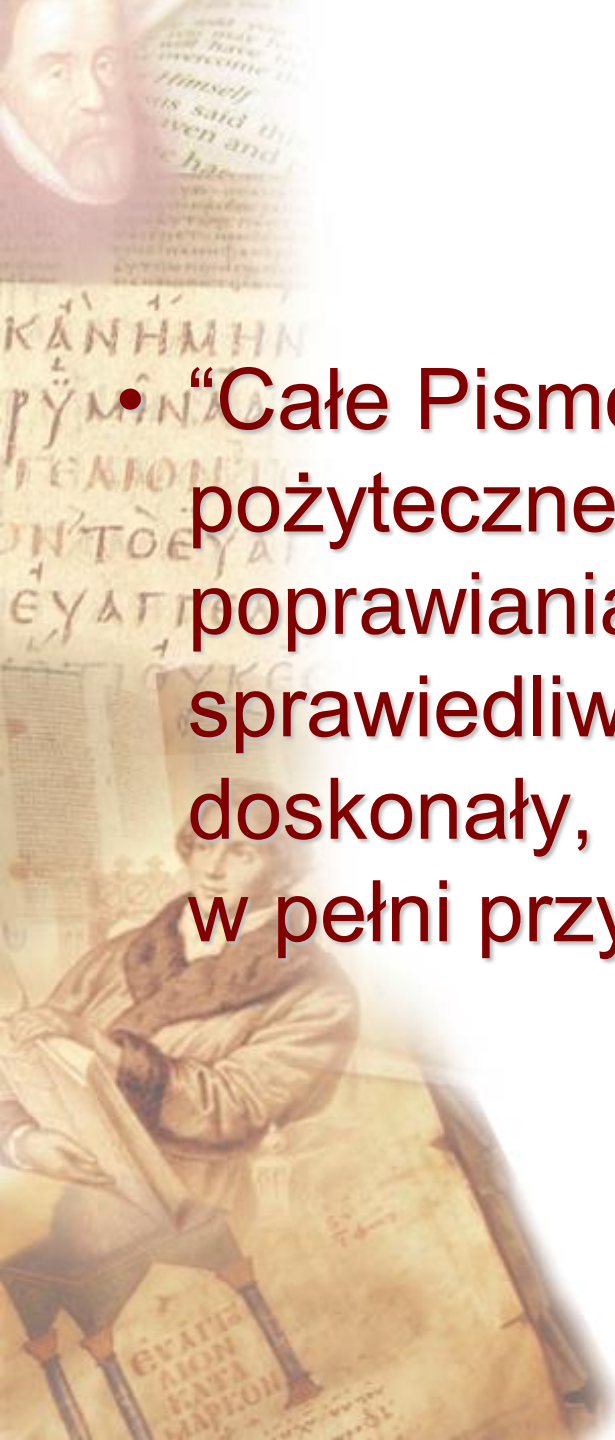

Podstawowa Doktryna Biblijna

Bibliologia

Na podstawie *The Theology Program*

- “Całe Pismo jest natchnione przez Boga i pożyteczne do nauki, do strofowania, do poprawiania, do wychowywania w sprawiedliwości aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła w pełni przygotowany.

- 2 Tymoteusza 3:16–17

Kanon

LXX

Genre

Teoria dwóch źródeł

Apokryfy

Sola Scriptura

Tłumaczenia Biblijne

Reguła Fidei

Manuskrypty

Autorska intencja Autografy

Inspiration

Objawienie

Interpretacja

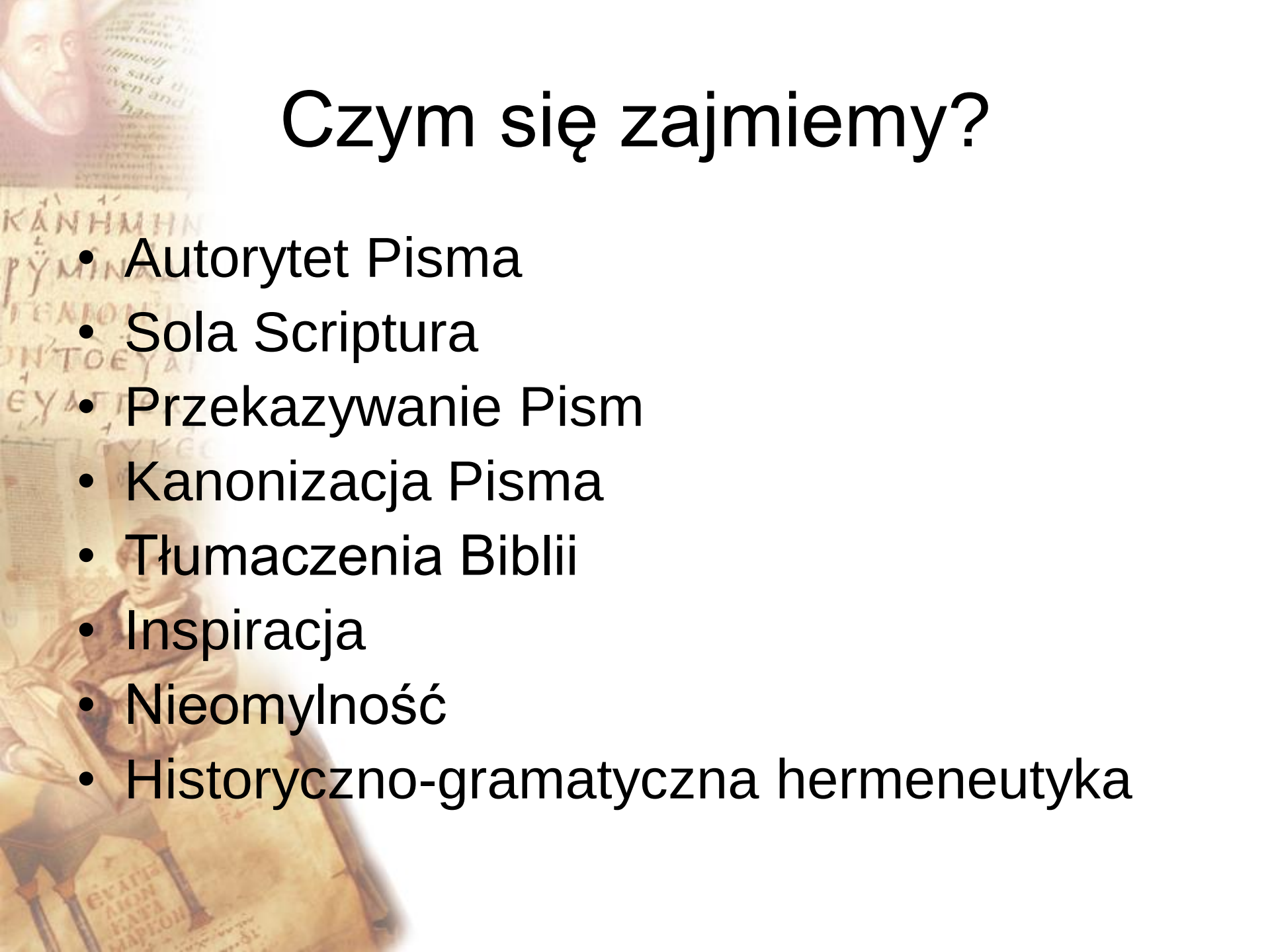
Mechaniczne Dyktando

Nieomylność

HERMENEUTYKA

Autorytet

Prima Scriptura

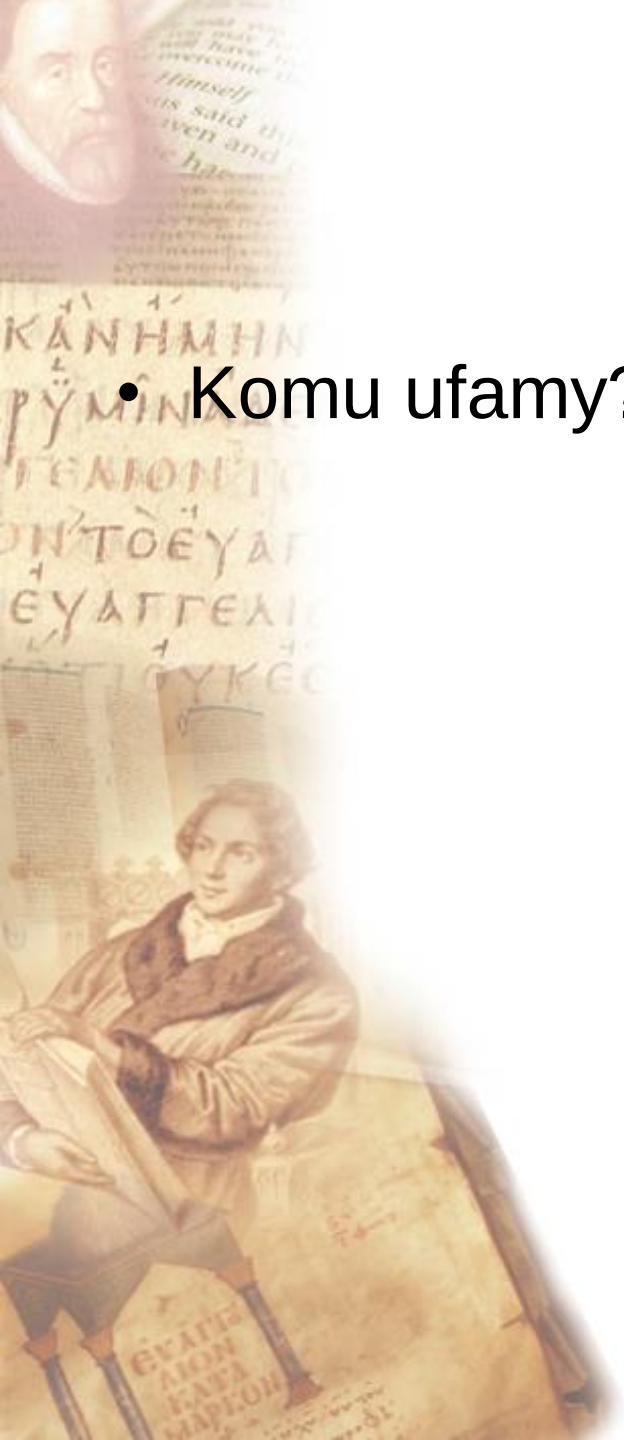

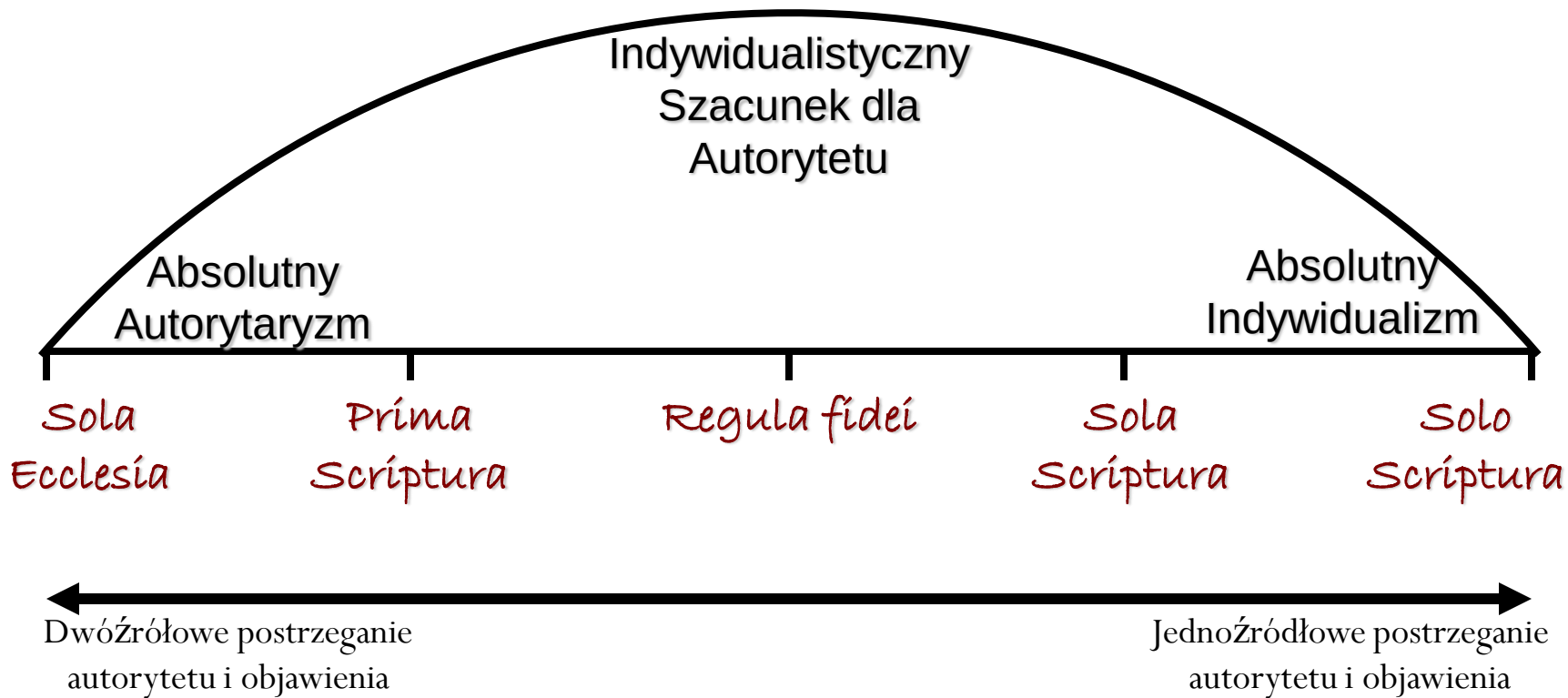
Czym się zajmiemy?

- Autorytet Pisma
- Sola Scriptura
- Przekazywanie Pism
- Kanonizacja Pisma
- Tłumaczenia Biblii
- Inspiracja
- Nieomylność
- Historyczno-gramatyczna hermeneutyka

Autorytet

- Komu ufamy?

Sola Ecclesia

“ . . . podejmij walkę o wiarę
raz przekazaną świętym

—Judy 1:3

Kościół katolicki

Niepisana Nieomylna Tradycja

Odpowiedzialny za
Zdefiniowanie
i interpretację

Pismo

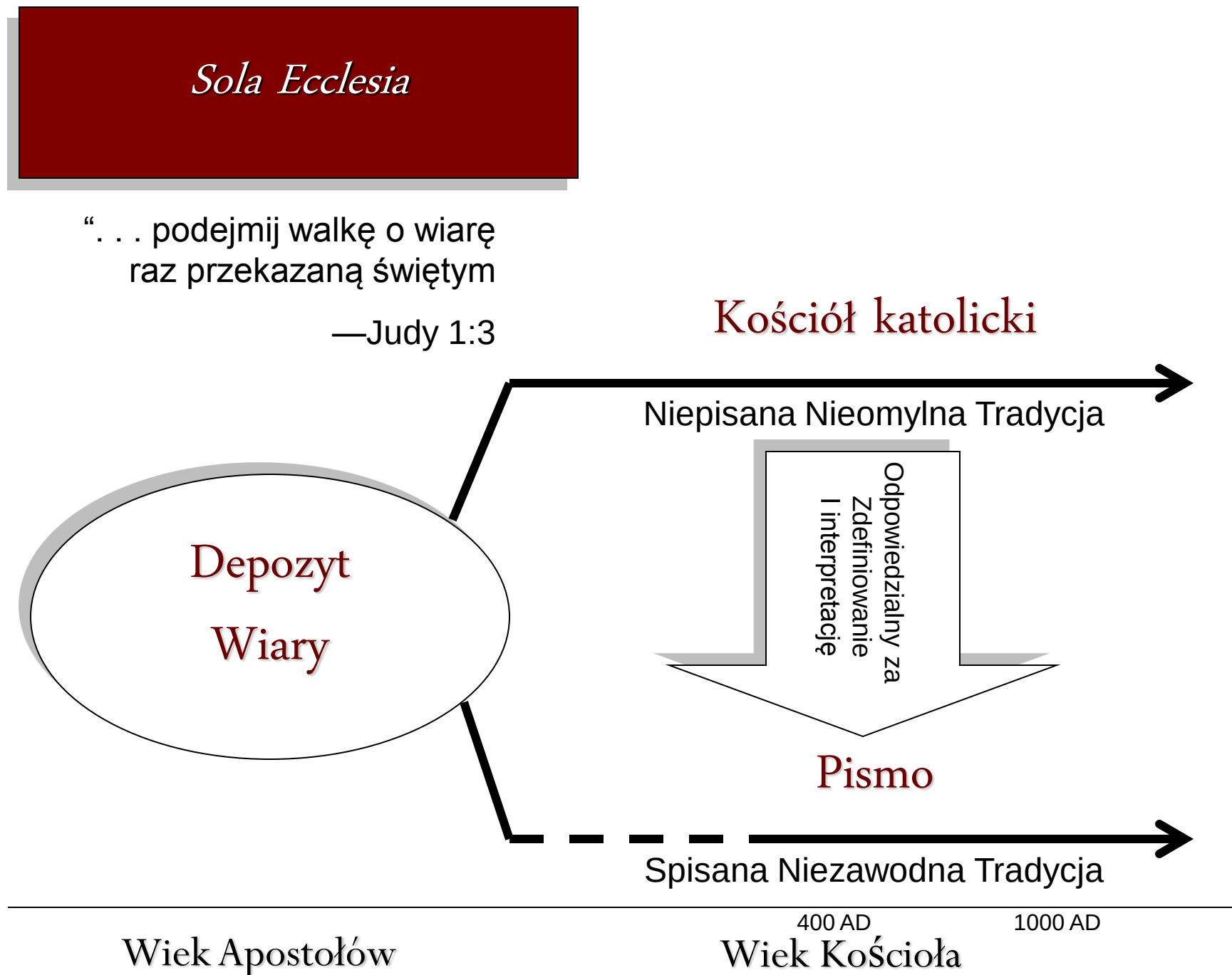
Spisana Niezawodna Tradycja

**Depozyt
Wiary**

Wiek Apostołów

400 AD
Wiek Kościoła

1000 AD

Prima Scriptura

“ . . . podejmij walkę o wiarę
raz przekazaną świętym.”

—Judy 1:3

Depozyt
Wiary

Kościół

Niepisana Tradycja (*paradosis*).
Interpretuje Pismo i zawiera
doktryny i moralność, które są
pozabiblijne. Tradycja nigdy nie
może zaprzeczać Pismu.

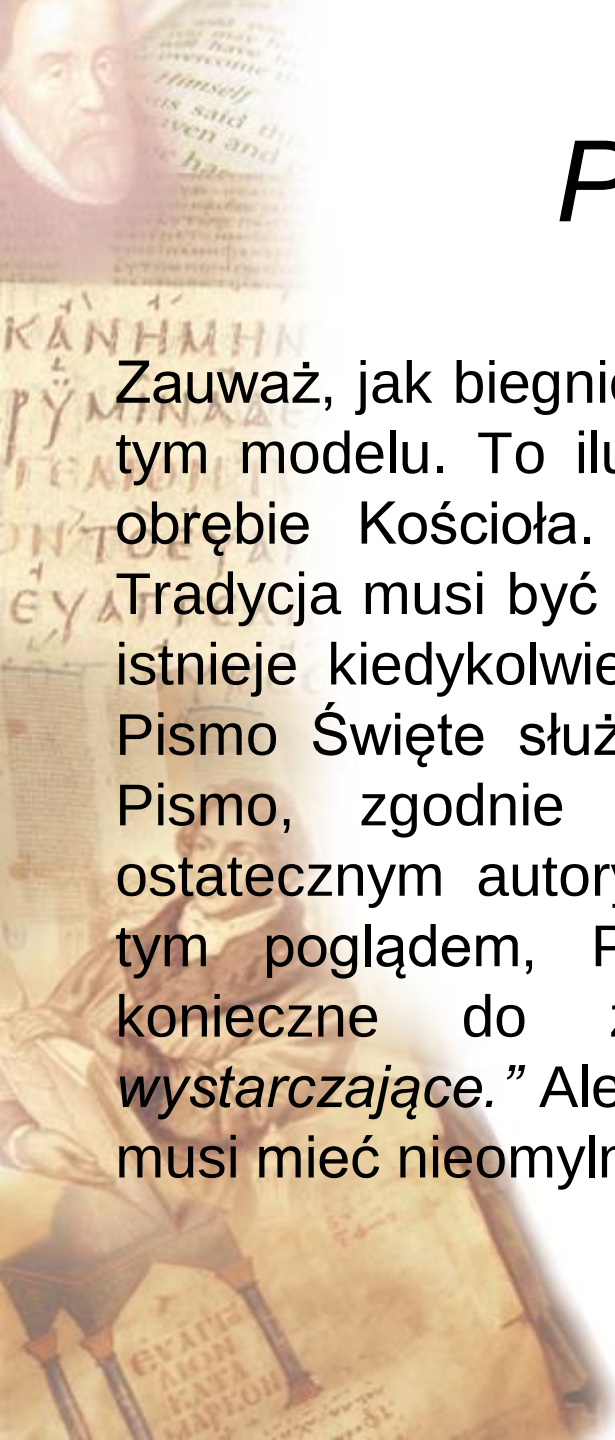
Pismo

Spisana Niezawodna Tradycja

Wiek Apostołów

400 AD
Wiek Kościoła

1000 AD

Prima Scriptura

Zauważ, jak biegnie linia przerywana reprezentująca Tradycję w tym modelu. To ilustruje ciągły drugorzędny wpływ Tradycji w obrębie Kościoła. Dla zachowania modelu *prima scriptura*, Tradycja musi być stale *"trzymana w ryzach"* przez Pismo. Jeśli istnieje kiedykolwiek jakiś konflikt między Tradycją a Pismem, Pismo Święte służy skorygowaniu i zinterpretowaniu Tradycji. Pismo, zgodnie z tym modelem, jest podstawowym i ostatecznym autorytetem we wszystkich sprawach. Zgodnie z tym poglądem, Pismo Święte zawiera wszystko, co jest konieczne do zbawienia, a zatem jest *"materialnie wystarczające."* Ale nie jest *"formalnie wystarczające"*, ponieważ musi mieć nieomylnego interpretatora.

Regula Fidei

“ . . . podejmij walkę o wiarę
raz przekazaną świętym.”

—Judy 1:3

Depozyt
Wiary

Kościół

Niepisana Tradycja (*paradosis*)/
podsumowanie przekazu Ewangelii

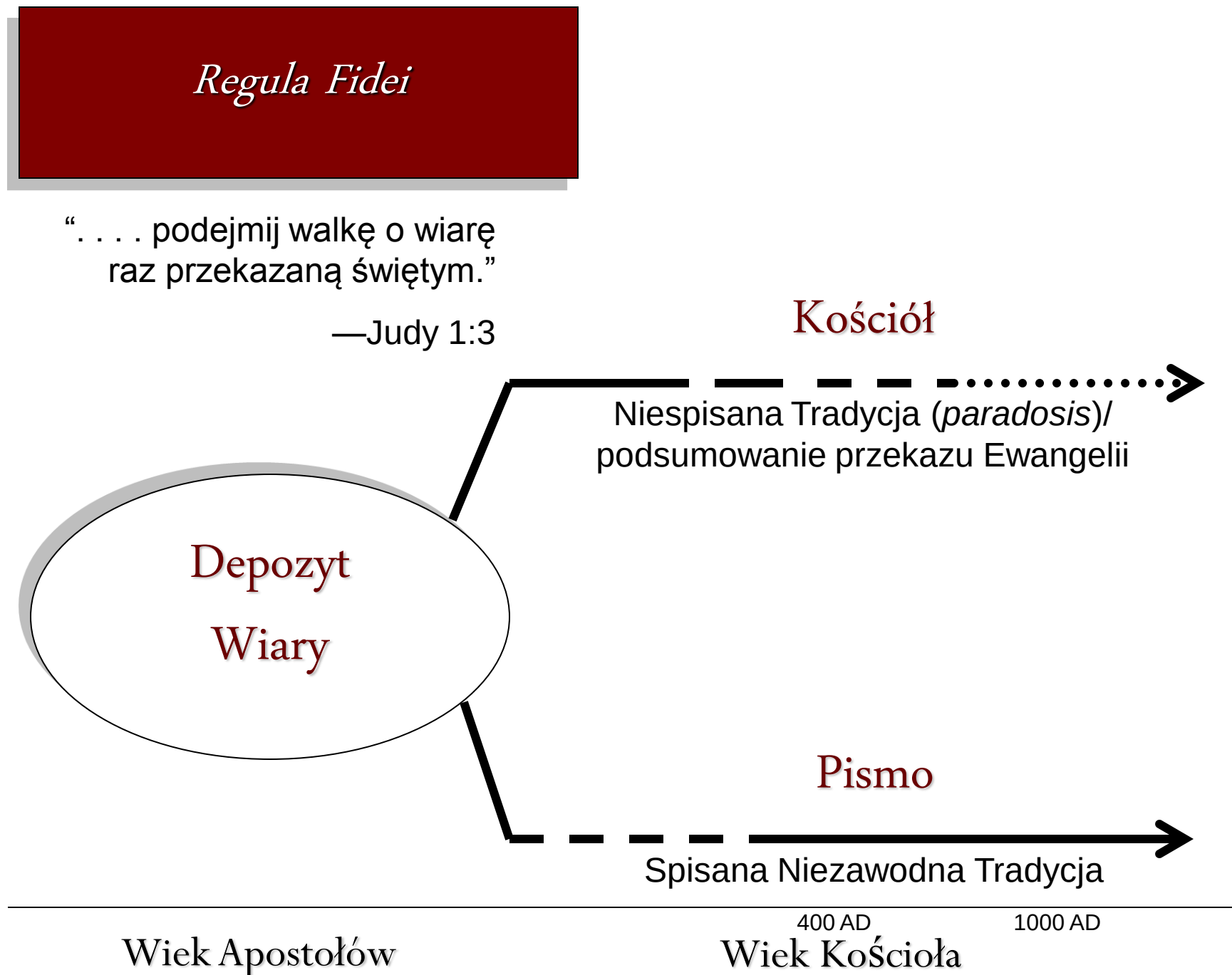
Pismo

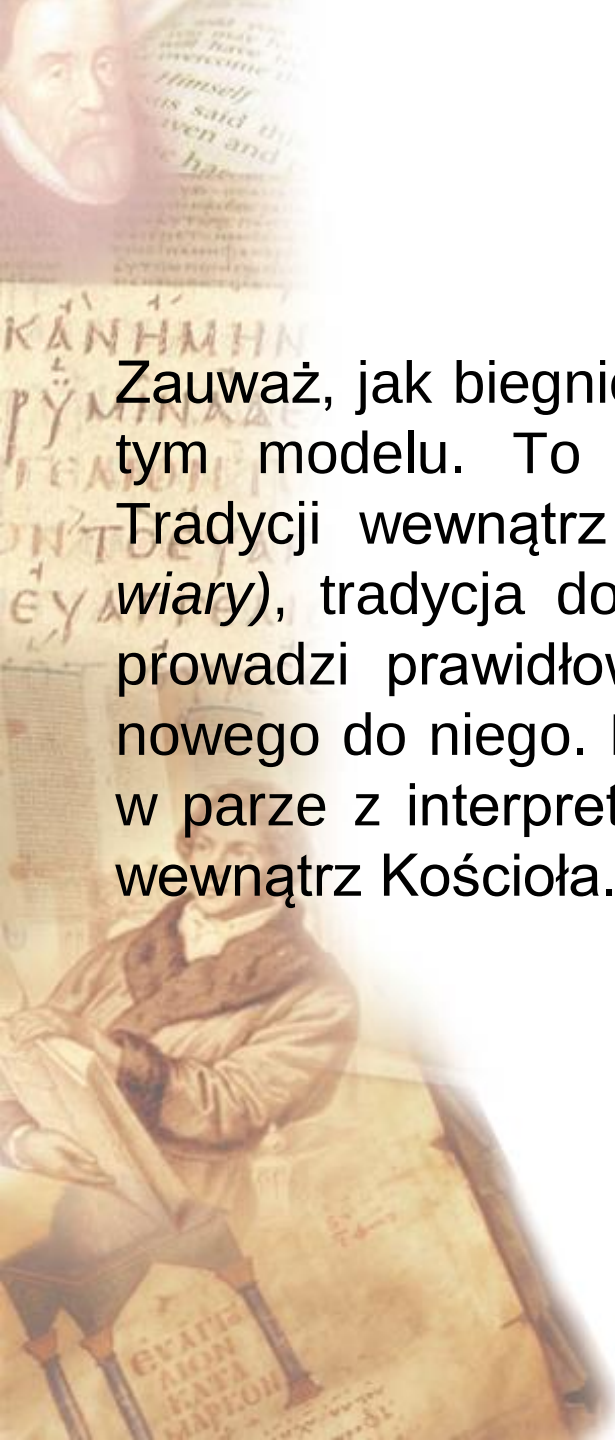
Spisana Niezawodna Tradycja

Wiek Apostołów

400 AD
Wiek Kościoła

1000 AD

Regula Fidei

Zauważ, jak biegnie linia przerywana reprezentująca Tradycję w tym modelu. To ilustruje nieprzerwany drugorzędny wpływ Tradycji wewnątrz Kościoła. Dla modelu *regula fidei* (*reguła wiary*), tradycja dorównuje Pismu w formie skróconej. Kościół prowadzi prawidłową interpretację Pisma, ale nie dodaje nic nowego do niego. Dlatego wszelka interpretacja Pisma musi iść w parze z interpretacją, która była niezmiennie podtrzymywana wewnątrz Kościoła.

Sola Scriptura

“ . . . podejmij walkę o wiarę
raz przekazaną świętym.”

—Judy 1:3

Kościół

Niepisana Tradycja (*paradosis*)/
podsumowanie przekazu Ewangelii

**Depozyt
Wiary**

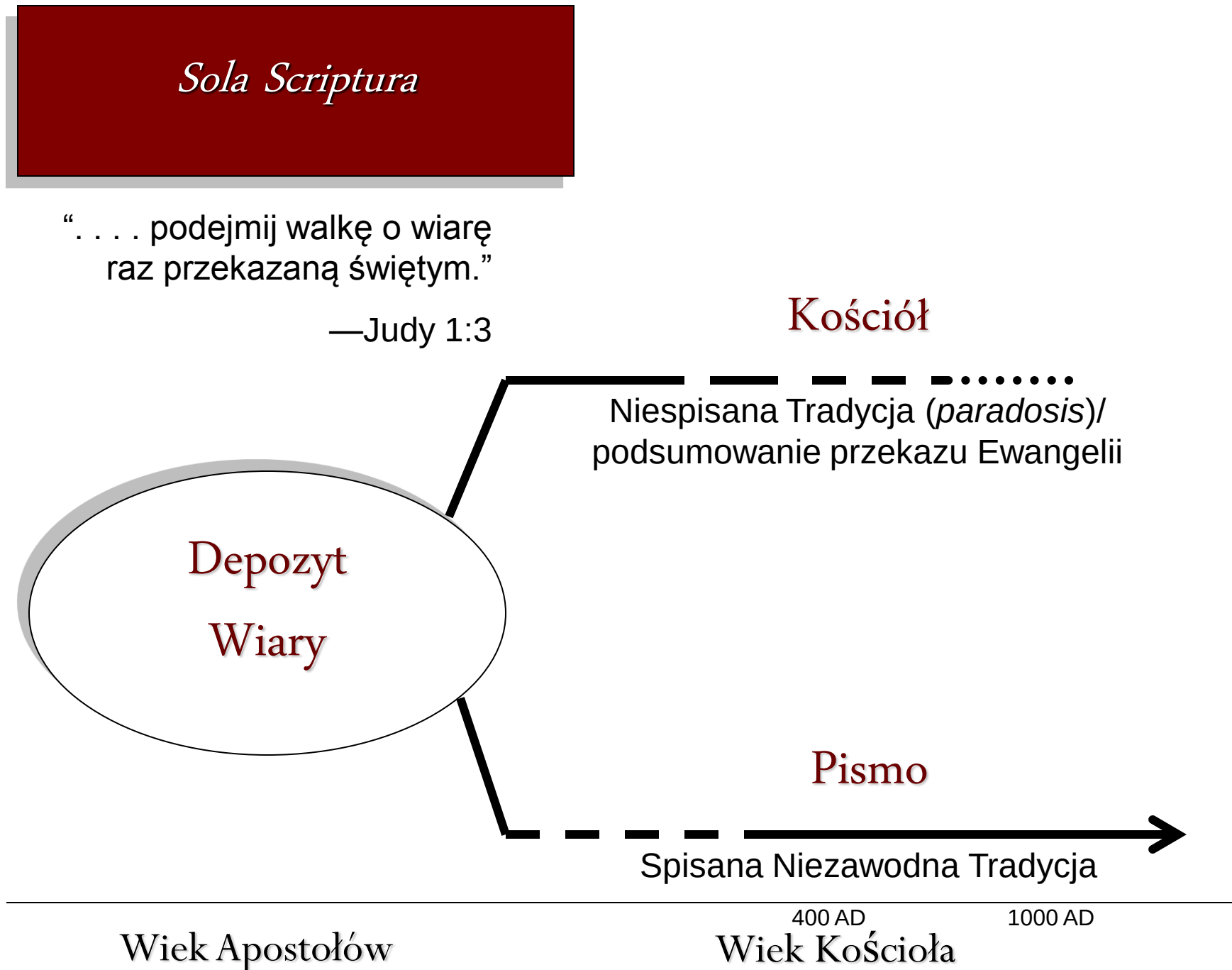
Pismo

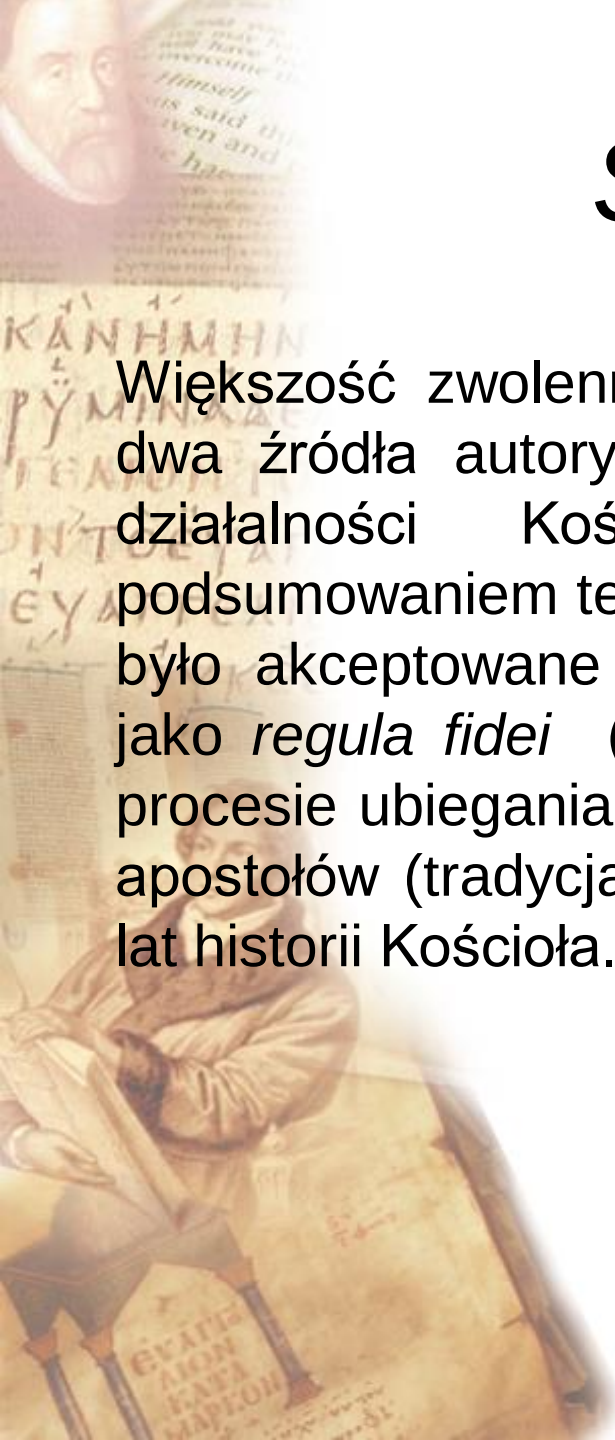
Spisana Niezawodna Tradycja

Wiek Apostołów

400 AD
Wiek Kościoła

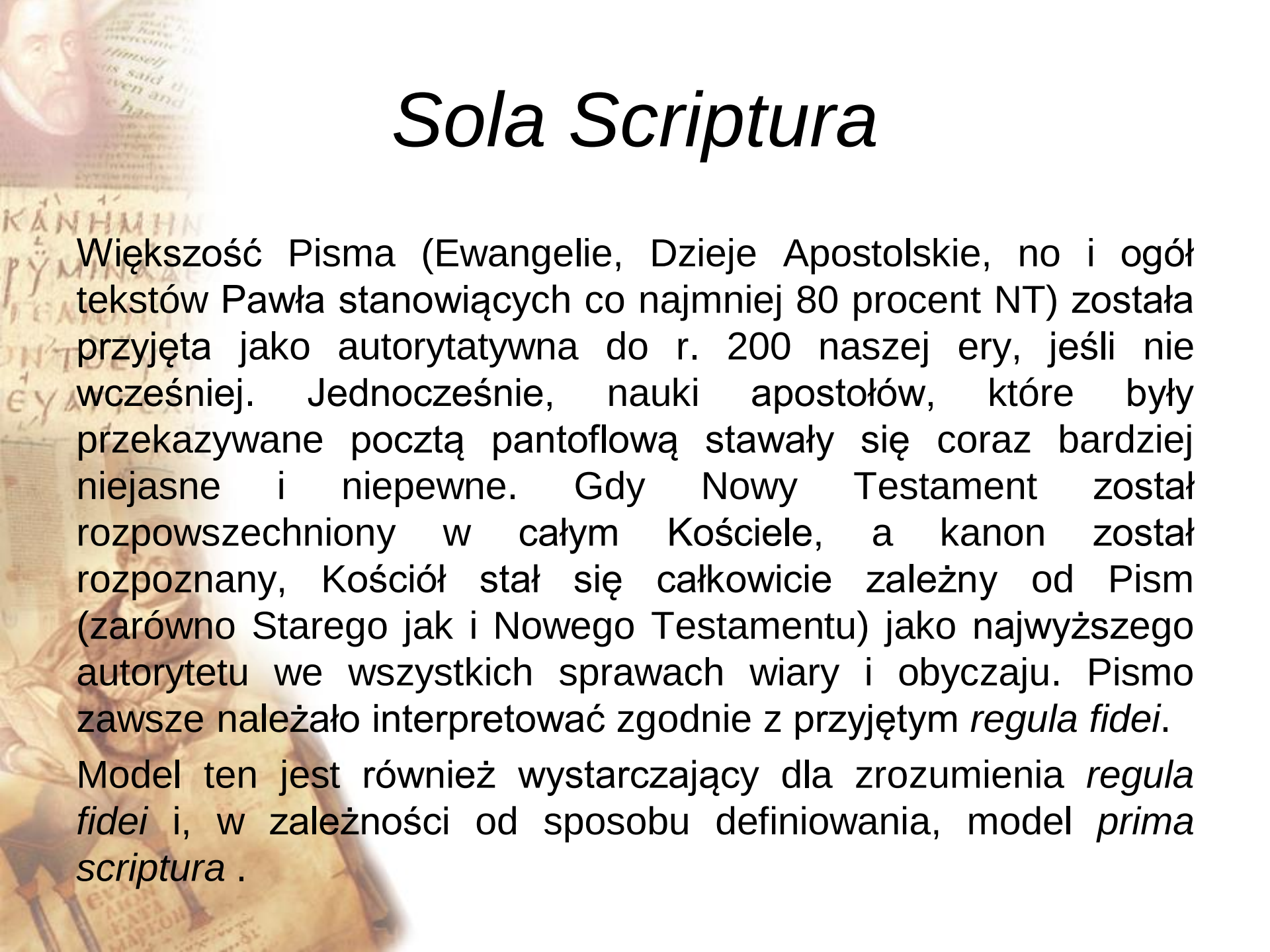
1000 AD

Sola Scriptura

Większość zwolenników *sola Scriptura* powiedziałaaby, że były dwa źródła autorytetu/objawienia przez pierwsze 300-400 lat działalności Kościoła. Tradycja bywała po prostu podsumowaniem tego, co zostało napisane w Piśmie, co zawsze było akceptowane przez Kościół powszechny. To było znane jako *regula fidei* (reguła wiary). W tym czasie, Pismo było w procesie ubiegania się o uznanie (kanonizacji) i niepisane nauki apostołów (tradycja) były niezawodne tylko przez pierwsze 100 lat historii Kościoła.

Sola Scriptura

Większość Pisma (Ewangelie, Dzieje Apostolskie, no i ogół tekstów Pawła stanowiących co najmniej 80 procent NT) została przyjęta jako autorytatywna do r. 200 naszej ery, jeśli nie wcześniej. Jednocześnie, nauki apostołów, które były przekazywane pocztą pantoflową stawały się coraz bardziej niejasne i niepewne. Gdy Nowy Testament został rozpowszechniony w całym Kościele, a kanon został rozpoznany, Kościół stał się całkowicie zależny od Pism (zarówno Starego jak i Nowego Testamentu) jako najwyższego autorytetu we wszystkich sprawach wiary i obyczaju. Pismo zawsze należało interpretować zgodnie z przyjętym *regula fidei*.

Model ten jest również wystarczający dla zrozumienia *regula fidei* i, w zależności od sposobu definiowania, model *prima scriptura*.

Solo Scriptura

“ . . . podejmij walkę o wiarę
raz przekazaną świętym.”

—Judy 1:3

Depozyt
Wiary

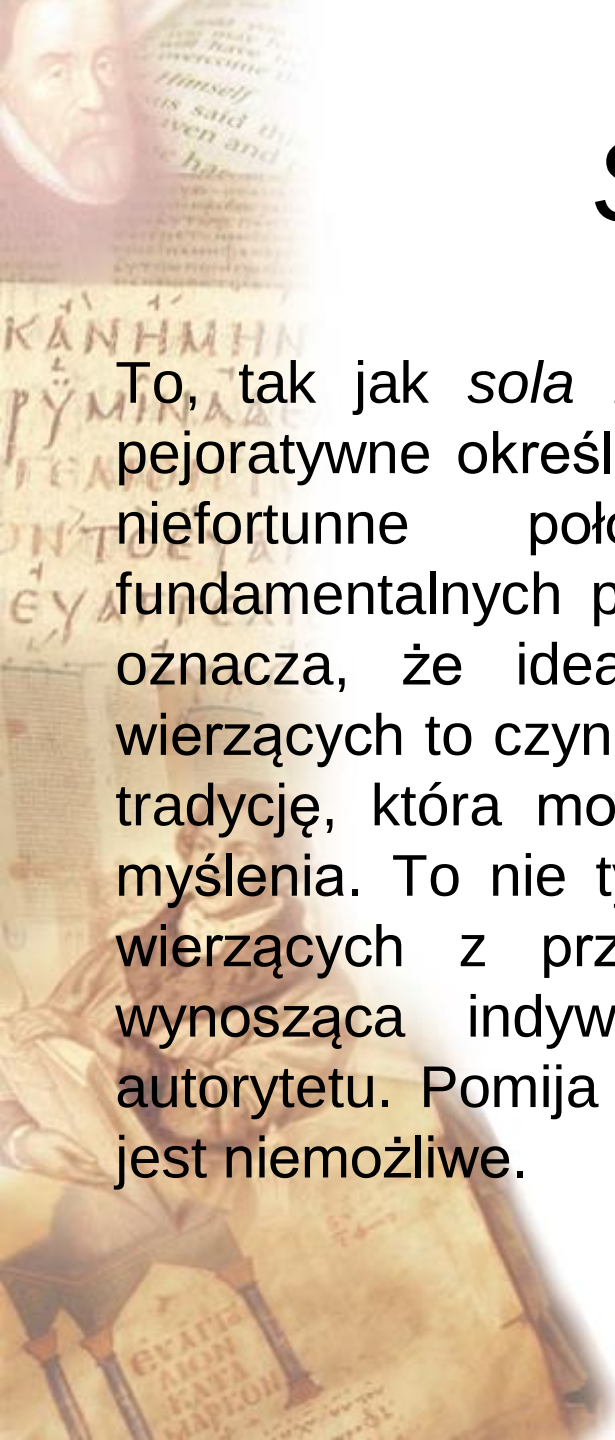
Pismo

Spisana Niezawodna Tradycja

Wiek Apostołów

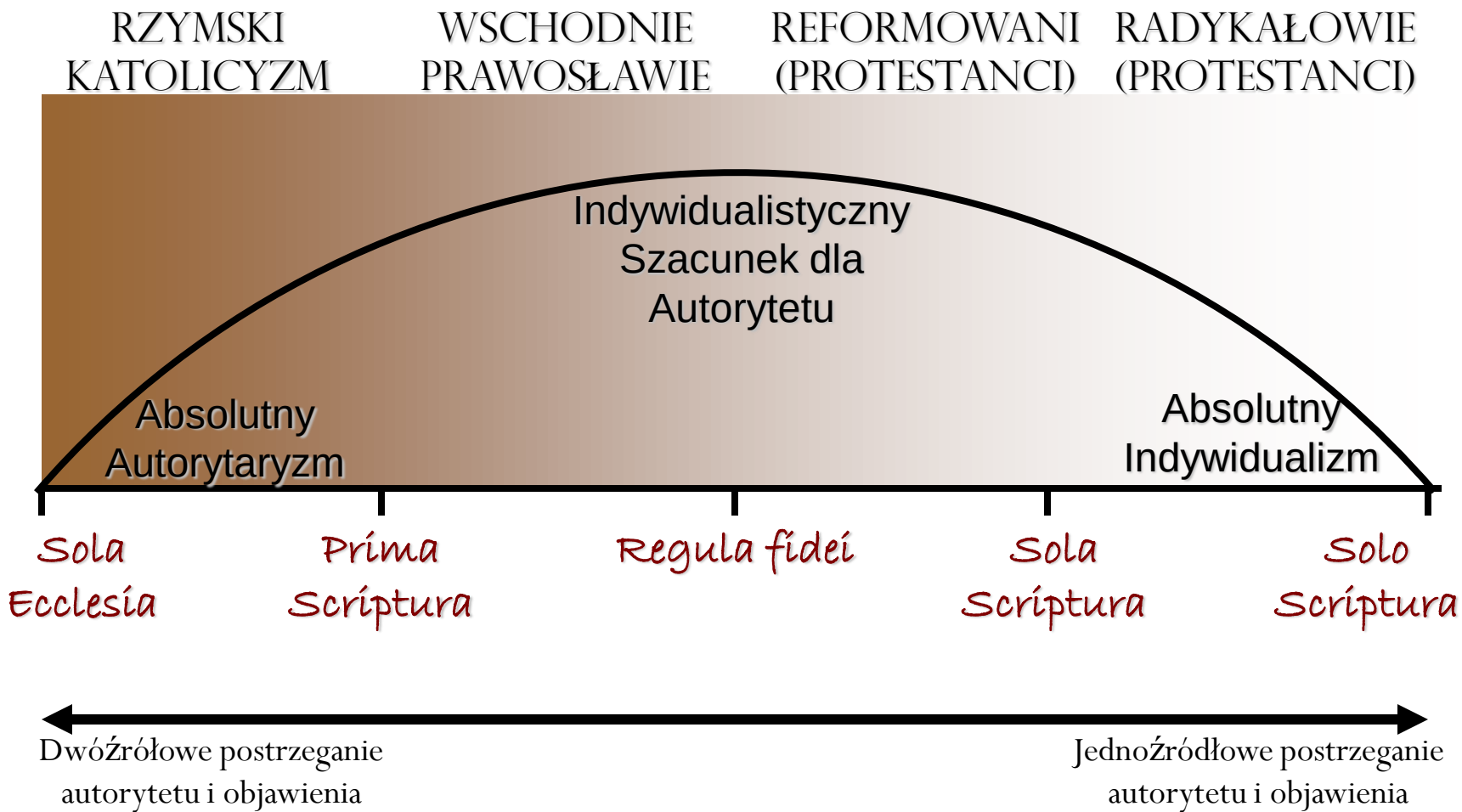
400 AD
Wiek Kościoła

1000 AD

Solo Scriptura

To, tak jak *sola Ecclesia*, nie jest oficjalne stanowisko, ale pejoratywne określenie praktycznego stanowiska. Reprezentuje niefortunne położenie wielu ewangelicznych bądź fundamentalnych protestantów, którzy wierzą, iż *sola Scriptura* oznacza, że idealny sposób interpretowania Pisma przez wierzących to czynić to w historycznej próżni, pomijając wszelką tradycję, która mogłyby niekorzystnie wpłynąć na ich sposób myślenia. To nie tylko podważa rolę Ducha Świętego w życiu wierzących z przeszłości, ale jest to postawa arogancji, wynosząca indywidualny rozum do pozycji ostatecznego autorytetu. Pomija to również fakt, że interpretowanie w próżni jest niemożliwe.

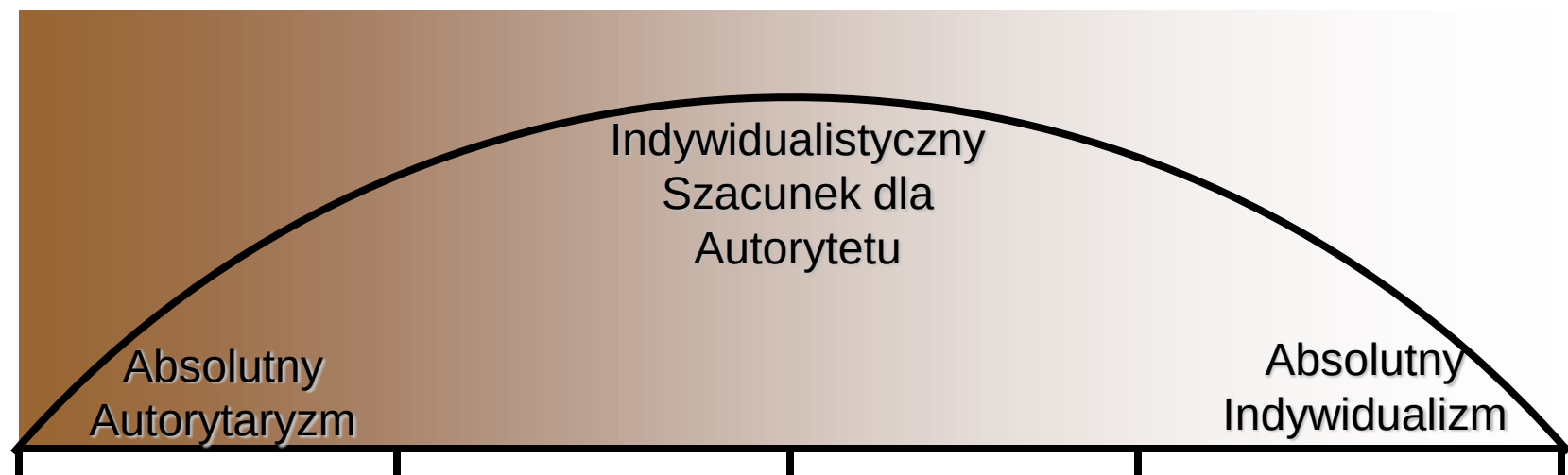

WYSOKA
POZYCJA PISMA

NADRZĘDNA
POZYCJA PISMA

NADRZĘDNA
POZYCJA TRADYCJI

NISKA
POZYCJA TRADYCJI

*Sola
Ecclesia*

*Prima
Scriptura*

Regula fidei

*Sola
Scriptura*

*Solo
Scriptura*

Tradycja, reprezentowana przez autorytet Magisterium Kościoła Rzymsko-katolickiego, jest nieomylna i równa Pismu jako podstawa doktryny; to ostateczny autorytet we wszystkich zagadnieniach wiary i praktyki ponieważ musi definiować i interpretować Pismo..

Pismo jest podstawowym i bezbłędnym autorytetem dla chrześcijan we wszystkich zagadnieniach wiary i praktyki. Tradycja, reprezentowana przez Kościół, jest ważna i użyteczna, lecz nie najważniejsza i nieomylna. Tradycja jest prawdziwa dotąd, dokąd jest zgodna z Pismem.

Pismo jest jedynym źródłem autorytetu w życiu Chrześcijan; Tradycja jest bezużyteczna i zwodnicza. Wyznania i konfesje są rezultatem ludzkich tradycji.

RZYMSKI
KATOLICYZM

WSCHODNIE
PRAWOSŁAWIE

REFORMOWANI
(PROTESTANCI)

RADYKAŁOWIE
(PROTESTANCI)

Indywidualistyczny
Szacunek dla
Autorytetu

Absolutny
Autorytaryzm

Absolutny
Indywidualizm

*Sola
Ecclesia*

*Prima
Scriptura*

Regula fidei

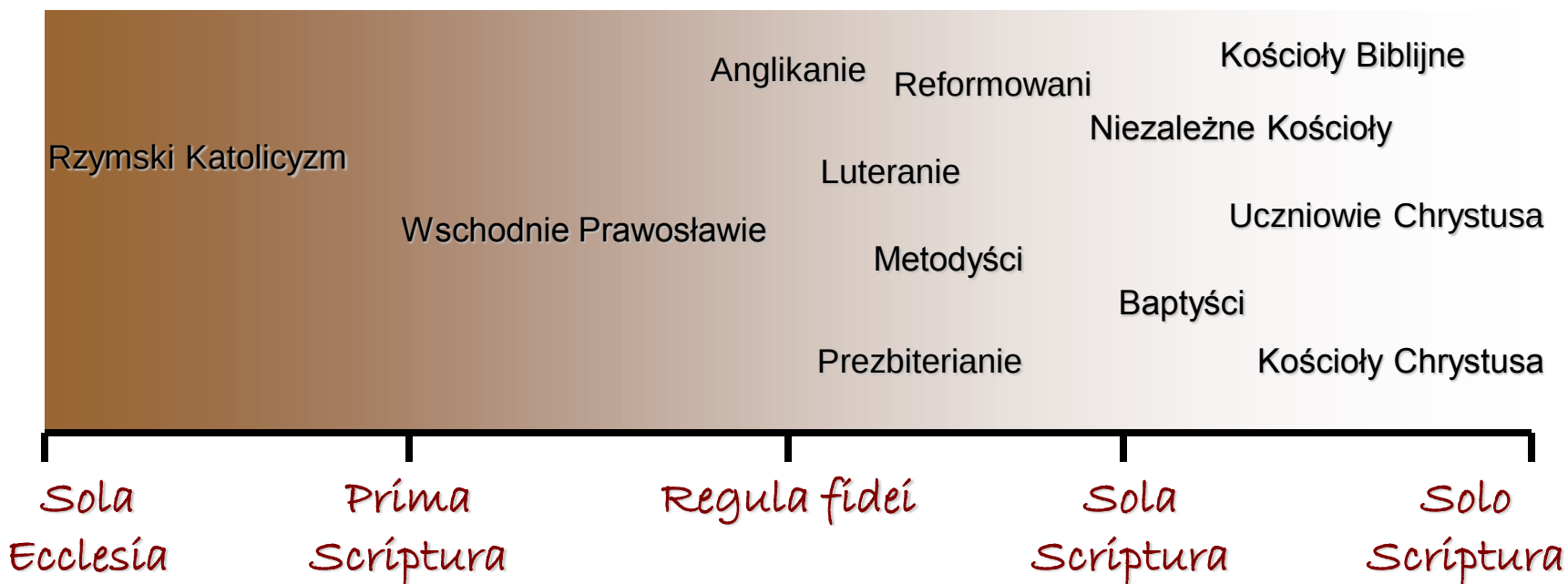
*Sola
Scriptura*

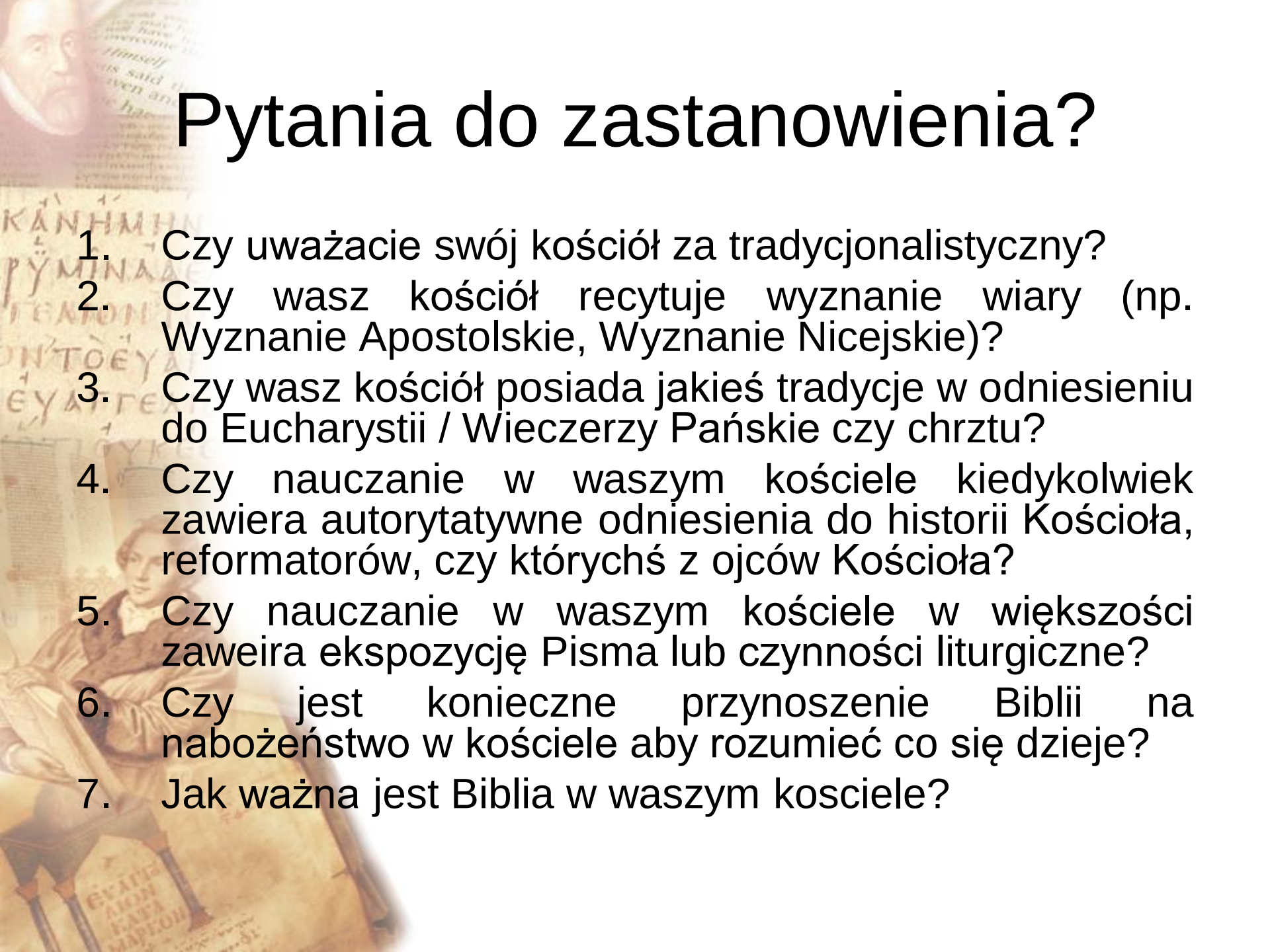
*Solo
Scriptura*

Katolicka Kontr-
reformacja

Wczesny Kościół do Reformacji

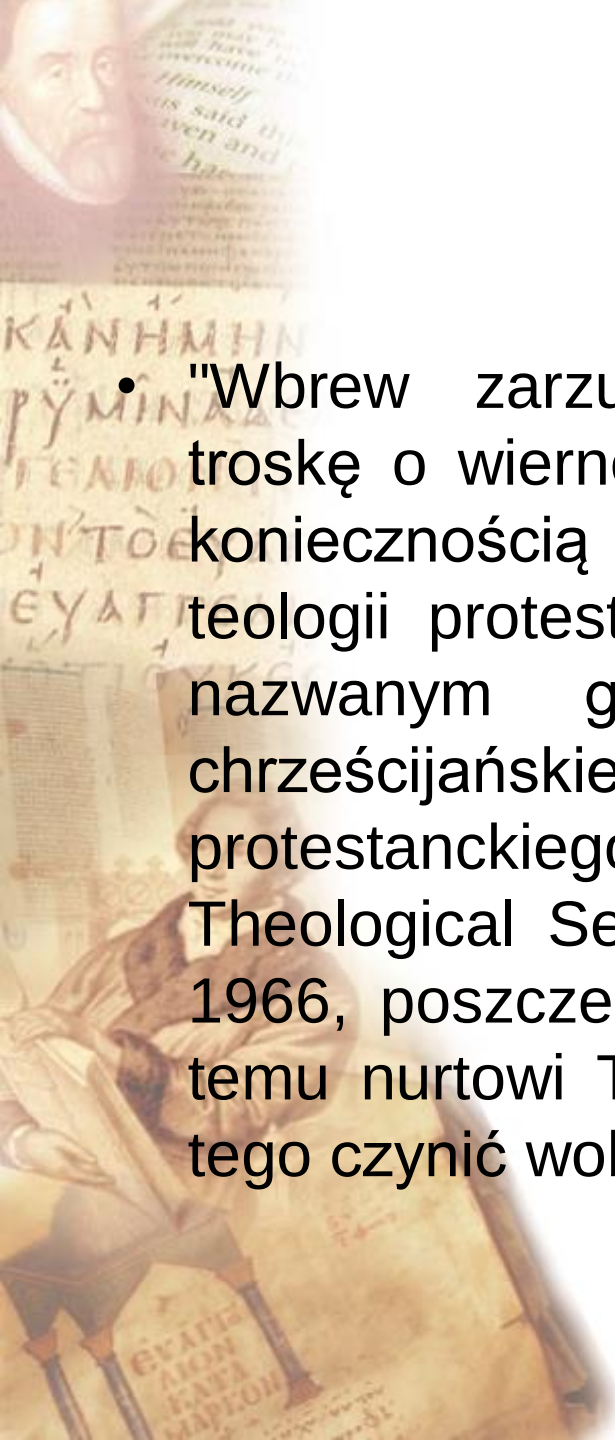
Radykalna
Reformacja

Pytania do zastanowienia?

1. Czy uważacie swój kościół za tradycyjnistyczny?
2. Czy wasz kościół recytuje wyznanie wiary (np. Wyznanie Apostolskie, Wyznanie Nicejskie)?
3. Czy wasz kościół posiada jakieś tradycje w odniesieniu do Eucharystii / Wieczerzy Pańskiej czy chrztu?
4. Czy nauczanie w waszym kościele kiedykolwiek zawiera autorytatywne odniesienia do historii Kościoła, reformatorów, czy którychś z ojców Kościoła?
5. Czy nauczanie w waszym kościele w większości zawiera ekspozycję Pisma lub czynności liturgiczne?
6. Czy jest konieczne przynoszenie Biblii na nabożeństwo w kościele aby rozumieć co się dzieje?
7. Jak ważna jest Biblia w waszym kościele?

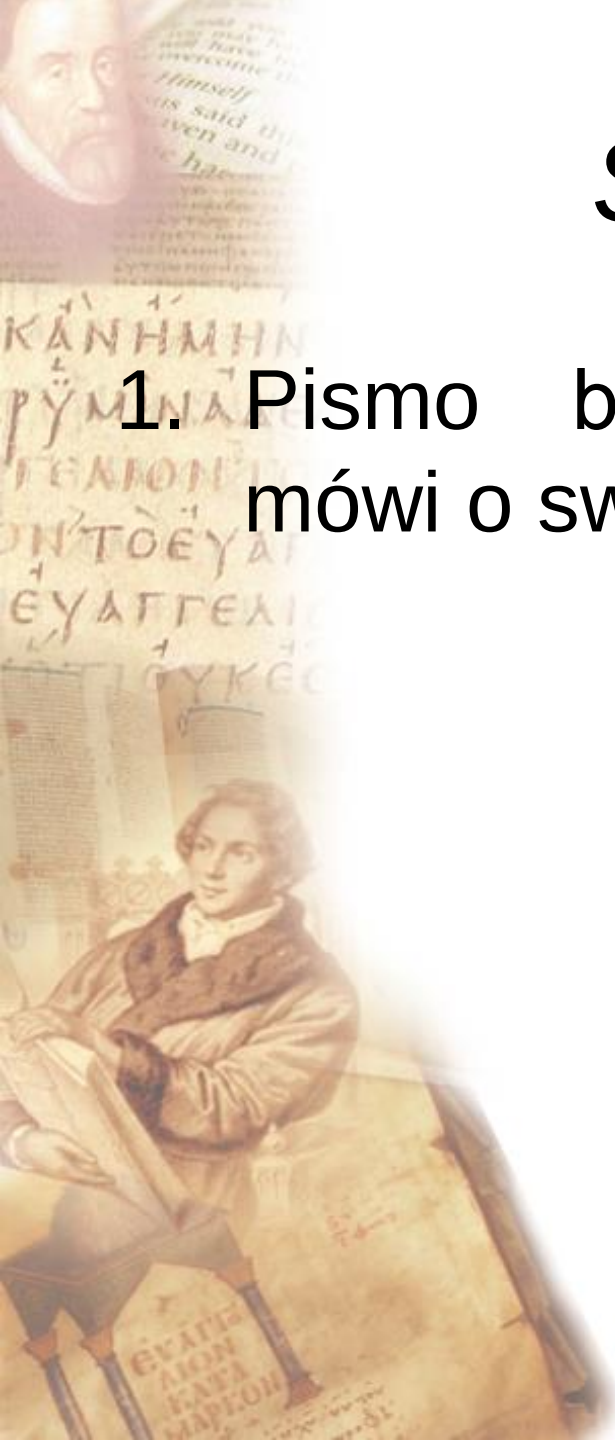

Apologetyka

- "Wbrew zarzutom katolickim protestanci rozumieją troskę o wierne odczytanie Biblii jako idącą w parze z koniecznością zachowania ciągłości przekazu wiary. W teologii protestanckiej znajduje to wyraz w określeniu nazwanym główny nurt Tradycji żydowskiej i chrześcijańskiej/(ang.) main stream of tradition/. Według protestanckiego teologa J. MacQuarrie, profesora Union Theological Seminary w Nowym Jorku w latach 1943-1966, poszczególni teolodzy nie mogą się sprzeciwiać temu nurtowi Tradycji w równym stopniu jak nie mogą tego czynić wobec Pisma Świętego:

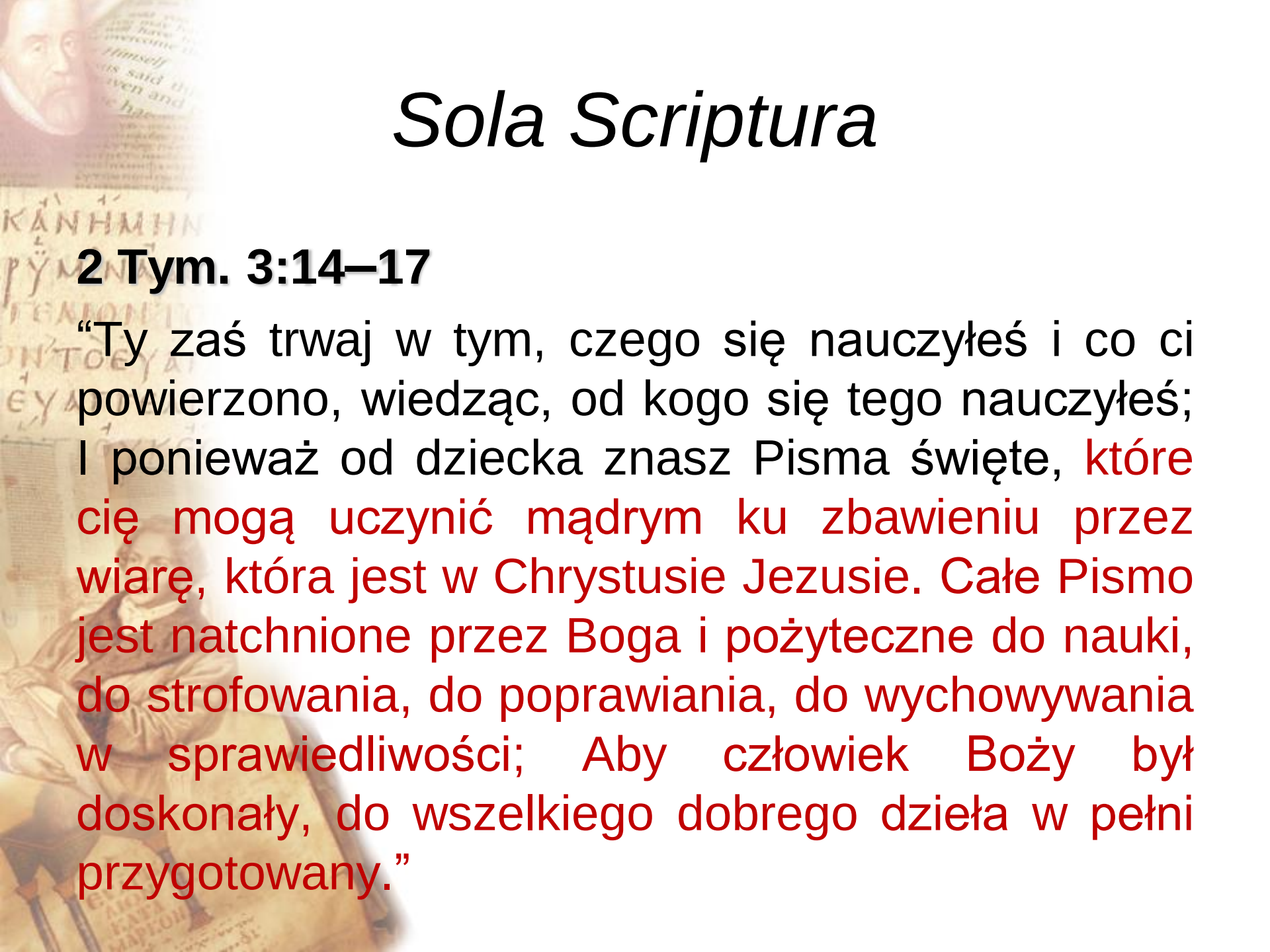
Apologetyka

- "Przeczyć podstawowym doktrynom, jak ta o Trójcy Świętej, odrzucać formuły Credo, odstawiać na bok wiarę / (ang.) beliefs/ wczesnych soborów niepodzielonego jeszcze Kościoła - są to działania, do których jednostki mogą się skłaniać przez swoje własne myślenie na temat tych kwestii. Nie mogą jednak mieć miejsca w chrześcijańskiej teologii, gdyż stają się one nie czym innym, jak odrzuceniem historii, a więc ciągłości tożsamości wspólnoty, w ramach której dokonuje się chrześcijańska refleksja teologiczna." - J. MacQuarrie: Principles of Christian Theology. s. 11-12."

Sola Scriptura

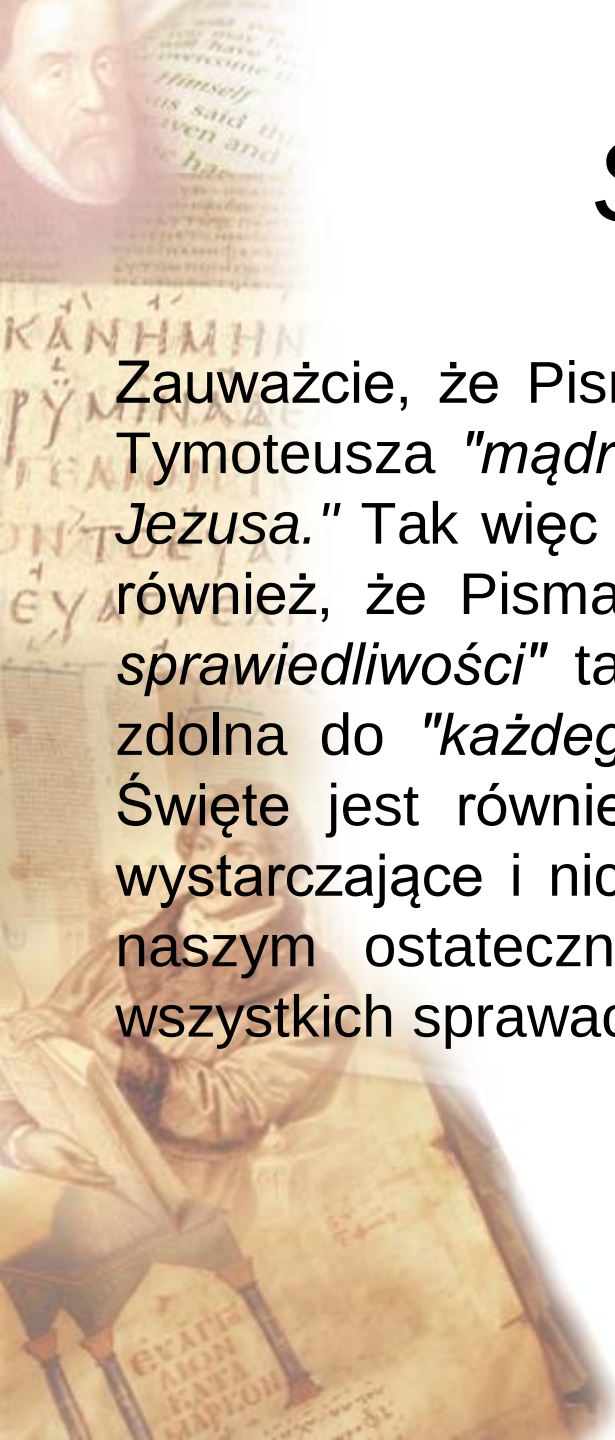
1. Pismo bezpośrednio oraz pośrednio mówi o swojej wystarczalności.

Sola Scriptura

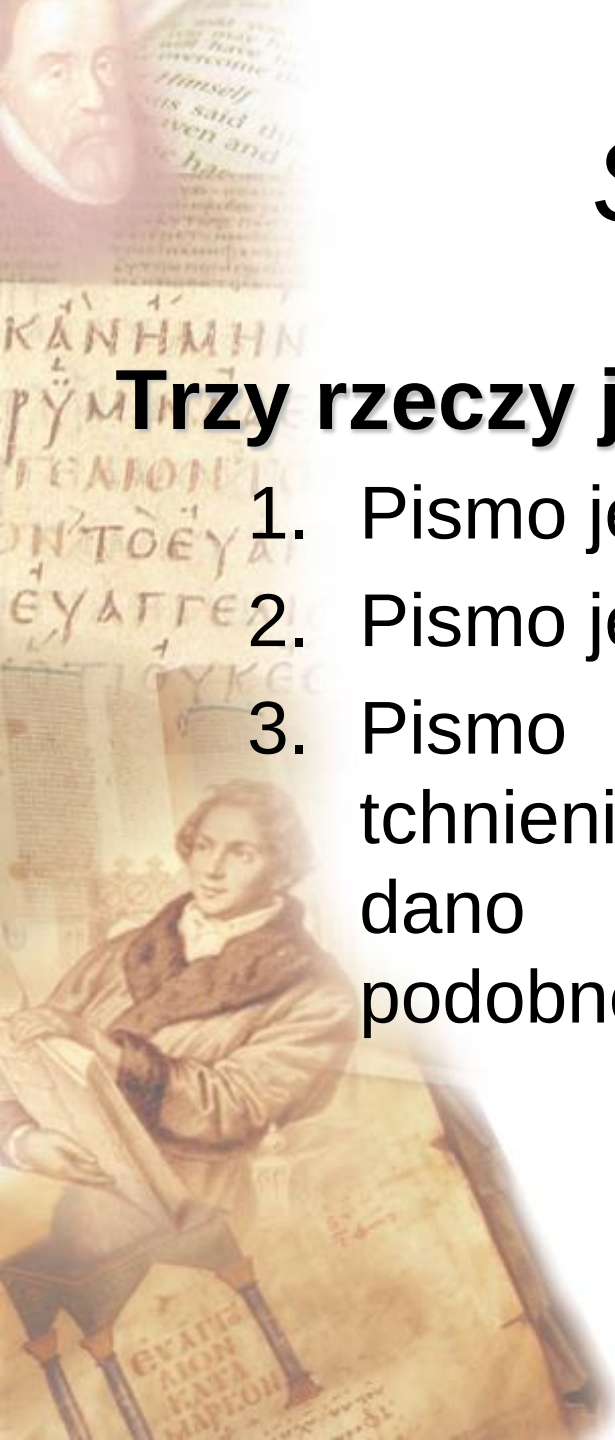
2 Tym. 3:14–17

“Ty zaś trwaj w tym, czego się nauczyłeś i co ci powierzono, wiedząc, od kogo się tego nauczyłeś; I ponieważ od dziecka znasz Pisma święte, **które** cię mogą uczynić mądrym ku zbawieniu przez wiarę, która jest w Chrystusie Jezusie. Całe Pismo jest natchnione przez Boga i pożyteczne do nauki, do strofowania, do poprawiania, do wychowywania w sprawiedliwości; Aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła w pełni przygotowany.”

Sola Scriptura

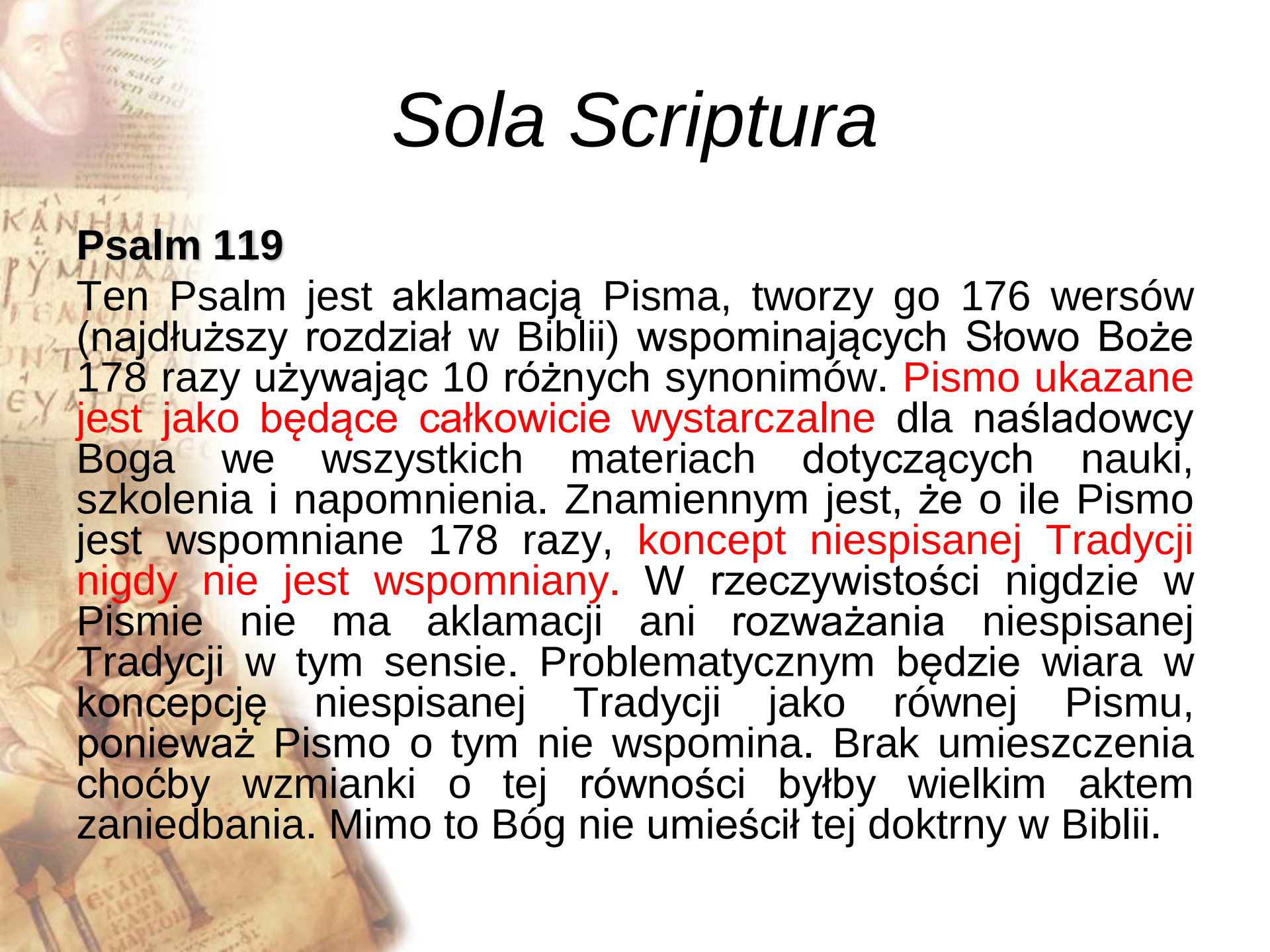
Zauważcie, że Pismo Święte jest wystarczające, aby obdarzyć Tymoteusza *"mądrością ku zbawieniu przez wiarę w Chrystusa Jezusa."* Tak więc są one wystarczające do zbawienia. Zauważ również, że Pisma mają być wykorzystane do *"kształcenia w sprawiedliwości"* tak, aby osoba poświęcona Bogu mogła być zdolna do *"każdego dobrego czynu."* To wskazuje, że Pismo Święte jest również wystarczające do uświęcenia. Pisma są wystarczające i niczego im brakuje. Dlatego Pismo Święte jest naszym ostatecznym i jedynym nieomylny autorytetem we wszystkich sprawach dotyczących wiary i obyczajów.

Sola Scriptura

Trzy rzeczy jakich naucza ten fragment:

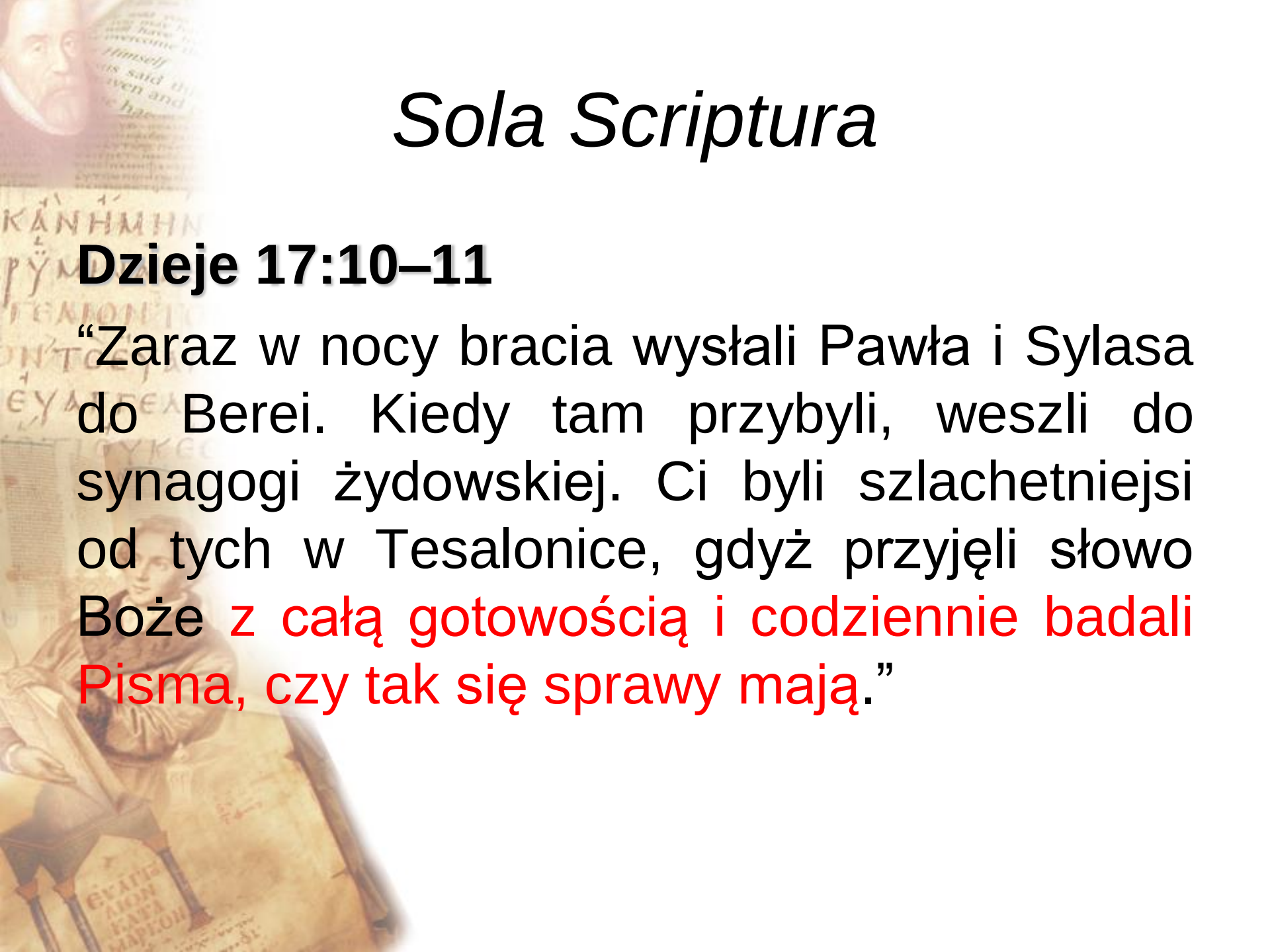
1. Pismo jest wystarczające do zbawienia.
2. Pismo jest wystarczające do uświęcenia.
3. Pismo jest jako jedyne posiada Boże-
tchnienie (*theopnoustos*). Tradycji nigdy nie
dano tego przeznaczenia ani nawet
podobnego przeznaczenia.

Sola Scriptura

Psalm 119

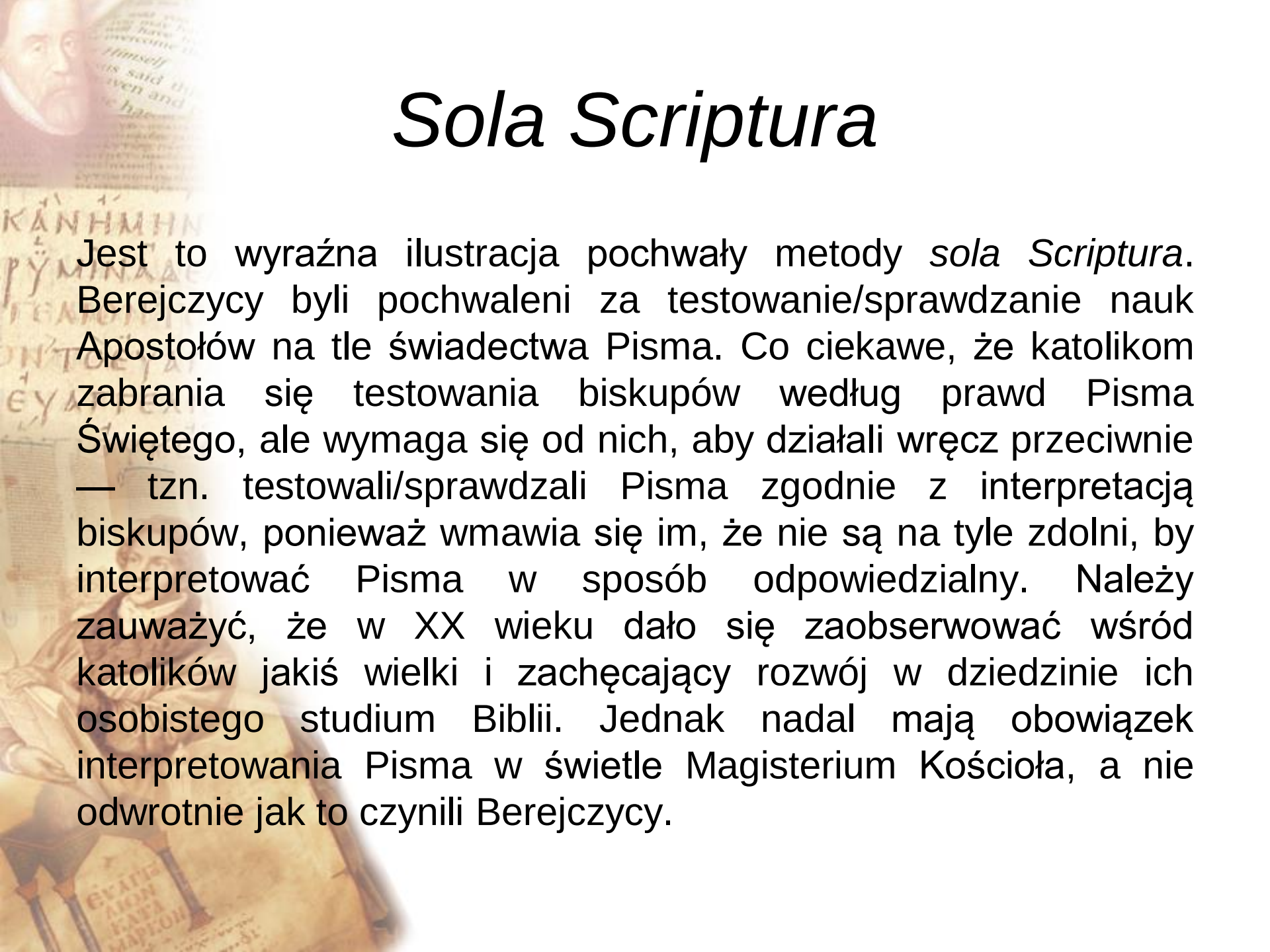
Ten Psalm jest aklamacją Pisma, tworzy go 176 wersów (najdłuższy rozdział w Biblii) wspominających Słowo Boże 178 razy używając 10 różnych synonimów. **Pismo ukazane jest jako będące całkowicie wystarczalne** dla naśladowcy Boga we wszystkich materiach dotyczących nauki, szkolenia i napomnienia. Znamiennym jest, że o ile Pismo jest wspomniane 178 razy, **koncept niespisanej Tradycji nigdy nie jest wspomniany**. W rzeczywistości nigdzie w Pismie nie ma aklamacji ani rozważania niespisanej Tradycji w tym sensie. Problematycznym będzie wiara w koncepcję niespisanej Tradycji jako równej Pismu, ponieważ Pismo o tym nie wspomina. Brak umieszczenia choćby wzmianki o tej równości byłby wielkim aktem zaniedbania. Mimo to Bóg nie umieścił tej doktryny w Biblii.

Sola Scriptura

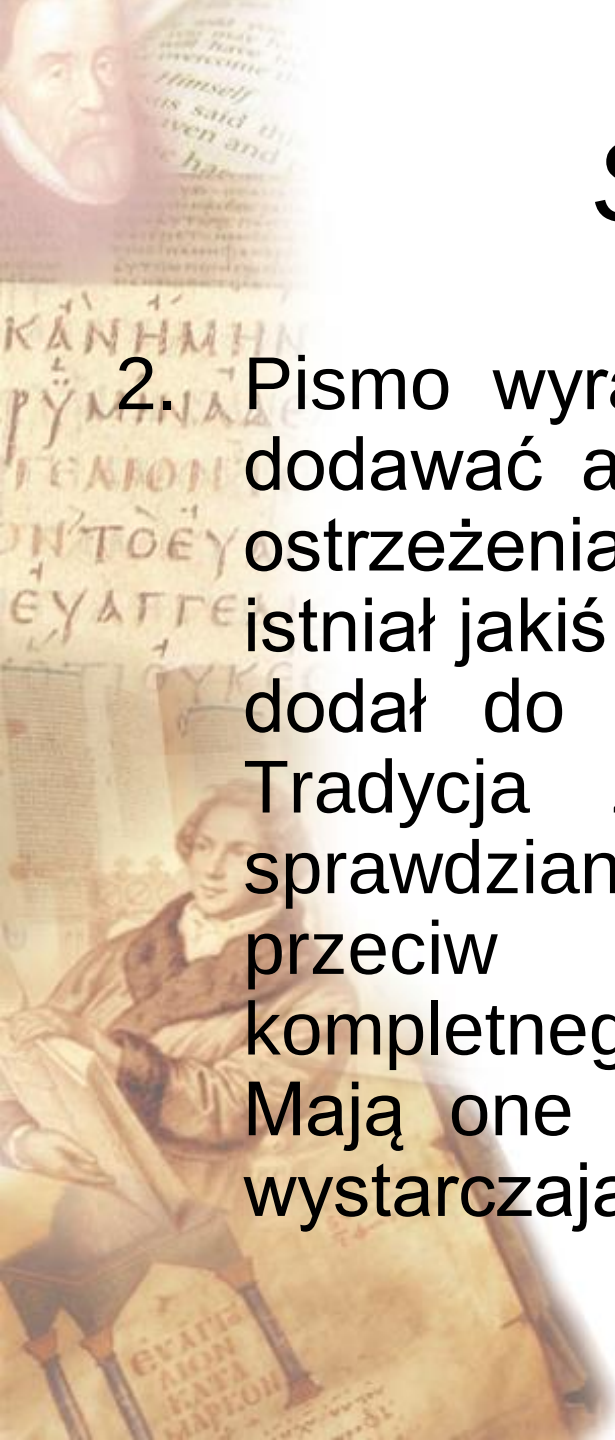
Dzieje 17:10–11

“Zaraz w nocy bracia wysłali Pawła i Sylasa do Berei. Kiedy tam przybyli, weszli do synagogi żydowskiej. Ci byli szlachetniejsi od tych w Tesalonice, gdyż przyjęli słowo Boże **z całą gotowością i codziennie badali Pisma, czy tak się sprawy mają.**”

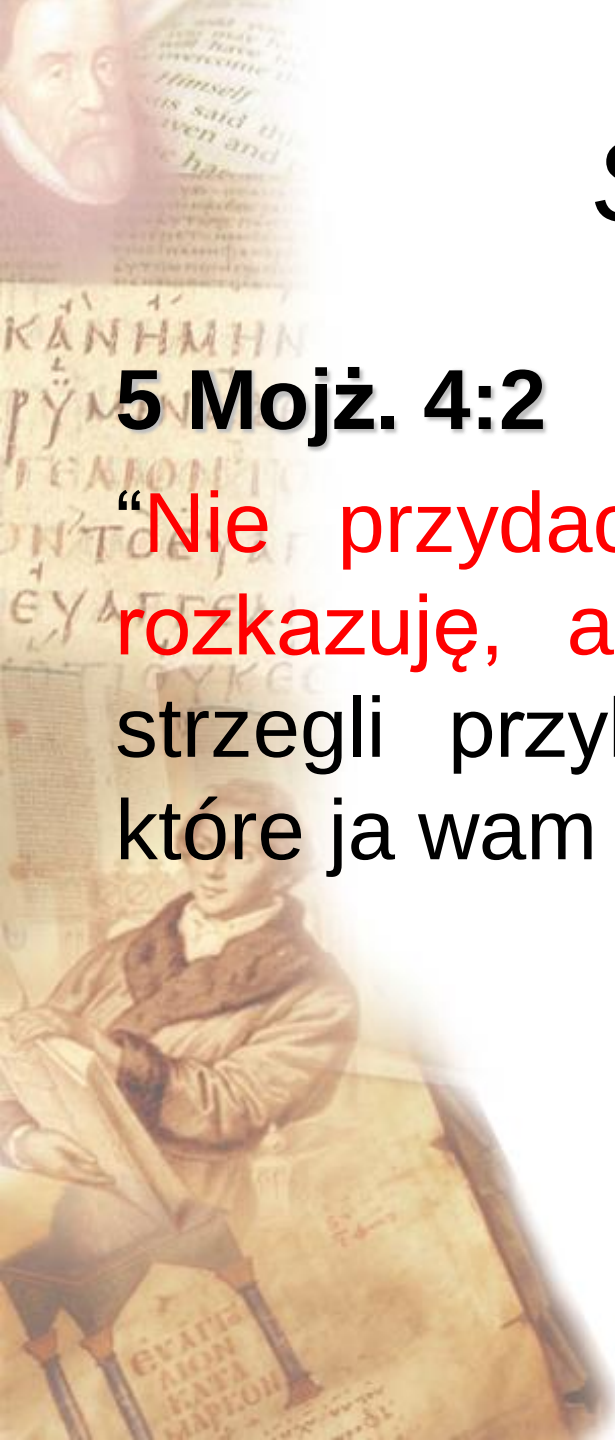
Sola Scriptura

Jest to wyraźna ilustracja pochwały metody *sola Scriptura*. Berejczycy byli pochwaleni za testowanie/sprawdzanie nauk Apostołów na tle świadectwa Pisma. Co ciekawe, że katolikom zabrania się testowania biskupów według prawd Pisma Świętego, ale wymaga się od nich, aby działali wręcz przeciwnie — tzn. testowali/sprawdzali Pisma zgodnie z interpretacją biskupów, ponieważ wmawia się im, że nie są na tyle zdolni, by interpretować Pisma w sposób odpowiedzialny. Należy zauważyć, że w XX wieku dało się zaobserwować wśród katolików jakiś wielki i zachęcający rozwój w dziedzinie ich osobistego studium Biblii. Jednak nadal mają obowiązek interpretowania Pisma w świetle Magisterium Kościoła, a nie odwrotnie jak to czynili Berejczycy.

Sola Scriptura

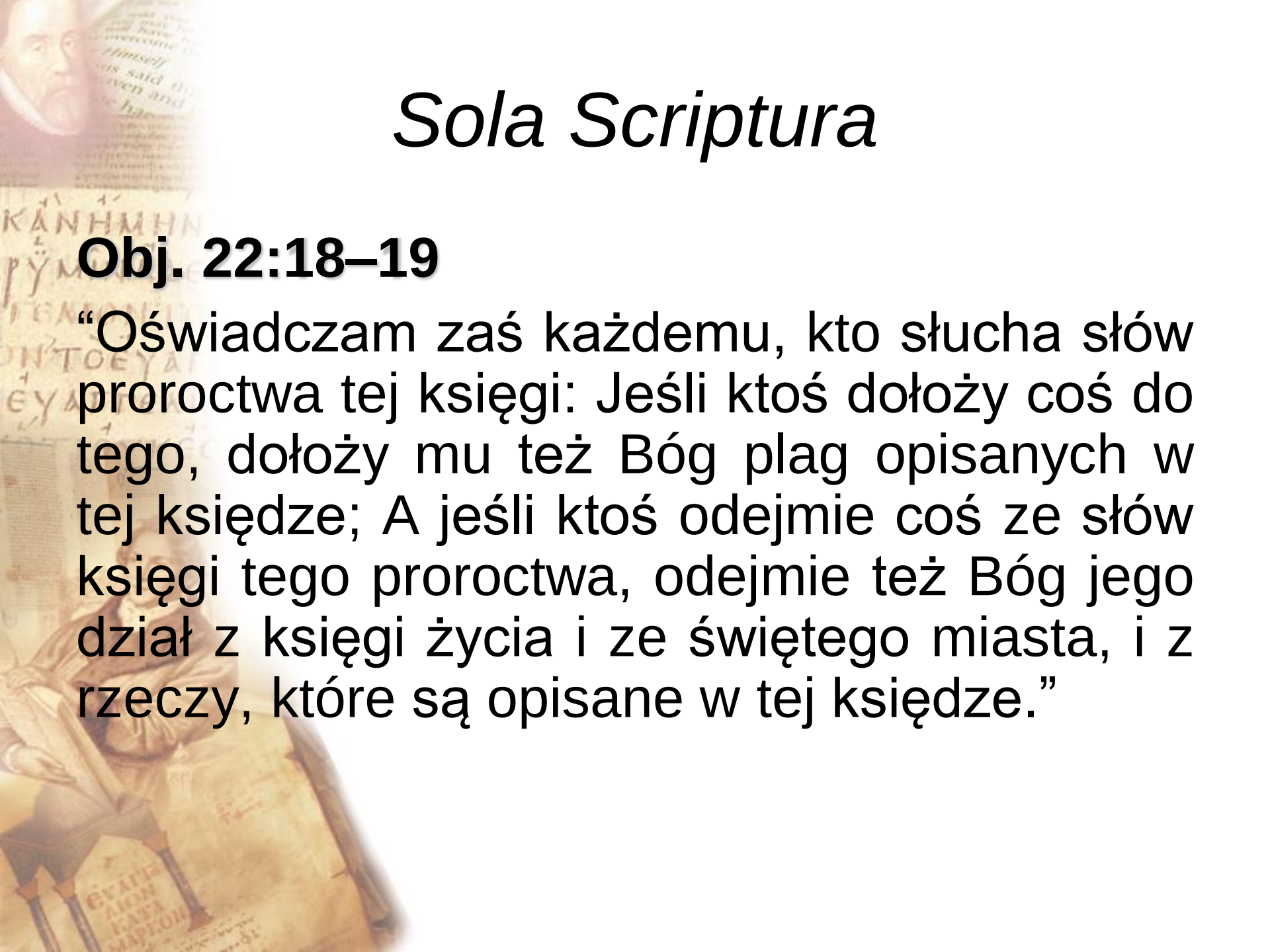
2. Pismo wyraźnie stwierdza, że nikt nie może dodawać ani ujmować ze Słowa Bożego. Te ostrzeżenia byłyby bezsensowne gdyby nie istniał jakiś obiektywny sposób osądu, czy ktoś dodał do Bożego Słowa, skoro niespisana Tradycja z natury nie podlega takiemu sprawdzianowi. Te polecenia są ostrzeżeniami przeciw tradycjom, które dodają do kompletnego i wystarczającego Słowa Bożego. Mają one sens tylko wtedy, gdy Pismo jest wystarczające i kompletne.

Sola Scriptura

5 Mojż. 4:2

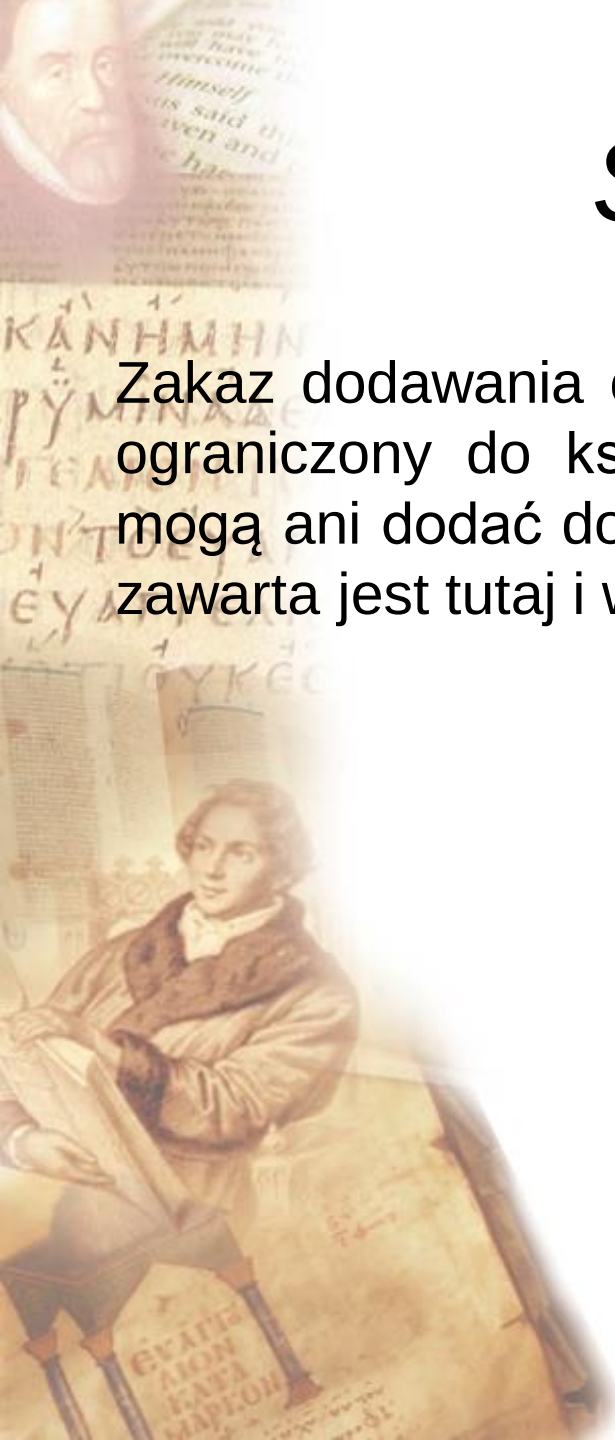
“Nie przydacie do słowa, które ja wam rozkazuję, ani ujmiecie z niego, abyście strzegli przykazań Pana, Boga waszego, które ja wam rozkazuję.”

Sola Scriptura

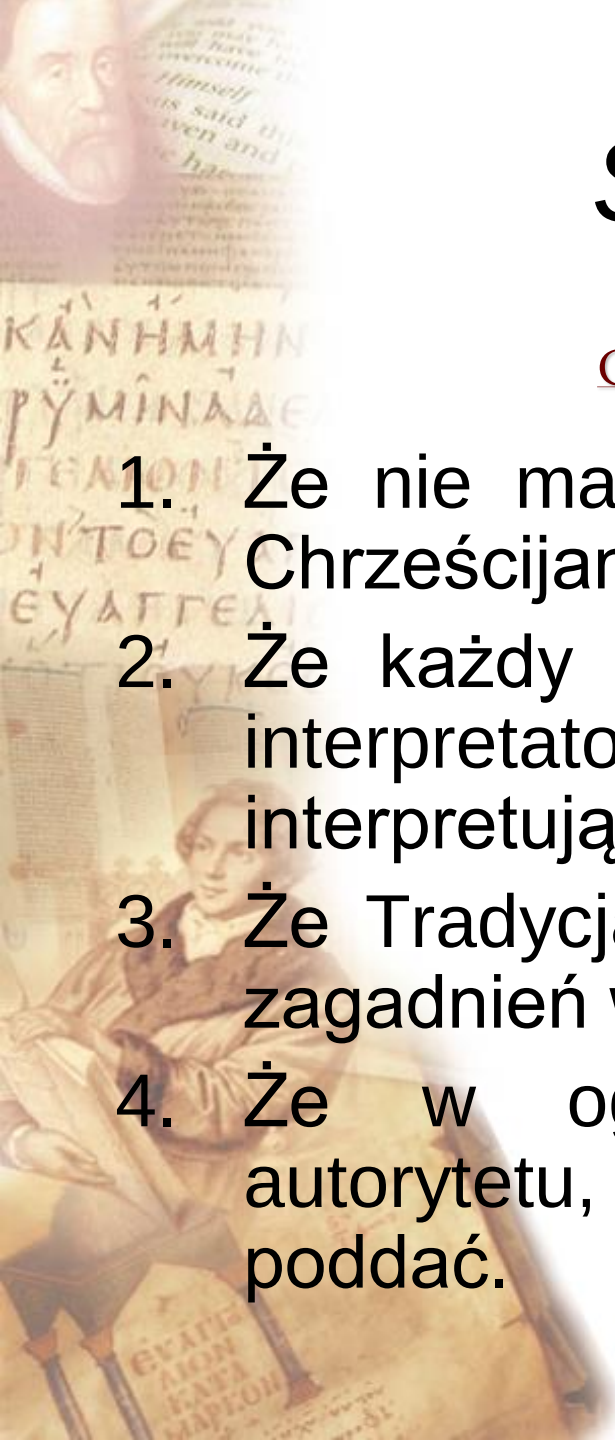
Obj. 22:18–19

“Oświadczam zaś każdemu, kto słucha słów proroctwa tej księgi: Jeśli ktoś dołoży coś do tego, dołoży mu też Bóg plag opisanych w tej księdze; A jeśli ktoś odejmie coś ze słów księgi tego proroctwa, odejmie też Bóg jego udział z księgi życia i ze świętego miasta, i z rzeczy, które są opisane w tej księdze.”

Sola Scriptura

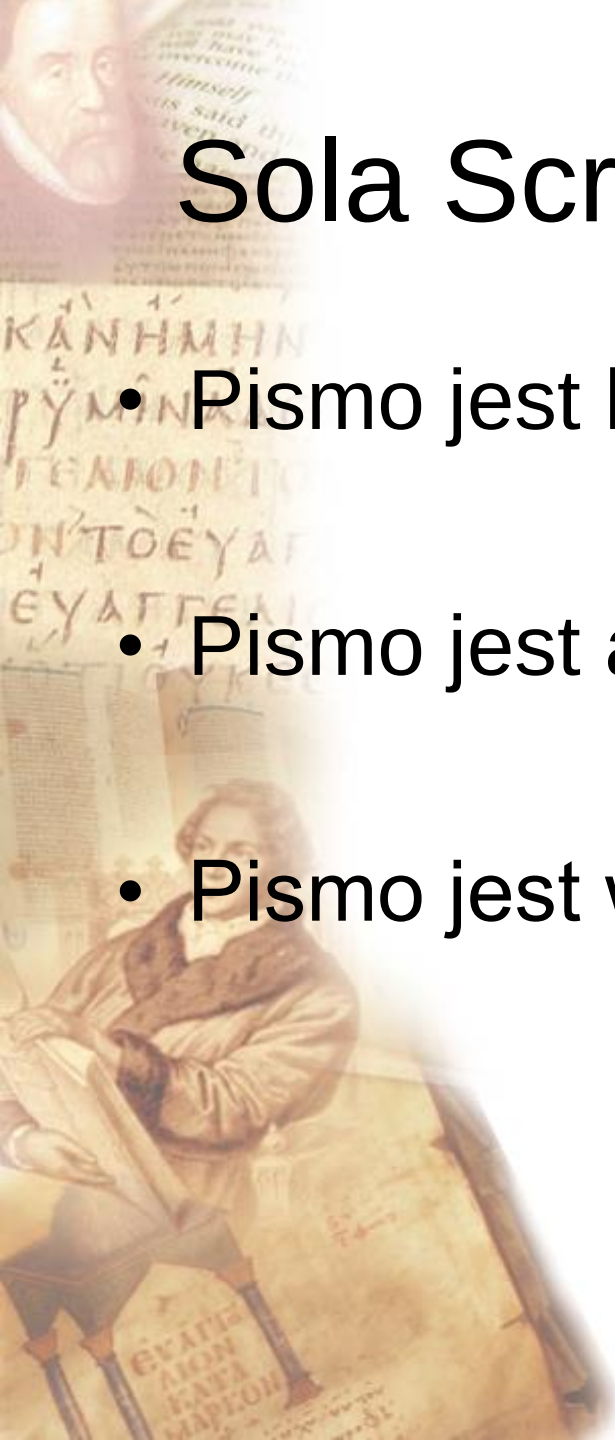
Zakaz dodawania czegokolwiek do słów tego proroctwa jest tu ograniczony do księgi Objawienia, ale zasada, że ludzie nie mogą ani dodać do ani ująć z czegokolwiek, co Bóg powiedział, zawarta jest tutaj i w wielu innych miejscach w całym Piśmie.

Sola Scriptura

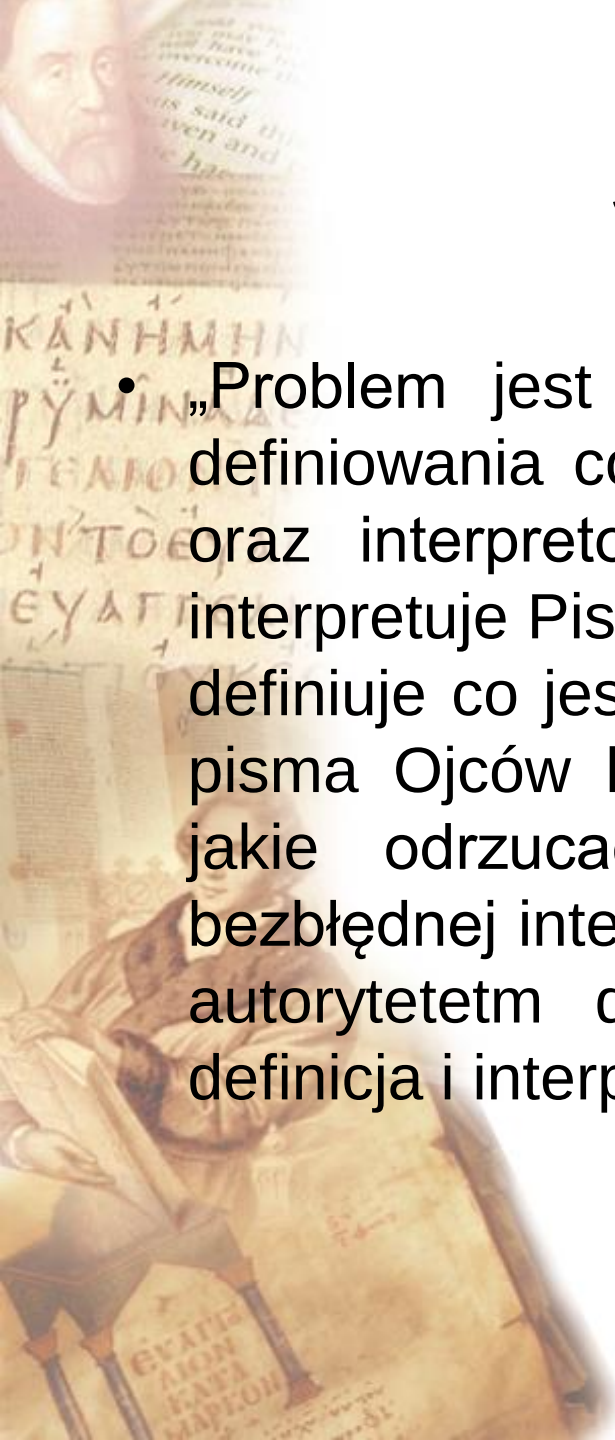
Czego *Sola Scriptura* nie oznacza:

1. Że nie ma innych źródeł autorytetu w życiu Chrześcijanina.
2. Że każdy Chrześcijanin jest autonomicznym interpretatorem Pisma, będący niezależny od interpretującej społeczności ciała Chrystusa.
3. Że Tradycja nie ma wartości dla zrozumienia zagadnień wiary i praktyki.
4. Że w ogóle nie ma instytucjonalnego autorytetu, pod który wierzący muszą się poddać.

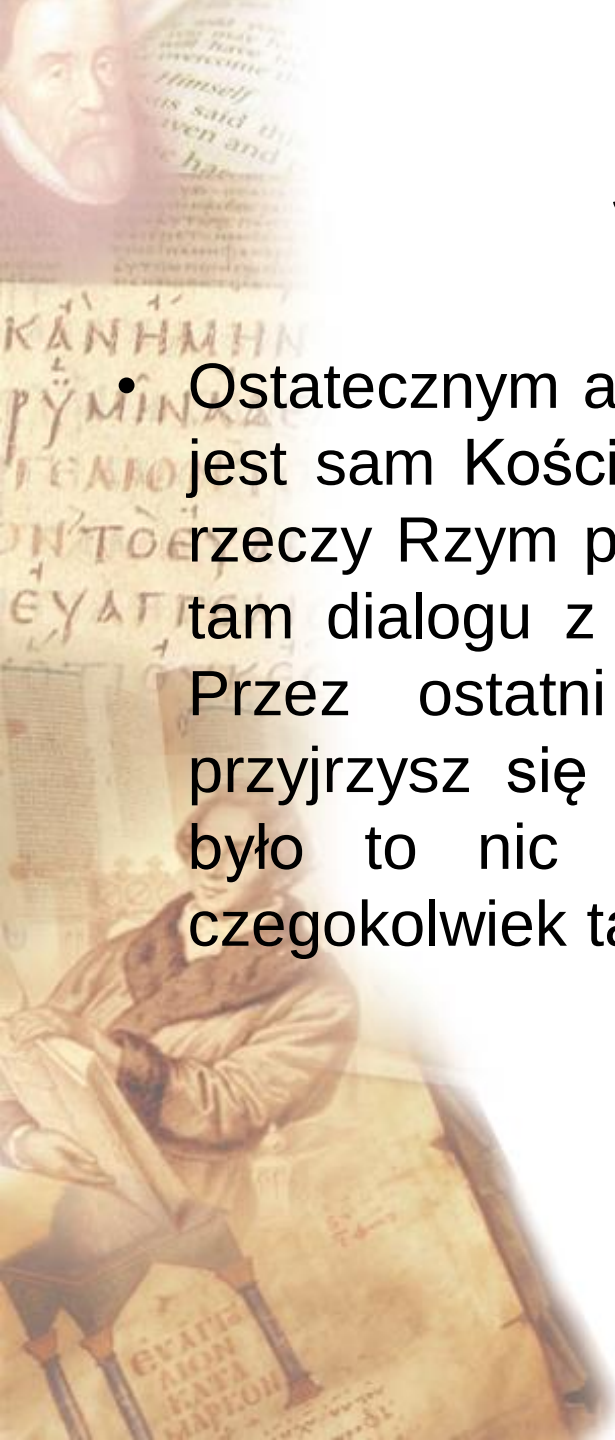
Sola Scriptura Podsumowanie

- Pismo jest kompletne
- Pismo jest autorytatywne
- Pismo jest wystarczające

Sola Ecclesia

- „Problem jest taki, że Rzym mówi że ma autorytet definiowania co jest Pismem, ustanawiać kanon Pisma oraz interpretować Pismo bezbłędnie. A zatem gdy interpretuje Pismo nie można tego poprawić. Rzym także definiuje co jest Tradycją, jaki jest zasięg Tradycji, jakie pisma Ojców Kościoła należy uznawać za Tradycję a jakie odrzucać. Oraz również rości sobie prawo bezbłędnej interpretacji tej Tradycji. Jak możesz być pod autorytetem dwóch rzeczy które zależą od ciebie, definicja i interpretacja? Twierdzę, że to niemożliwe.

Sola Ecclesia

- Ostatecznym autorytetem Kościoła Rzymskokatolickiego jest sam Kościół Rzymskokatolicki. Tak więc w gruncie rzeczy Rzym prowadzi monolog z samym sobą. Nie ma tam dialogu z Pismem czy tradycją, tego tam nie ma. Przez ostatni czas, od czasów Reformacji, jeśli przyjrzesz się co Rzym zdefiniował jako dogmaty, nie było to nic co wyjaśniło doktryny zbawienia czy czegokolwiek takiego.” – James White.

Transmisja Pisma

Dwa główne czynniki nadają wartości
zachowanym manuskryptom:

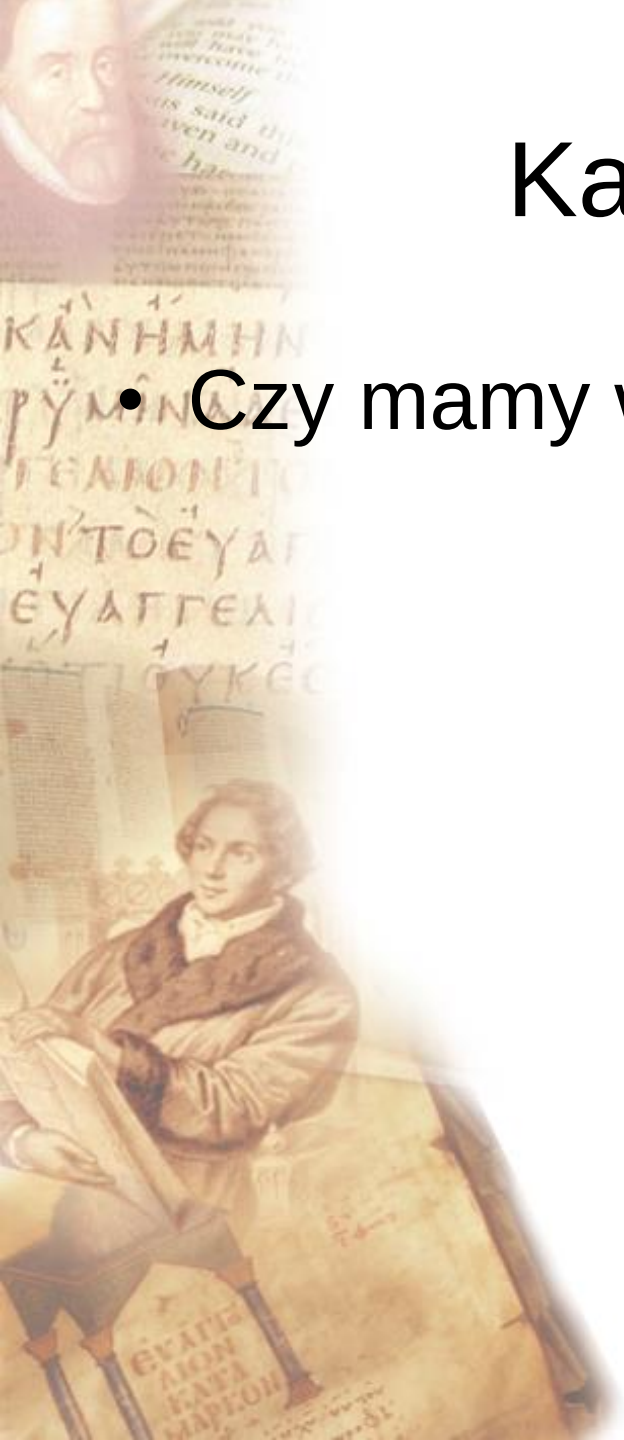
1. Jak bliskie oryginałom są nasze kopie?
2. Ile kopii posiadamy?

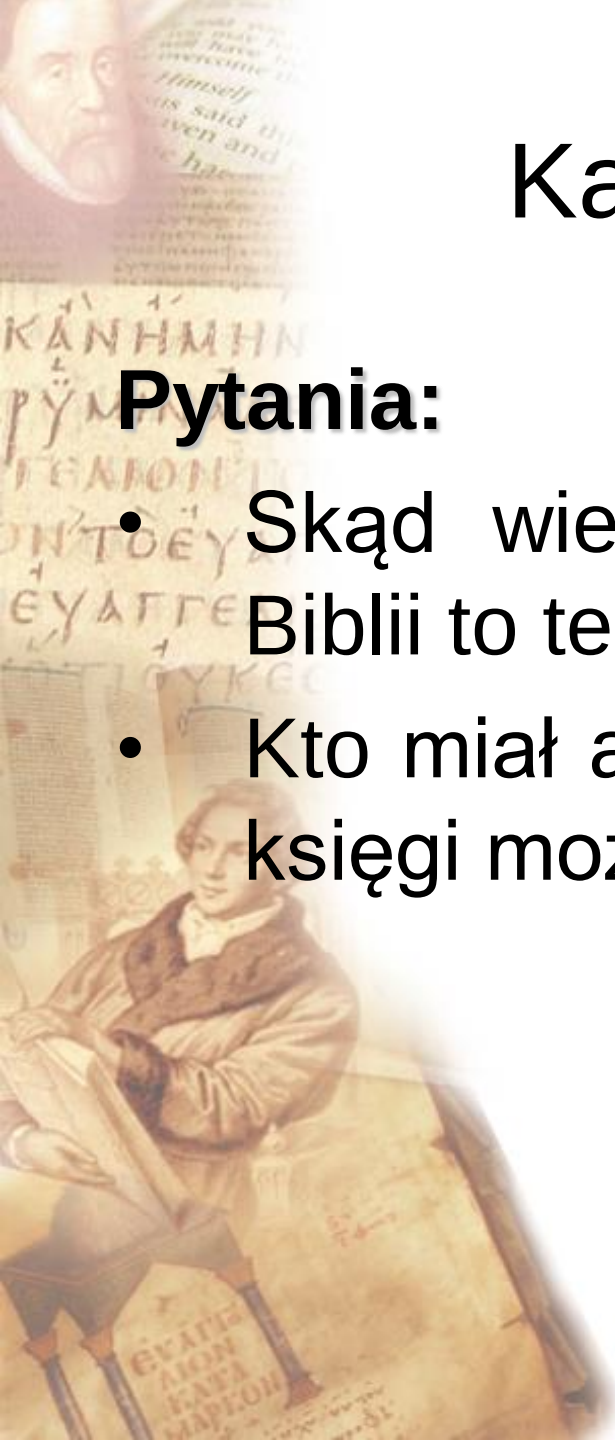
Tabela Porównawcza

Autor Pracy	Kiedy Napisana	Najwcześniej sza kopia	Przedział czasowy	Liczba kopii
Cezar (<i>Wojny Galackie</i>)	100–44 B.C.	900 A.D.	1,000 lat.	10
Livy (<i>Historia Rzymu</i>)	59 B.C.–17 A.D.	N/A	N/A	20
Platon (<i>Tetralogies</i>)	400 B.C.	900 A.D.	1,300 lat.	7
Pliny Młodszy (<i>Historia</i>)	61–113 A.D.	850 A.D.	750 lat.	7
Thucydides (<i>Historia</i>)	460–400 B.C.	900 A.D.	1,300 lat.	8
Herodotus (<i>Historia</i>)	480–425 B.C.	900 A.D.	1,300 lat.	8
Sophocjusz (<i>Historia</i>)	469–406 B.C.	100 A.D.	600 lat.	193
Arystoteles	384–322 B.C.	1,100 A.D.	1,400 lat.	193
Homer (<i>Iliada</i>)	900 B.C.	400 A.D.	1, 500 lat.	643
Nowy Testament	50–90 A.D.	125 A.D.	25 lat.	>25,000

Kanonizacja Pisma

- Czy mamy właściwe księgi?

Kanonizacja Pisma

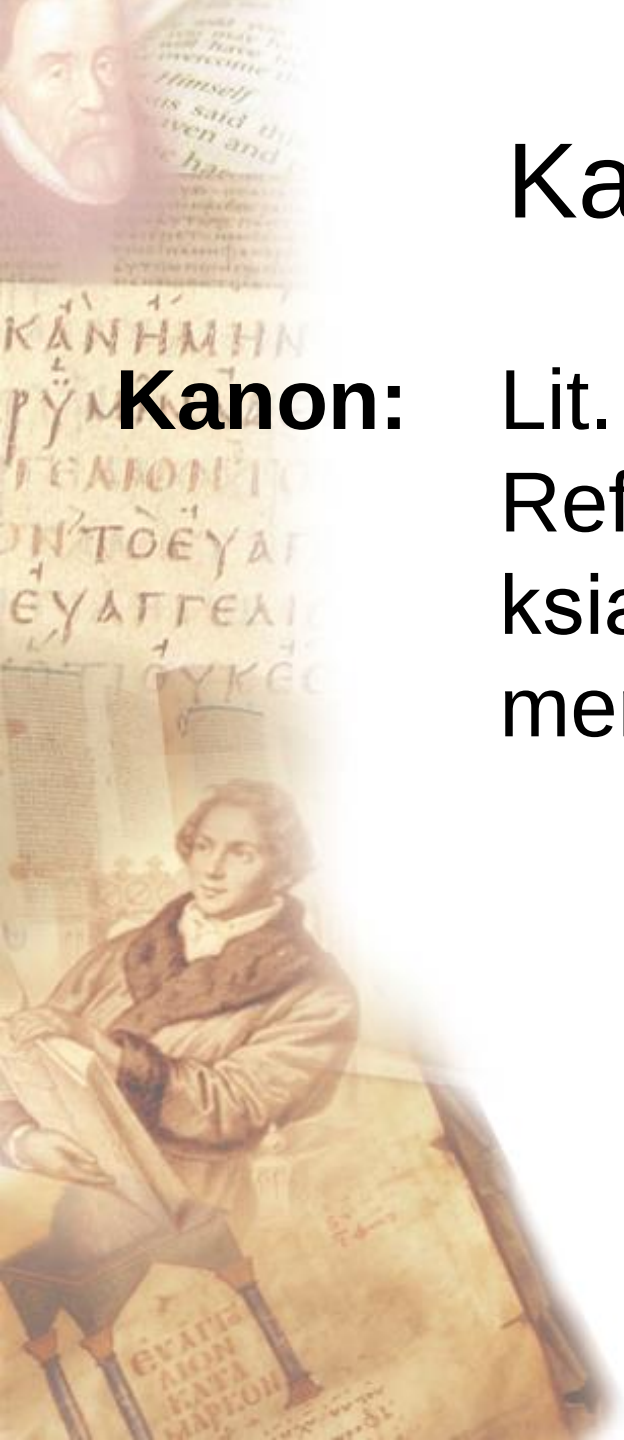
Pytania:

- Skąd wiemy, że księgi jakie mamy w Biblii to te właściwe?
- Kto miał autorytet aby zdecydować które księgi można nazwać Pismem?

Kanonizacja Pisma

Kanon:

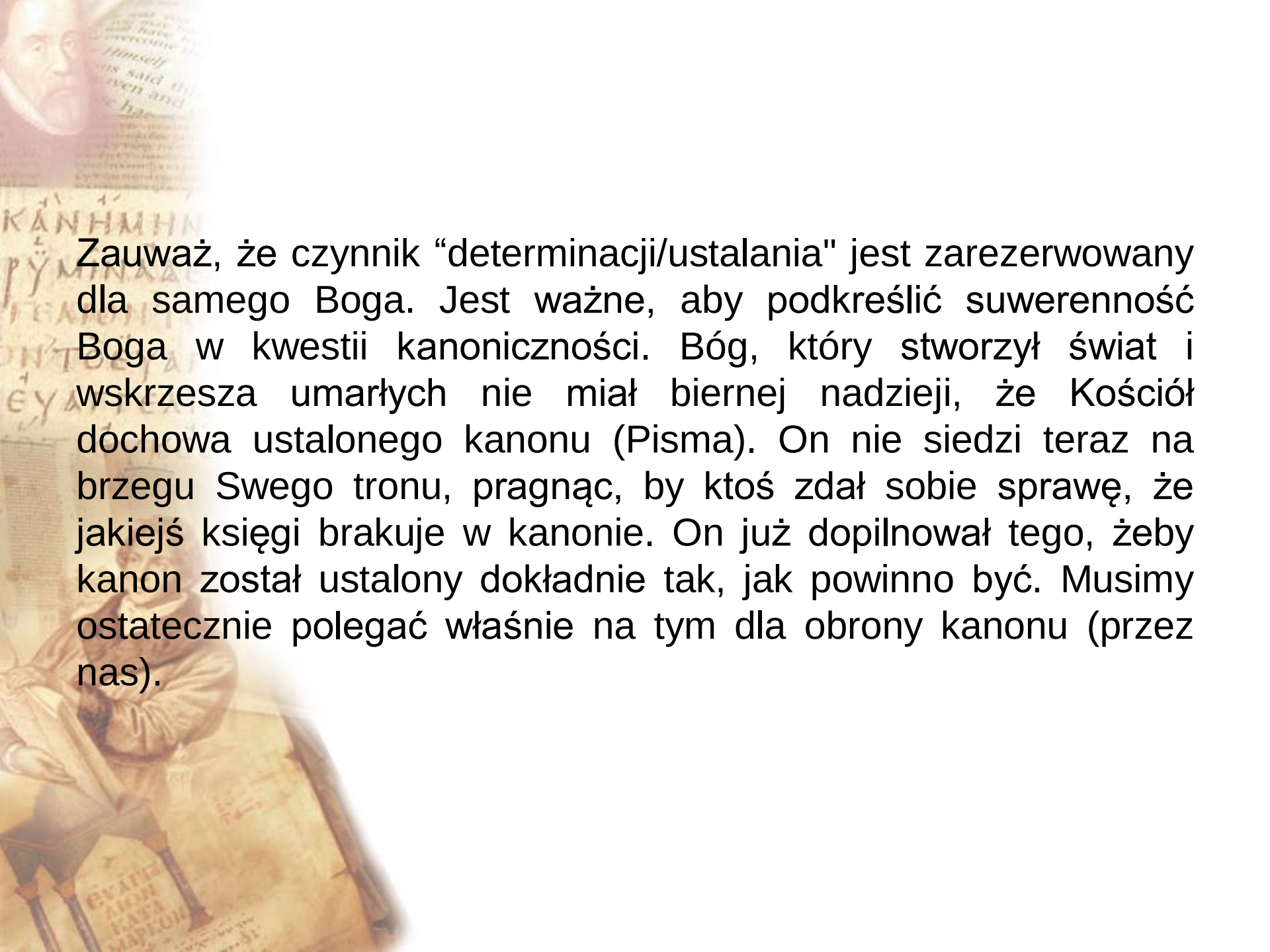
Lit. “reguła” lub “laska miernicza.”
Referuje do zaakceptowanych
ksiąg Starego i Nowego Testa-
mentu.

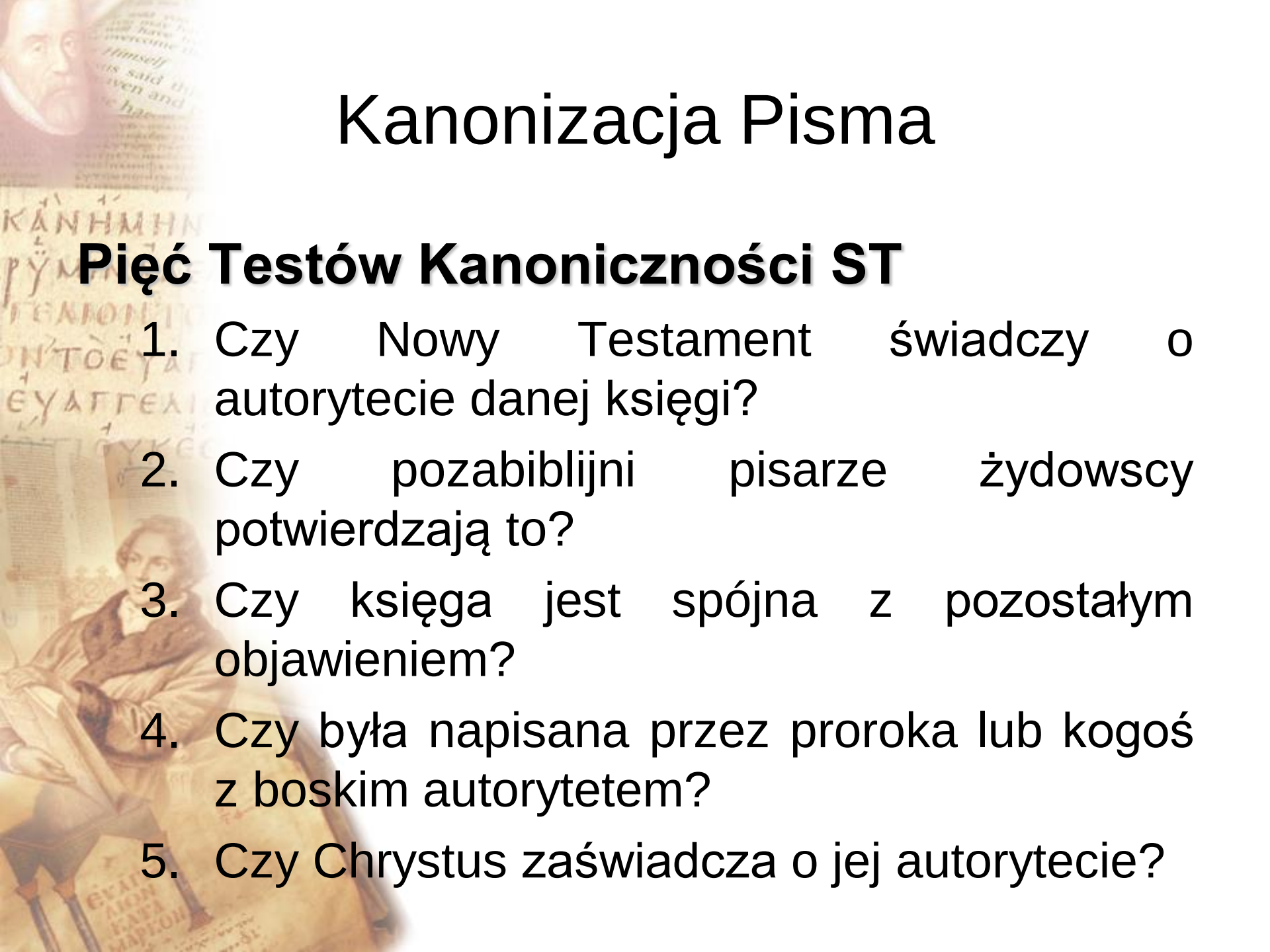
Fakty i Mity Dotyczące Kanonu

Fakty dotyczące Kanonu

1. Prorocza natura i Apostolstwo *zawierają w sobie* kanoniczność.
2. Ciało Chrystusa *rozpoznaje* kanon.
3. Jedynie Bóg *determinuje* kanoniczność.

Zauważ, że czynnik "determinacji/ustalania" jest zarezerwowany dla samego Boga. Jest ważne, aby podkreślić suwerenność Boga w kwestii kanoniczności. Bóg, który stworzył świat i wskrzesza umarłych nie miał biernej nadziei, że Kościół dochowa ustalonego kanonu (Pisma). On nie siedzi teraz na brzegu Swego tronu, pragnąc, by ktoś zdał sobie sprawę, że jakiejś księgi brakuje w kanonie. On już dopilnował tego, żeby kanon został ustalony dokładnie tak, jak powinno być. Musimy ostatecznie polegać właśnie na tym dla obrony kanonu (przez nas).

Kanonizacja Pisma

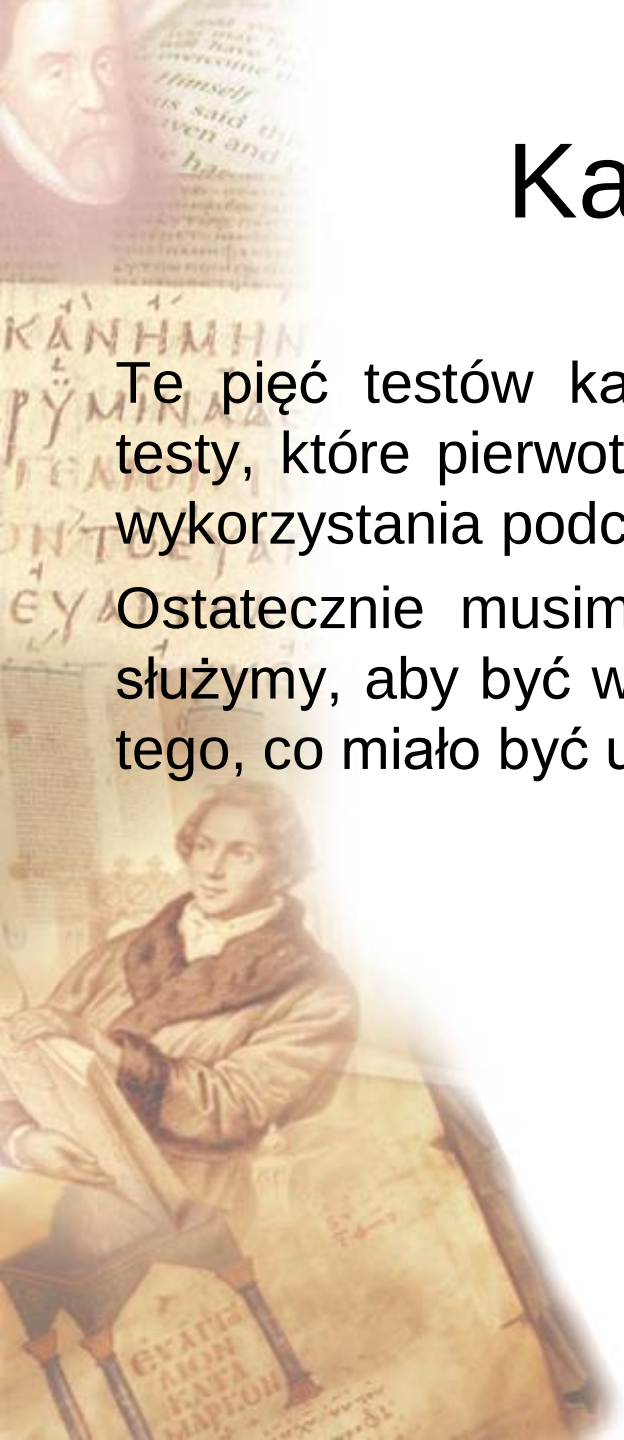
Pięć Testów Kanoniczności ST

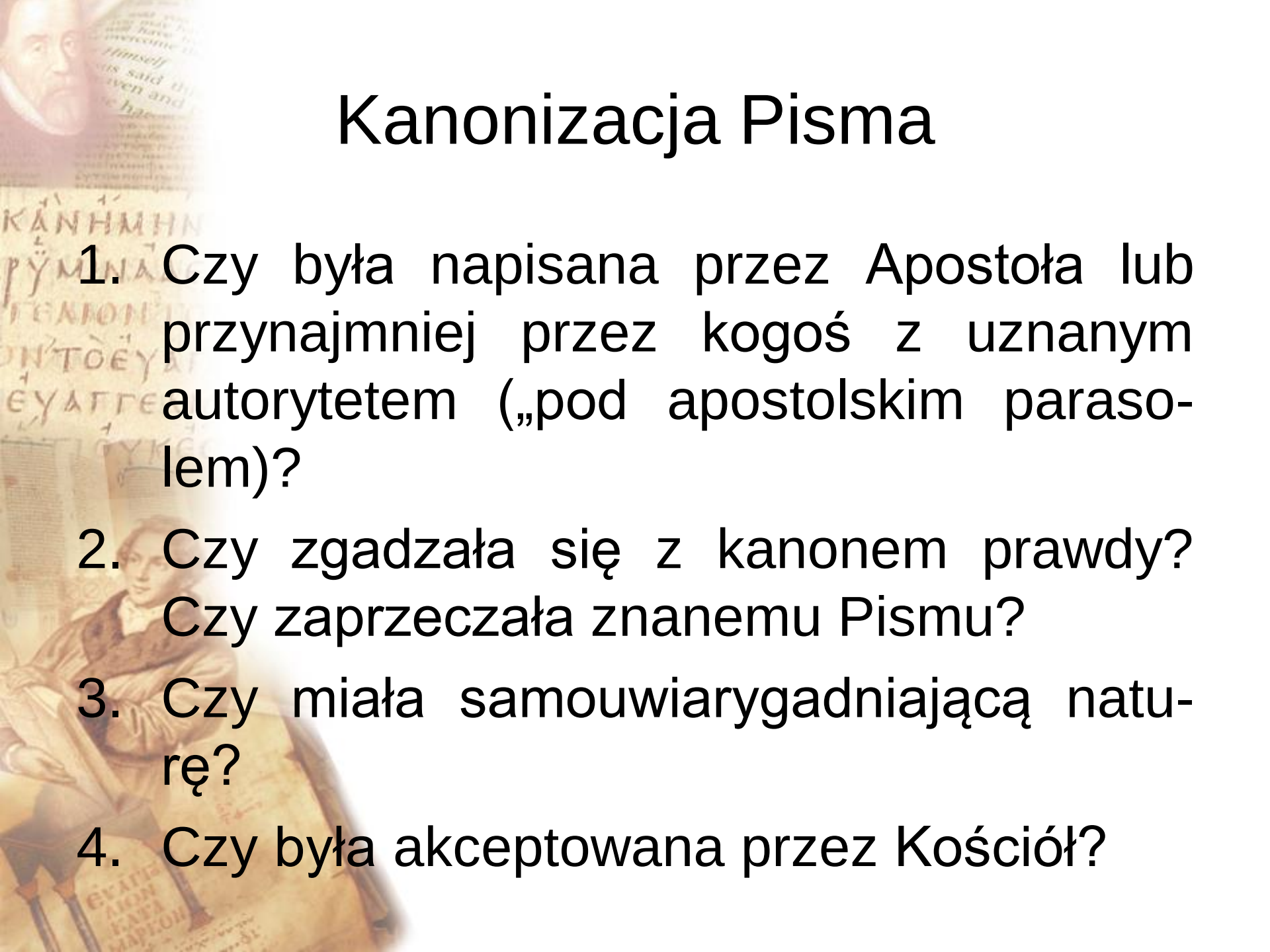
1. Czy Nowy Testament świadczy o autorytecie danej księgi?
2. Czy pozabiblijni pisarze żydowscy potwierdzają to?
3. Czy księga jest spójna z pozostałym objawieniem?
4. Czy była napisana przez proroka lub kogoś z boskim autorytetem?
5. Czy Chrystus zaświadcza o jej autorytecie?

Kanonizacja Pisma

Te pięć testów kanoniczności to niekoniecznie są konkretne testy, które pierwotny Kościół przyjął, ale są to ważne testy do wykorzystania podczas obrony protestanckiego kanonu Pisma.

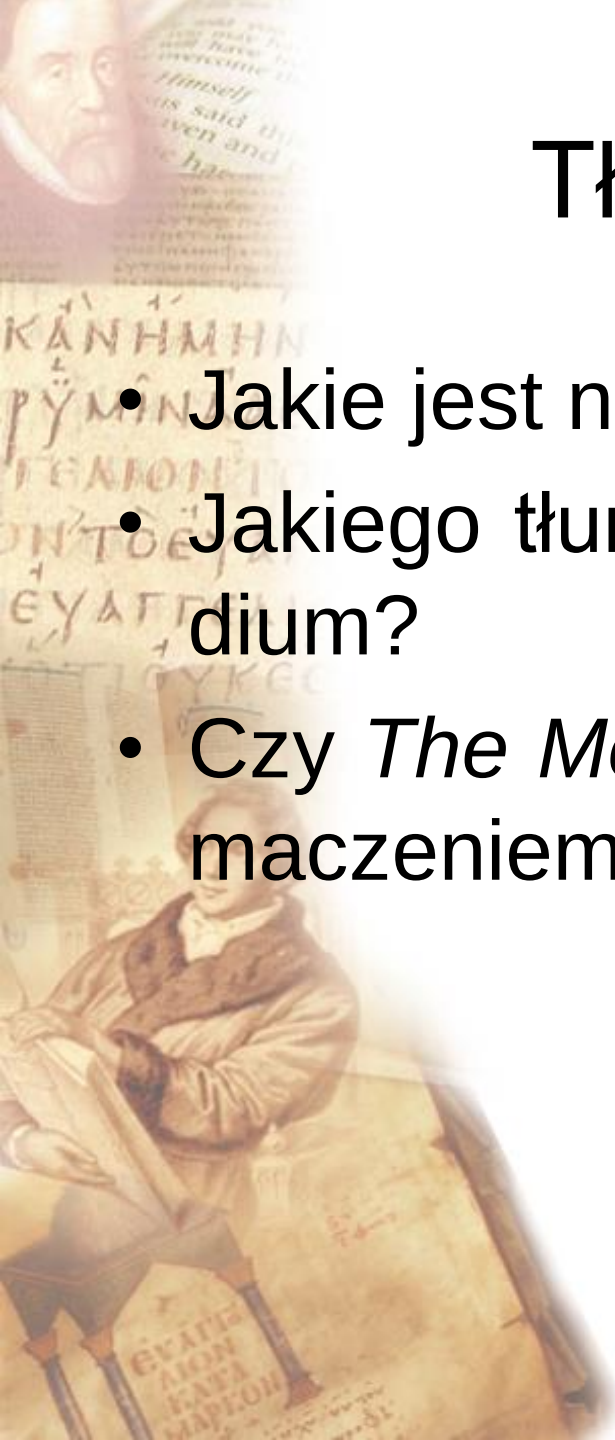
Ostatecznie musimy polegać na suwerennym Bogu, któremu służymy, aby być wiernymi w prowadzeniu ludzi do zrozumienia tego, co miało być uwzględnione.

Kanonizacja Pisma

1. Czy była napisana przez Apostoła lub przynajmniej przez kogoś z uznanym autorytetem („pod apostolskim parasolem)?
2. Czy zgadzała się z kanonem prawdy? Czy zaprzeczała znanemu Pismu?
3. Czy miała samouwiarygadniającą naturę?
4. Czy była akceptowana przez Kościół?

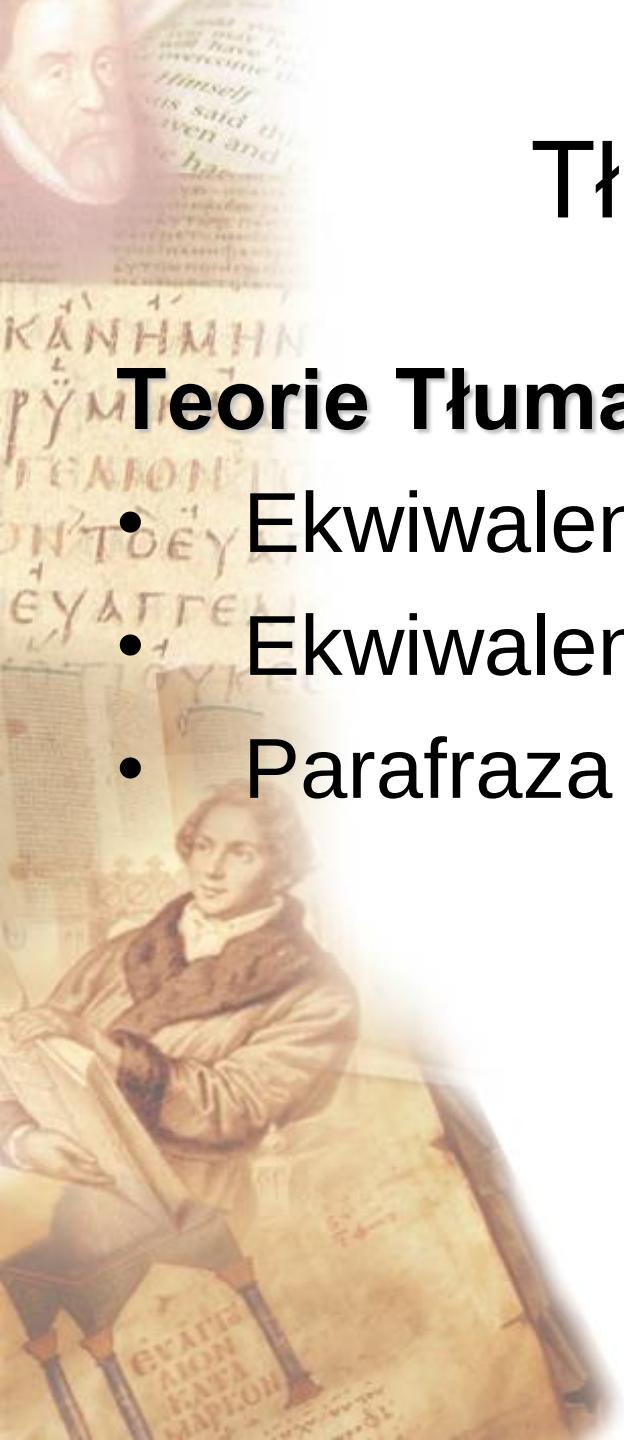
Tłumaczenia Biblii

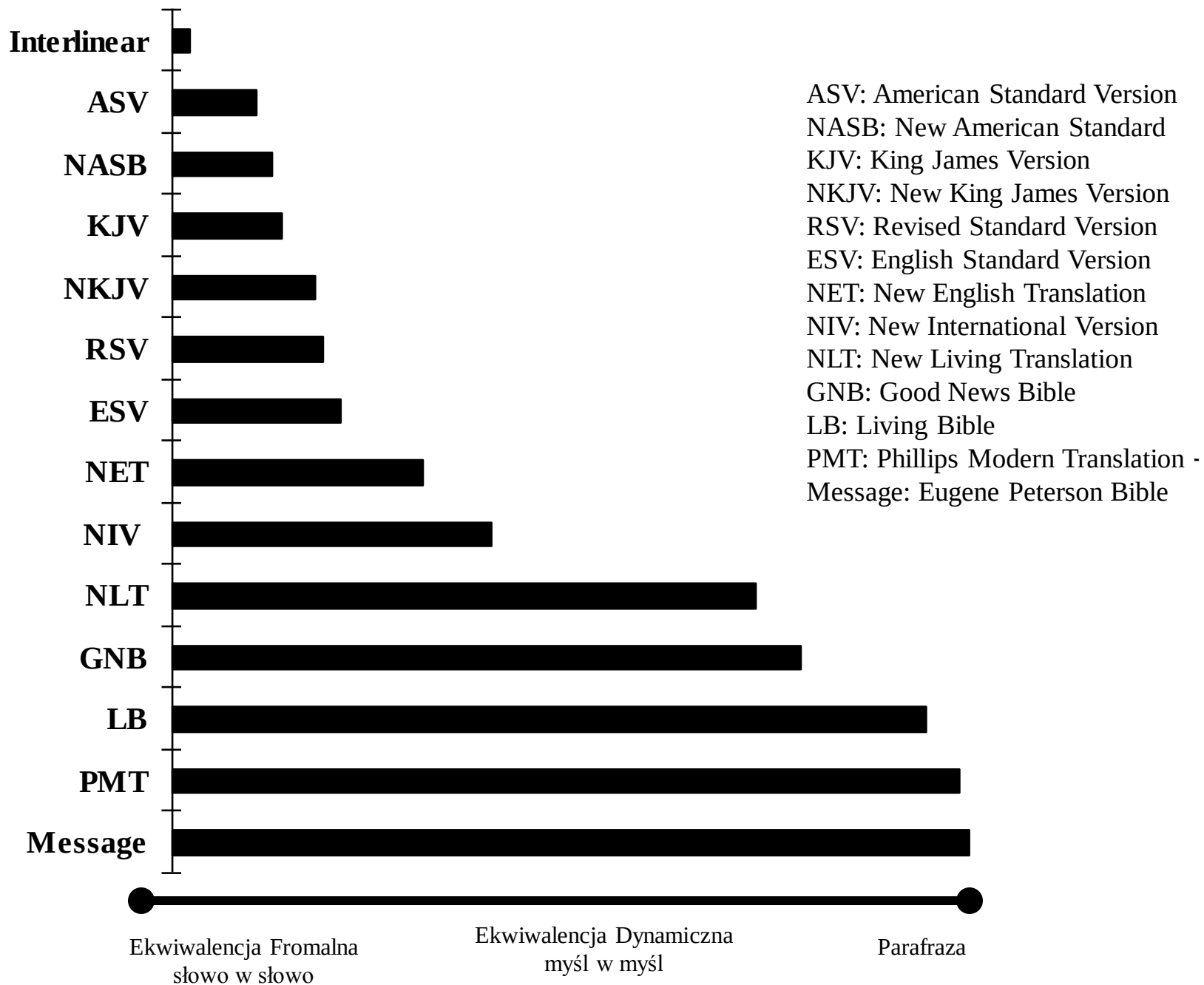
- Jakie jest najlepsze tłumaczenie Biblii?
- Jakiego tłumaczenia używać podczas studium?
- Czy *The Message* jest akceptowalnym tłumaczeniem?

Tłumaczenia Biblii

Teorie Tłumaczenia:

- Ekwiwalencja Formalna (słowo w słowo)
- Ekwiwalencja Dynamiczna (myśl w myśl)
- Parafraza

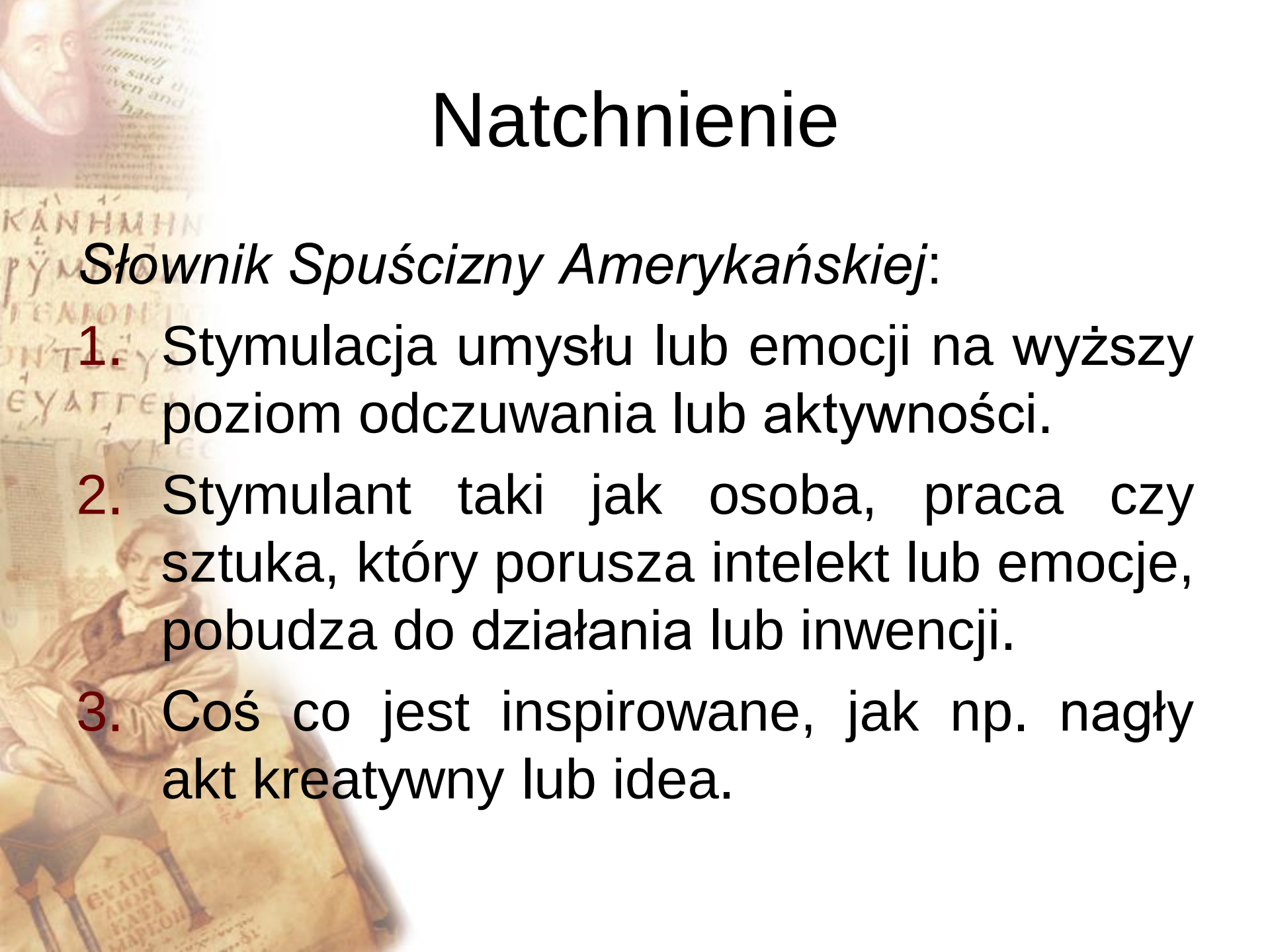

Natchnienie

Czym jest natchnienie?

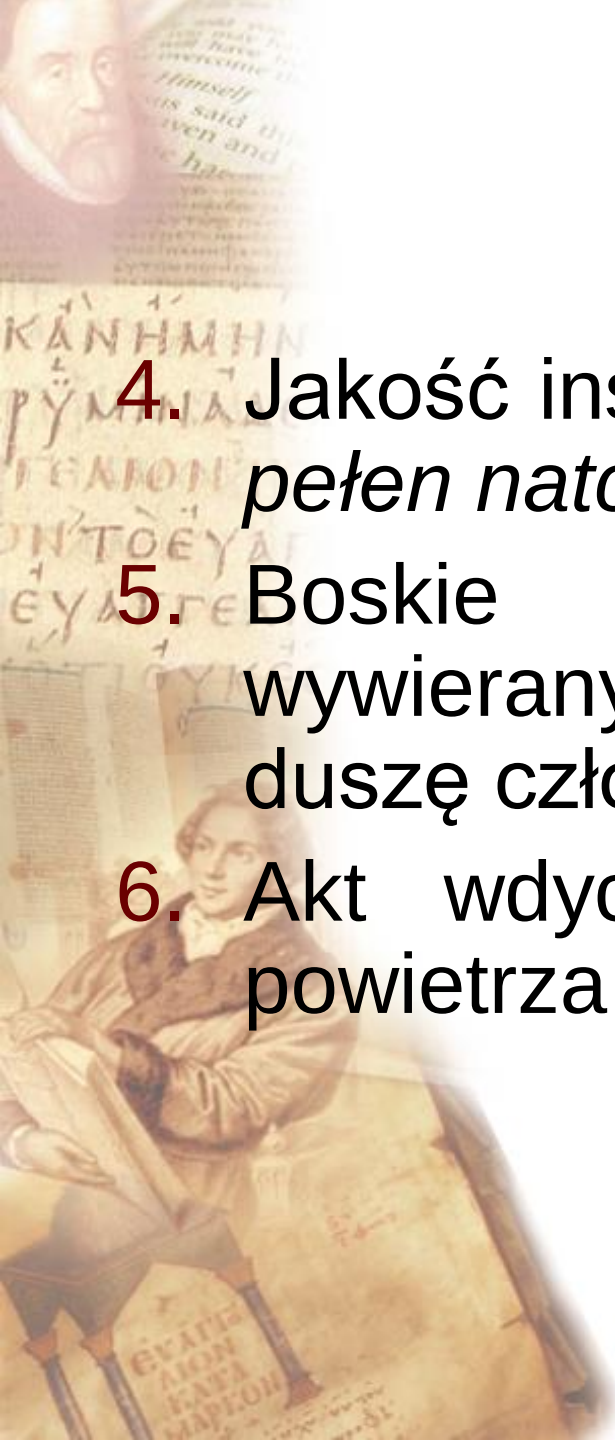

Natchnienie

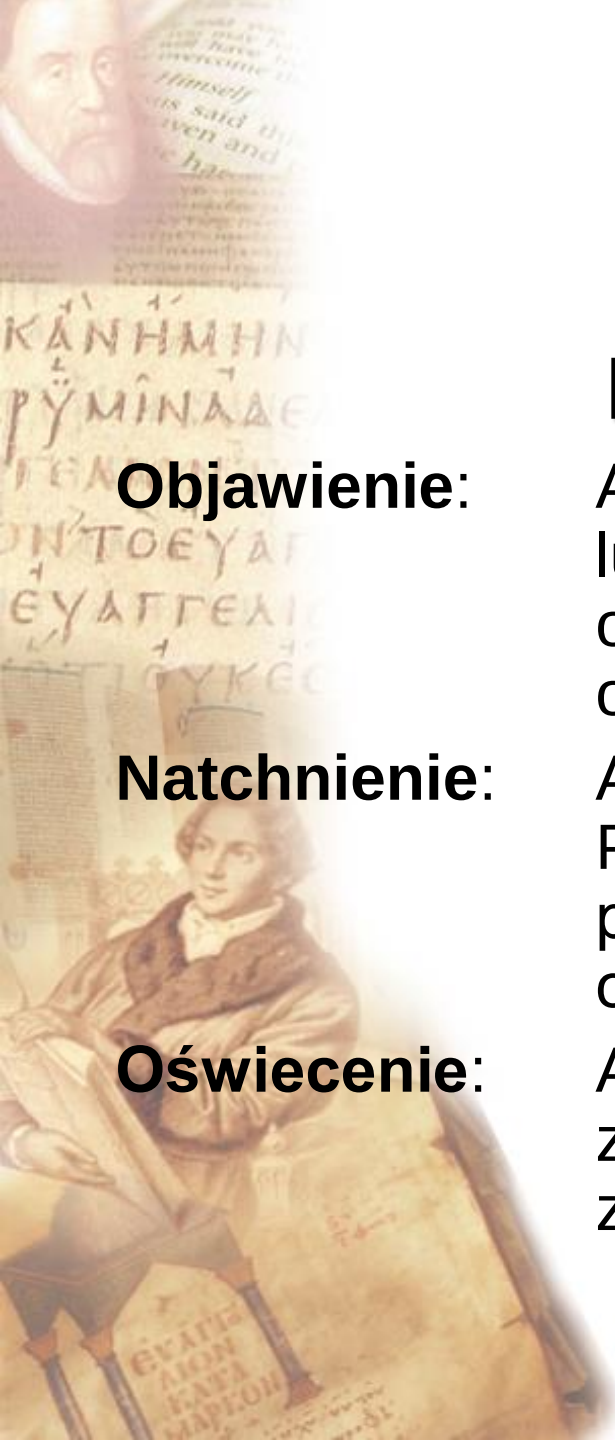
Słownik Spuścizny Amerykańskiej:

1. Stymulacja umysłu lub emocji na wyższy poziom odczuwania lub aktywności.
2. Stymulant taki jak osoba, praca czy sztuka, który porusza intelekt lub emocje, pobudza do działania lub inwencji.
3. Coś co jest inspirowane, jak np. nagły akt kreatywny lub idea.

Natchnienie

4. Jakość inspiracji lub wywyższenia: *obraz pełen natchnienia.*
5. Boskie prowadzenie lub wpływ wywierany bezpośrednio na umysł i duszę człowieka.
6. Akt wdychania, szczególnie inhalacja powietrza do płuc.

Natchnienie

Kluczowe pojęcia

Objawienie:

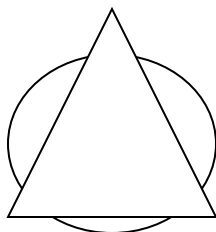
Akt, w którym Bóg objawia prawdę ludzkości zarówno przez szczególne objawienie (Pismo, prorocy) jak i naturalne objawienie (przyroda, sumienie)

Natchnienie:

Akt, w którym Bóg prowadził autorów Pisma, dając im Swoje słowa i zarazem w pełni używając ludzkiego elementu w człowieku do stworzenia Pisma.

Oświecenie:

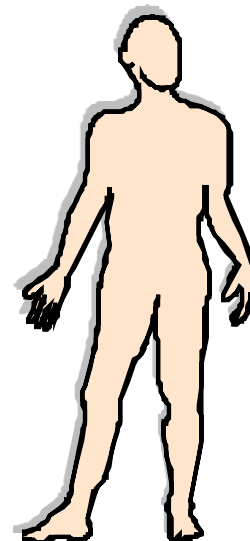
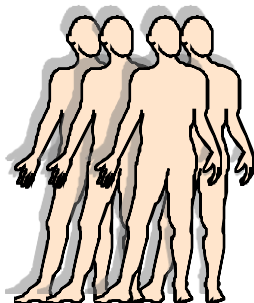
Akt, w którym Bóg oświeca ludzi do zrozumienia Swego objawienia i jego znaczenia w ich życiu.

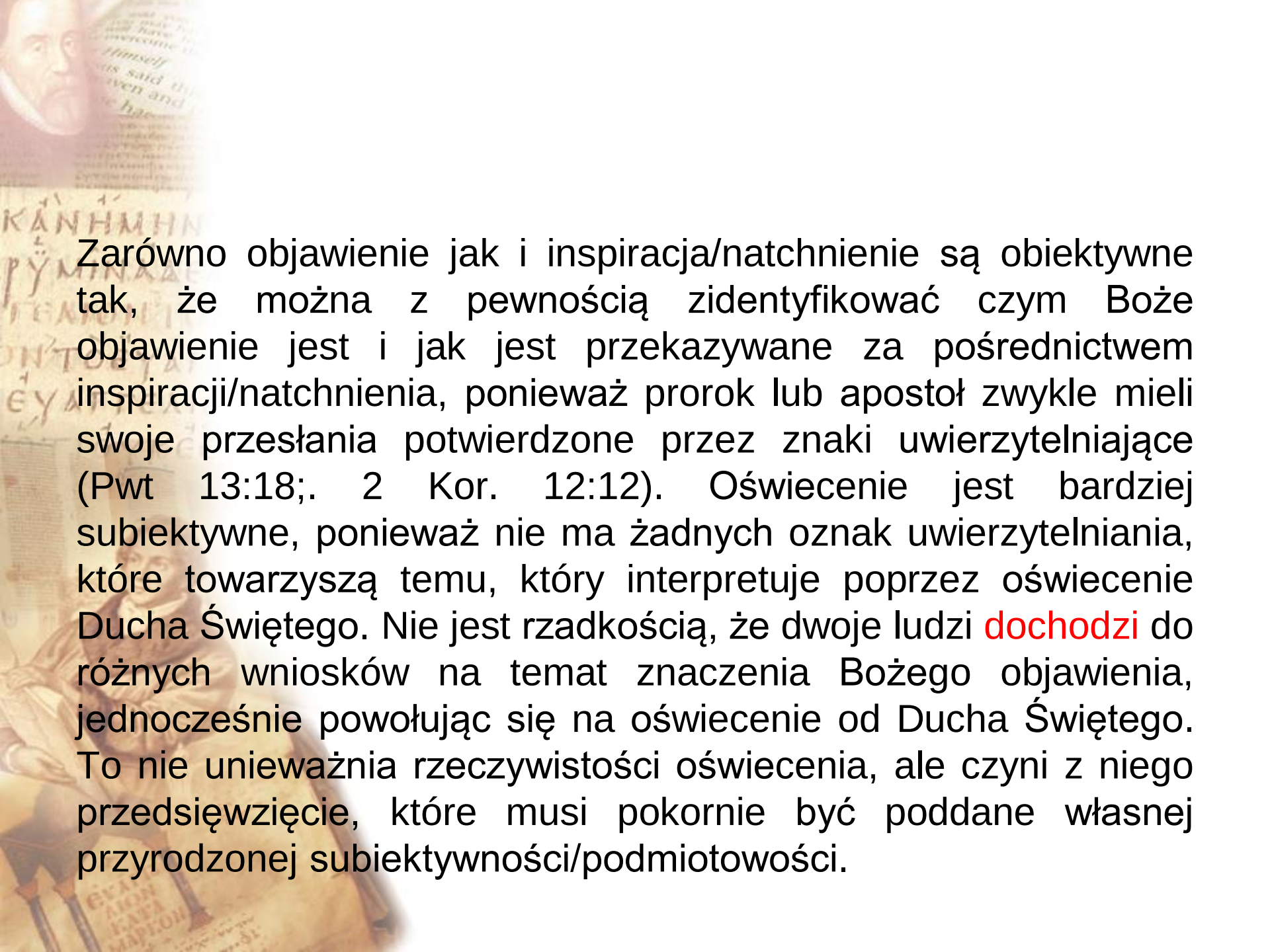

Oświecenie

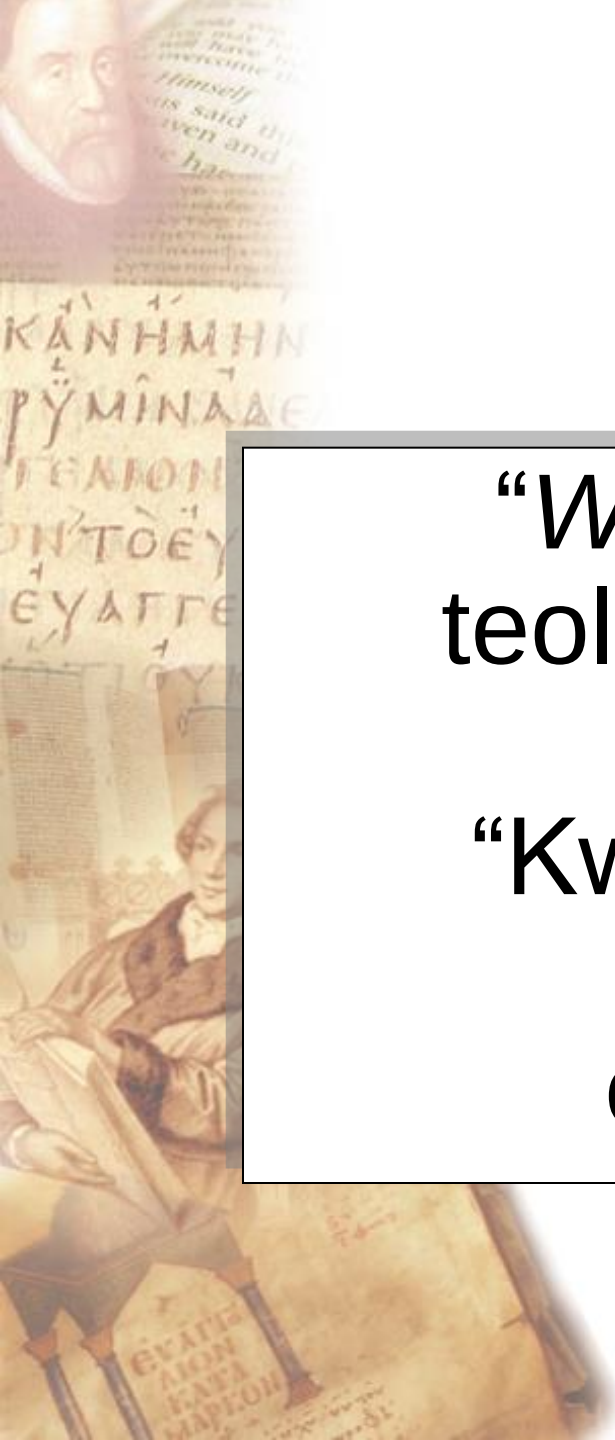
Objawienie

Natchnienie

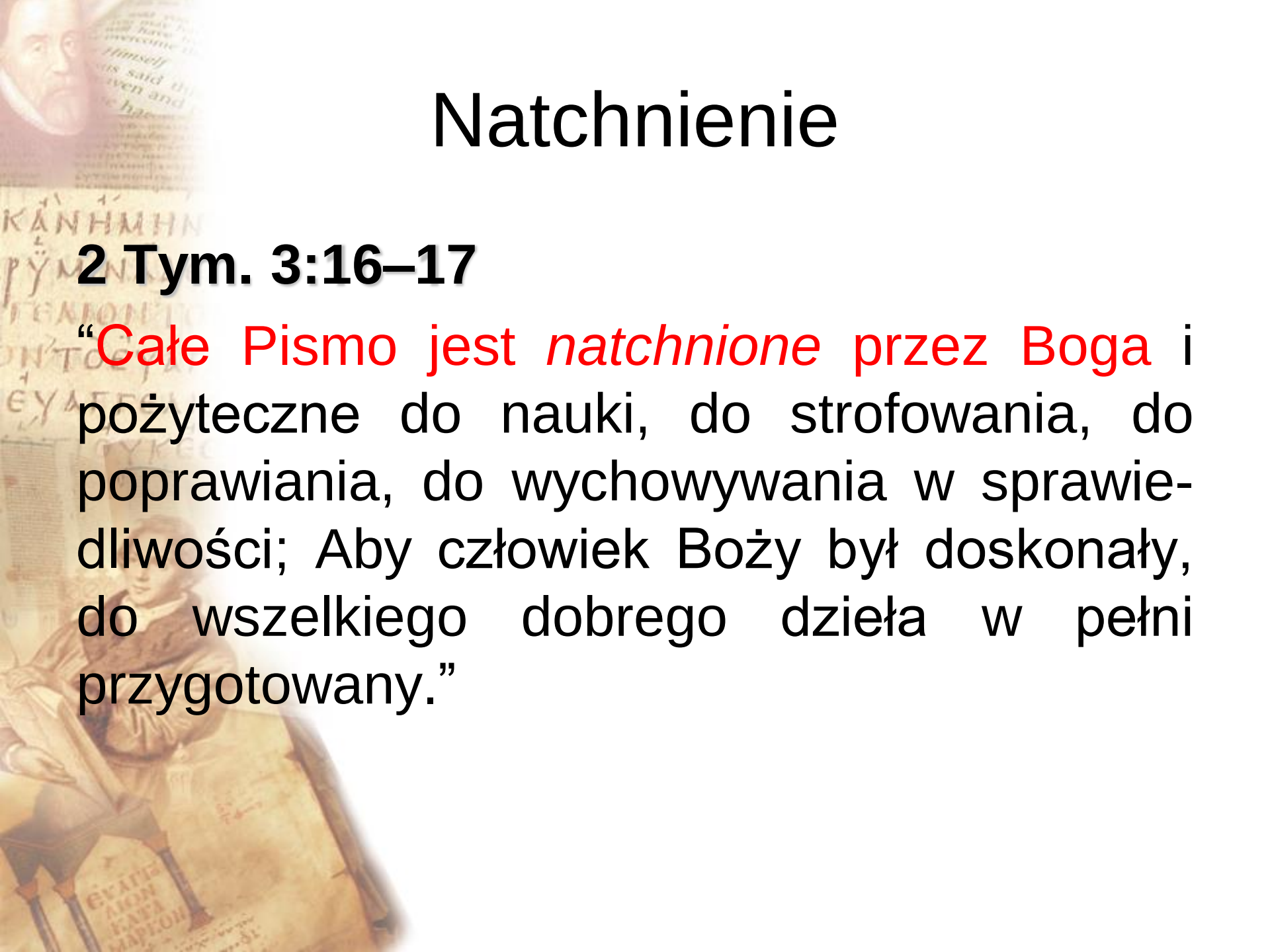
Zarówno objawienie jak i inspiracja/natchnienie są obiektywne tak, że można z pewnością zidentyfikować czym Boże objawienie jest i jak jest przekazywane za pośrednictwem inspiracji/natchnienia, ponieważ prorok lub apostoł zwykle mieli swoje przesłania potwierdzone przez znaki uwierzytelniające (Pwt 13:18;. 2 Kor. 12:12). Oświecenie jest bardziej subiektywne, ponieważ nie ma żadnych oznak uwierzytelniania, które towarzyszą temu, który interpretuje poprzez oświecenie Ducha Świętego. Nie jest rzadkością, że dwoje ludzi **dochodzi** do różnych wniosków na temat znaczenia Bożego objawienia, jednocześnie powołując się na oświecenie od Ducha Świętego. To nie unieważnia rzeczywistości oświecenia, ale czyni z niego przedsięwzięcie, które musi pokornie być poddane własnej przyrodzonej subiektywności/podmiotowości.

Natchnienie

*“Warunek konieczny
teologii ewangelicznej”*

*“Kwestia przełomowa
współczesnego
ewangelikalizmu”*

Natchnienie

2 Tym. 3:16–17

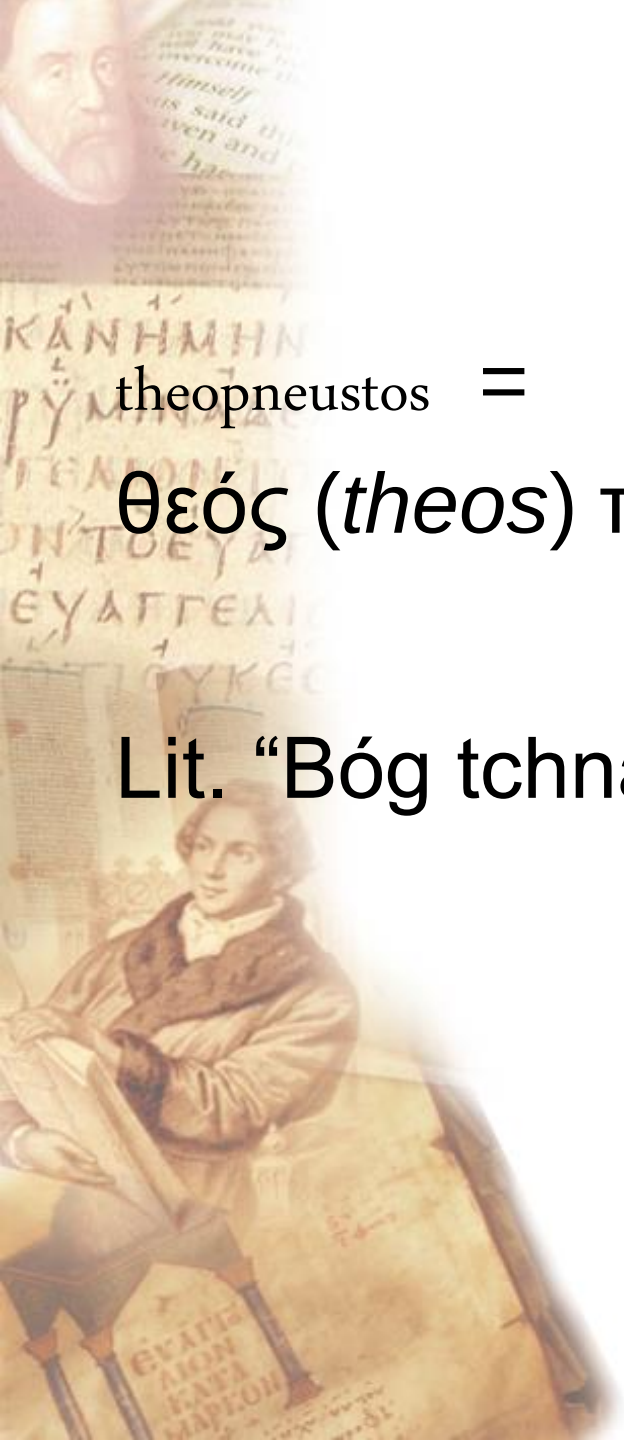
“Całe Pismo jest *natchnione* przez Boga i pożyteczne do nauki, do strofowania, do poprawiania, do wychowywania w sprawiedliwości; Aby człowiek Boży był doskonały, do wszelkiego dobrego dzieła w pełni przygotowany.”

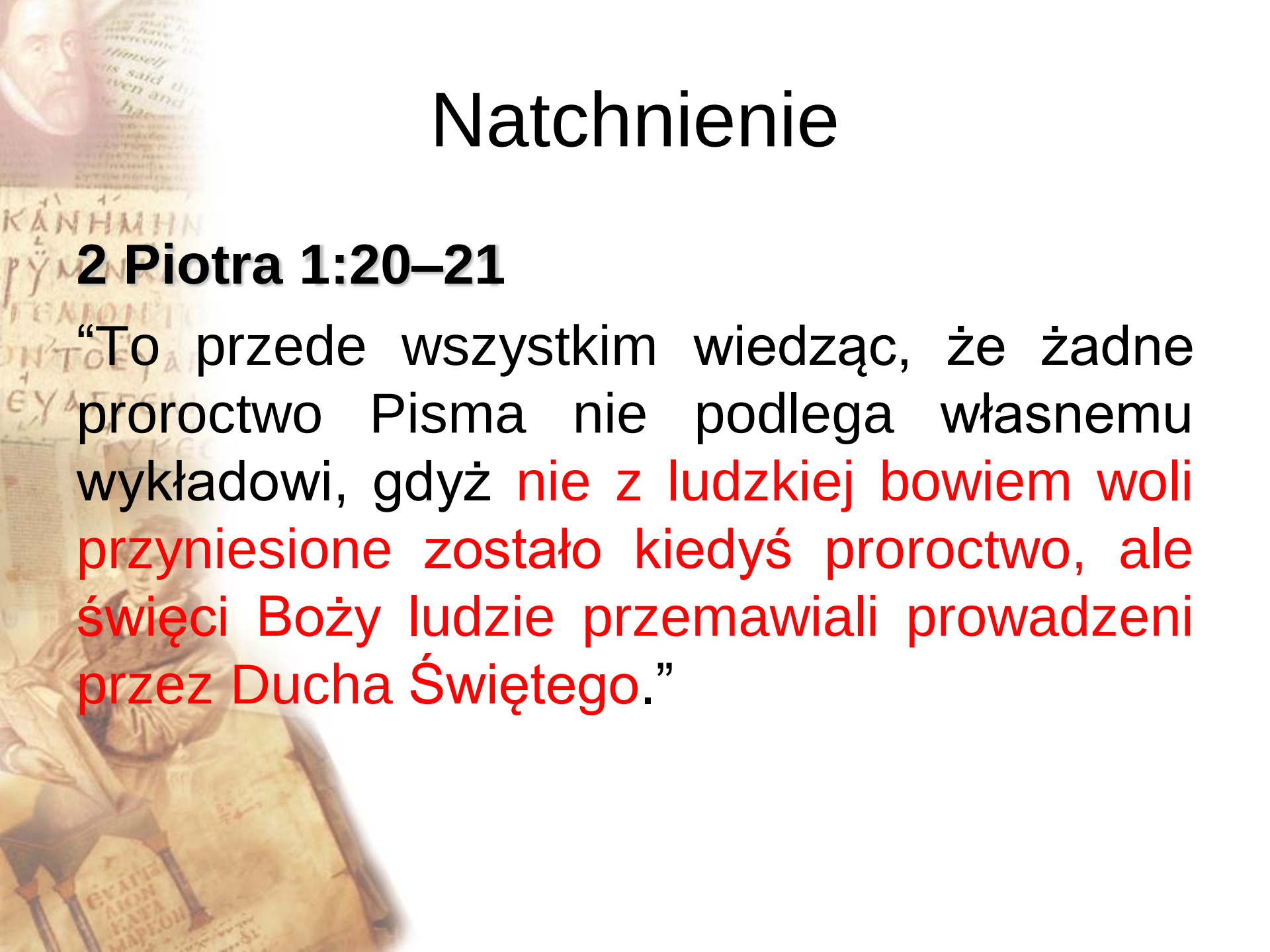
Natchnienie

theopneustos =

θεός (*theos*) πνευστος (*pneustos*)

Lit. “Bóg tchnący”

Natchnienie

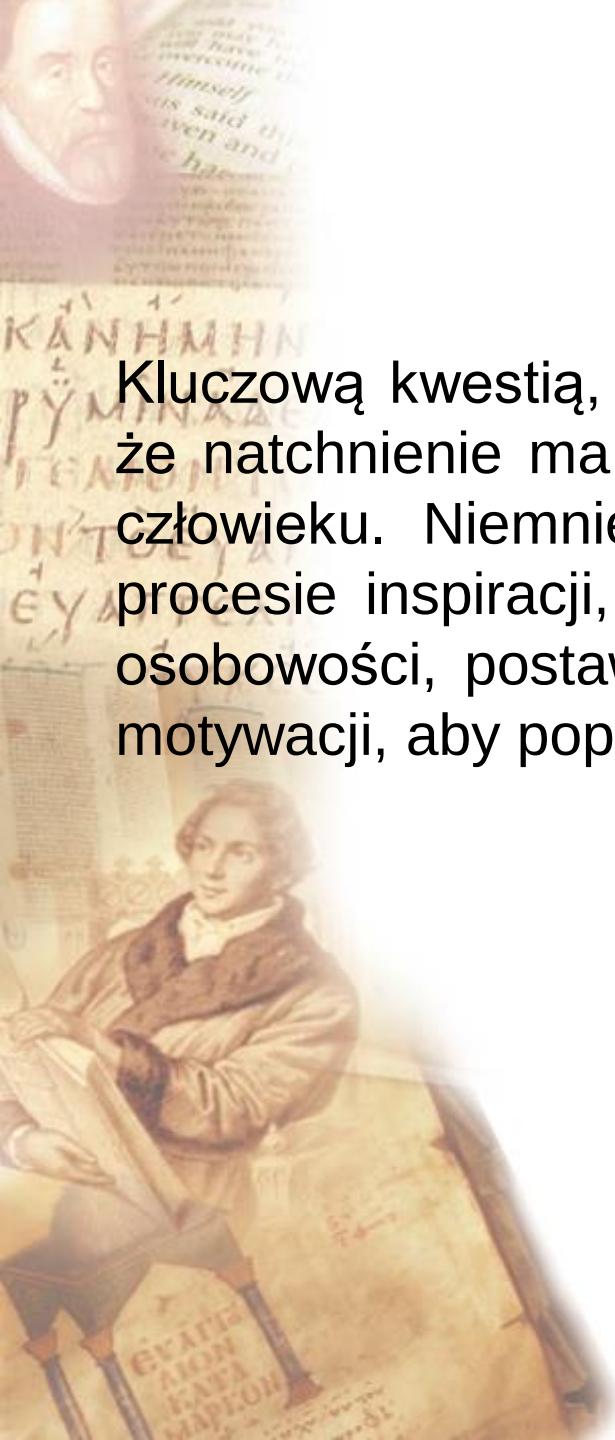
2 Piotra 1:20–21

“To przede wszystkim wiedząc, że żadne proroctwo Pisma nie podlega własnemu wykładowi, gdyż **nie z ludzkiej bowiem woli przyniesione zostało kiedyś proroctwo, ale święci Boży ludzie przemawiali prowadzeni przez Ducha Świętego.**”

Natchnienie

φερόμενοι (*pheromenoi*)

- Lit: “nieść,” “unosić,” “prowadzić,” lub “jechać wzdłuż.”
- Użyte w odniesieniu do statku unoszonego przez wiatr. (Dzieje 27:17).

Kluczową kwestią, którą trzeba nauczać z tego wersetu jest to, że natchnienie ma swoją pierwszą przyczynę w Boga, a nie w człowieku. Niemniej jednak, Bóg posłużył się człowiekiem w procesie inspiracji, prowadząc go wraz z wykorzystaniem jego osobowości, postawy, intencji, sytuacji życiowej, stylu pisania i motywacji, aby poprawnie przekazać własne słowa (od) Boga.

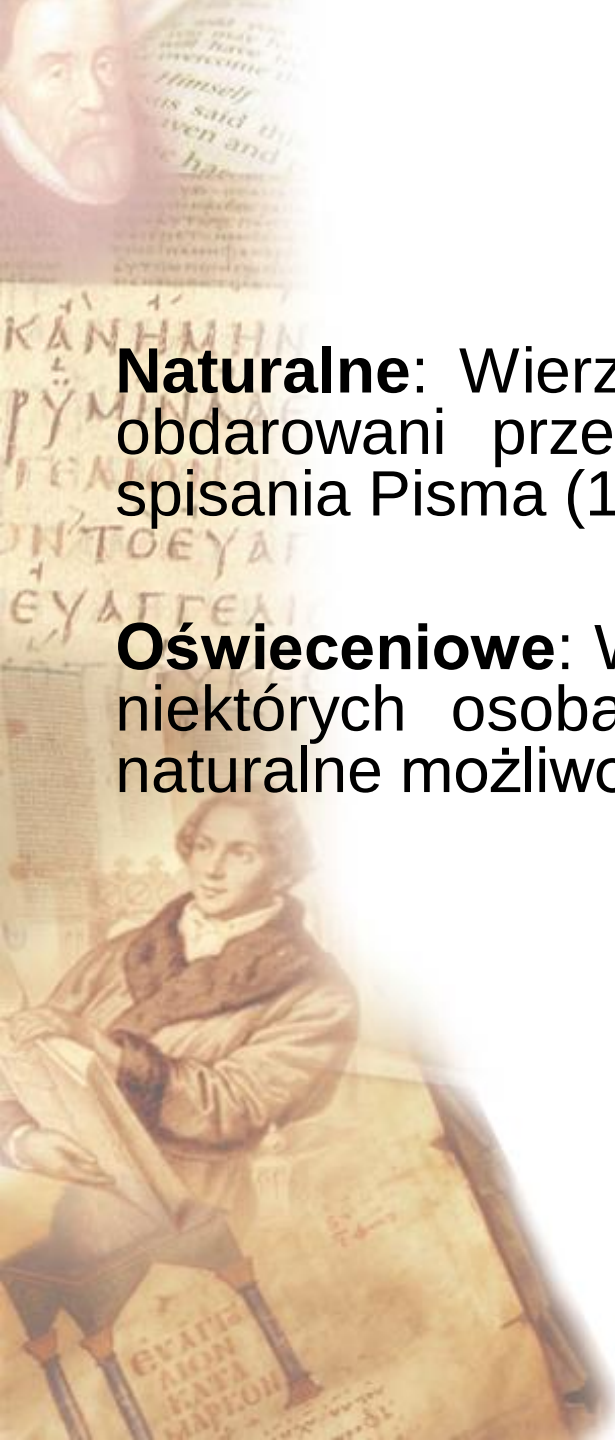
Natchnienie

Zła Interpretacja	Właściwa Interpretacja
Odnosi się do interpretacji objawienia przez <i>czytelników</i> aby mogli oni <i>odczytywać</i> Pismo prawidłowo	Odnosi się do interpretacji objawienia przez <i>autora</i> aby mógł on <i>napisać</i> Pismo prawidłowo

Natchnienie

Teorie natchnienia:

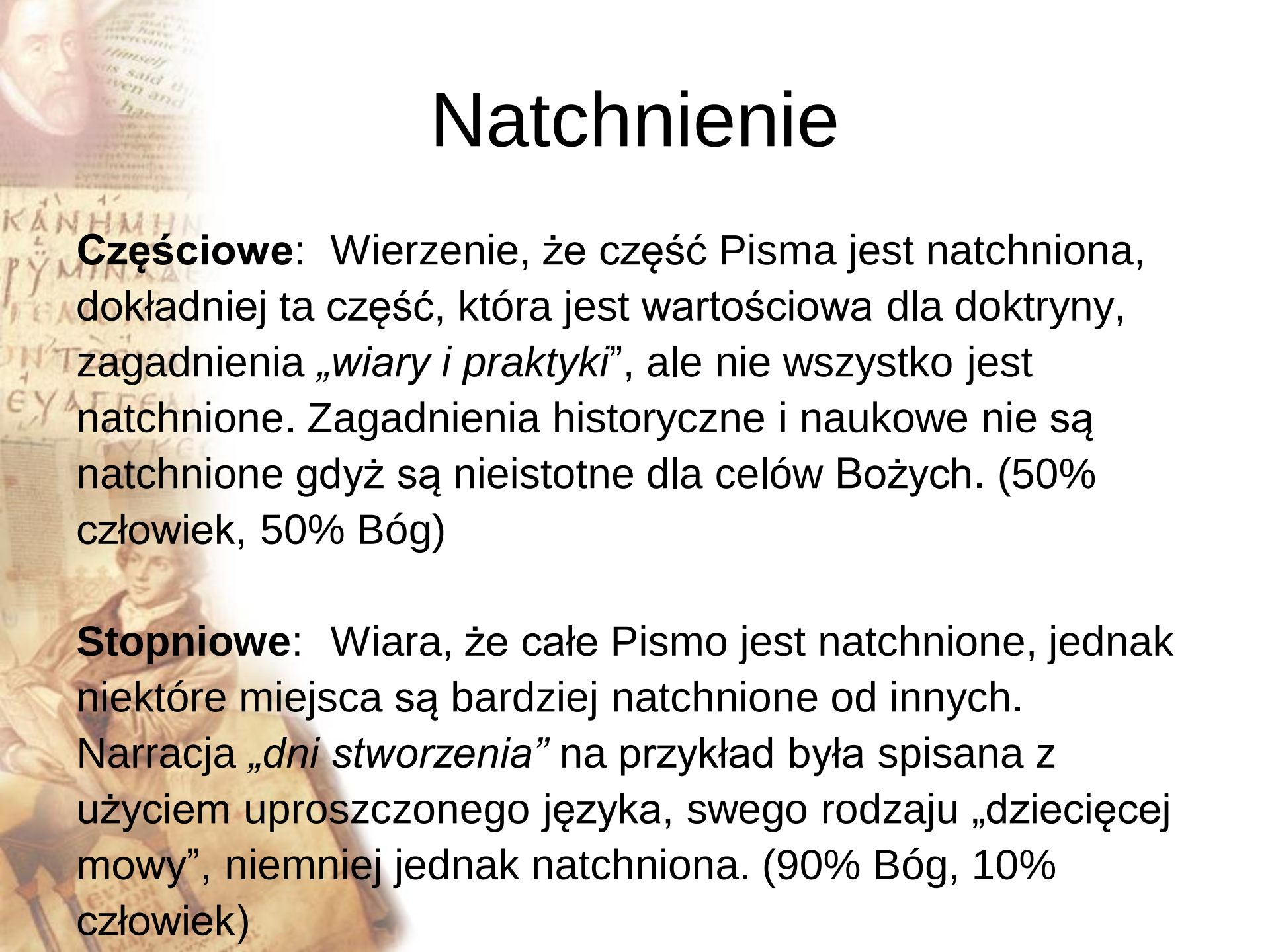

Natchnienie

Naturalne: Wierzenie, że niektórzy ludzie byli wyjątkowo obdarowani przez Boga w naturalne zdolności w celu spisania Pisma (100% człowiek)

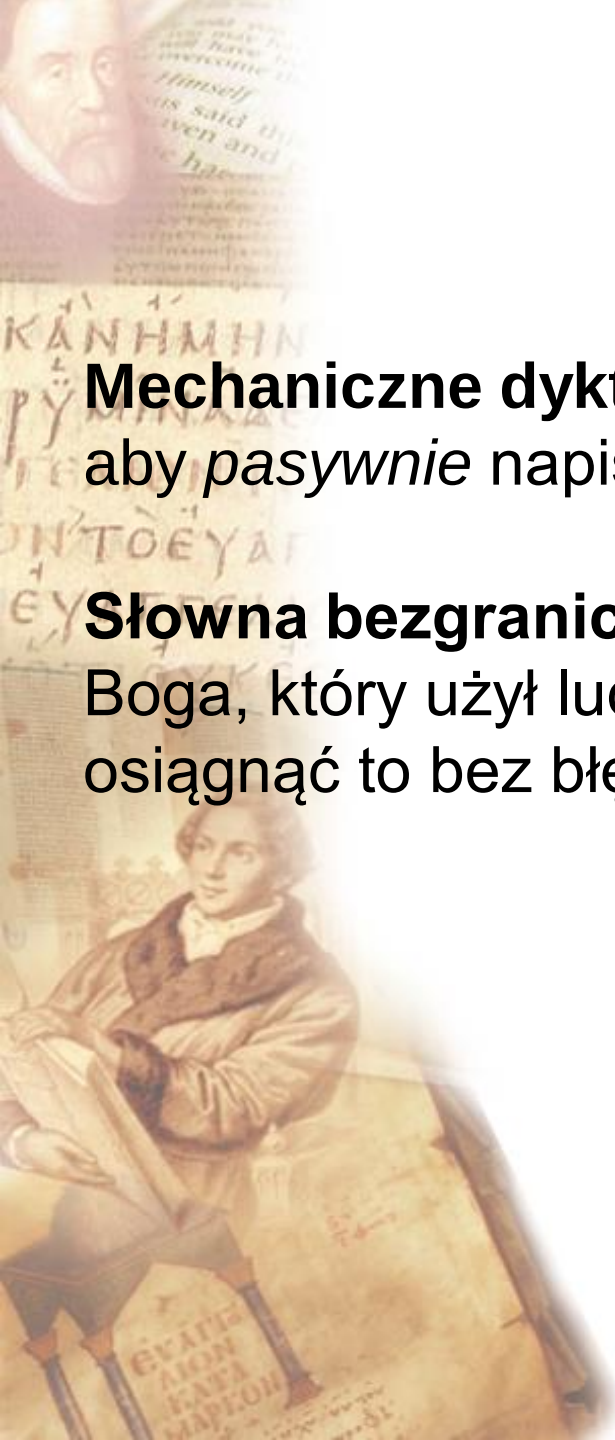
Oświeceniowe: Wierzenie, że Duch Święty poruszał się w niektórych osobach umożliwiając im pisanie ponad ich naturalne możliwości (90% człowiek, 10% Bóg)

Natchnienie

Częściowe: Wierzenie, że część Pisma jest natchniona, dokładniej ta część, która jest wartościowa dla doktryny, zagadnienia „*wiary i praktyki*”, ale nie wszystko jest natchnione. Zagadnienia historyczne i naukowe nie są natchnione gdyż są nieistotne dla celów Bożych. (50% człowiek, 50% Bóg)

Stopniowe: Wiara, że całe Pismo jest natchnione, jednak niektóre miejsca są bardziej natchnione od innych. Narracja „*dni stworzenia*” na przykład była spisana z użyciem uproszczonego języka, swego rodzaju „dziecięcej mowy”, niemniej jednak natchniona. (90% Bóg, 10% człowiek)

Natchnienie

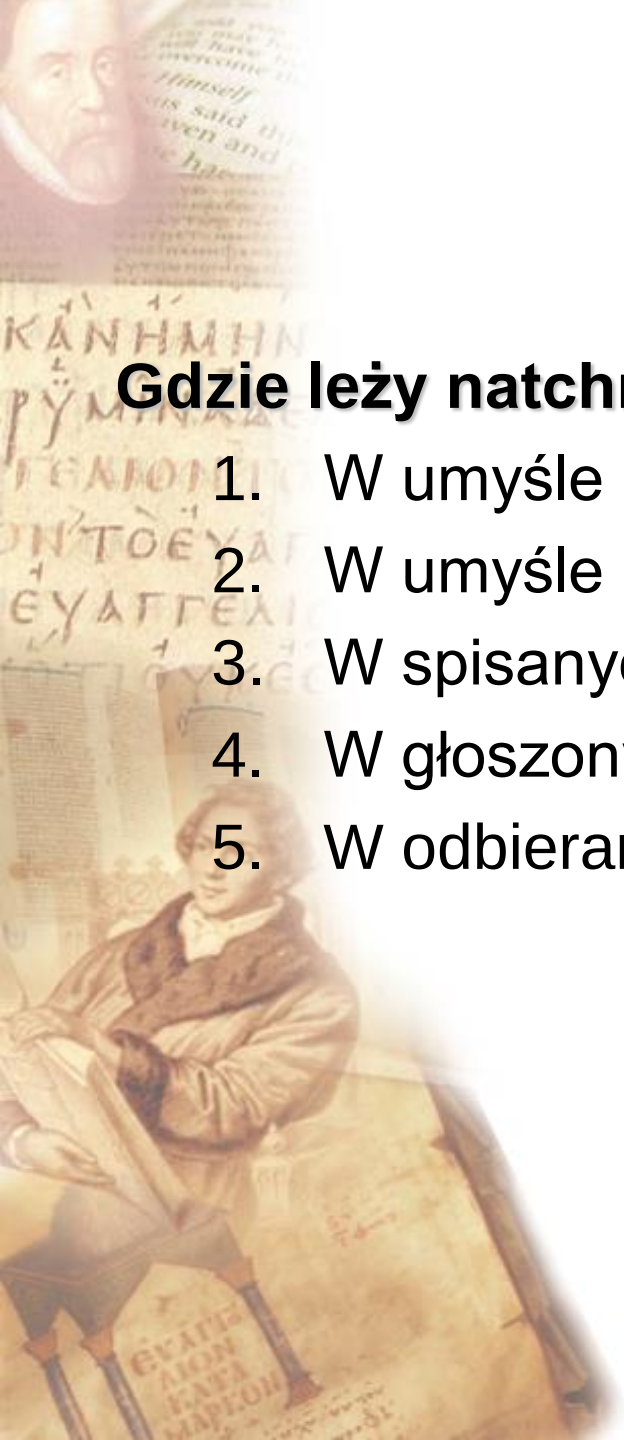
Mechaniczne dyktando: Bóg po prostu użył rąk człowieka aby *pasywnie* napisały Jego Słowa (100% Bóg)

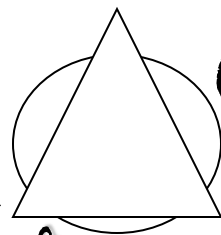
Słowna bezgraniczność: Całe Pismo jest natchnione przez Boga, który użył ludzkiego elementu w człowieku aby osiągnąć to bez błędu. (100% człowiek, 100% Bóg)

Natchnienie

Gdzie leży natchnienie?

1. W umyśle Boga?
2. W umyśle autora?
3. W spisanych słowach?
4. W głoszonym przekazie?
5. W odbieranym przekazie?

Umysł Boga?

Głoszony Przekaz?

Odbierany Przekaz?

Umysł Autora?

Spisany Przekaz?

Objawienie

Umysł Boga?

Głoszony Przekaz?

Odbierany Przekaz?

Umysł Autora?
Spisany Przekaz?

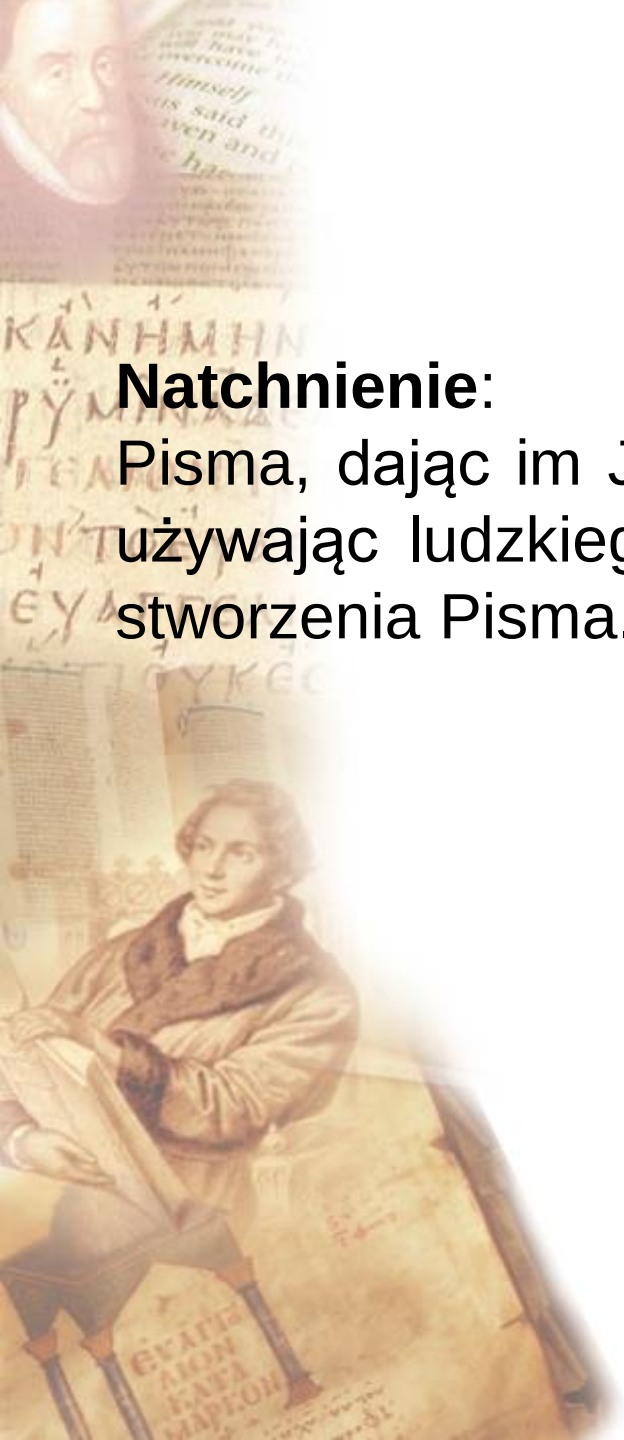
Oświecenie

Natchnienie

Natchnienie

Natchnienie: Akt, w którym Bóg prowadzi pisarzy Pisma, dając im Jego słowa w tym samym czasie w pełni używając ludzkiego elementu wewnątrz człowieka w celu stworzenia Pisma.

Natchnienie

Pismo

100% człowiek

100% Bóg

Natchnienie

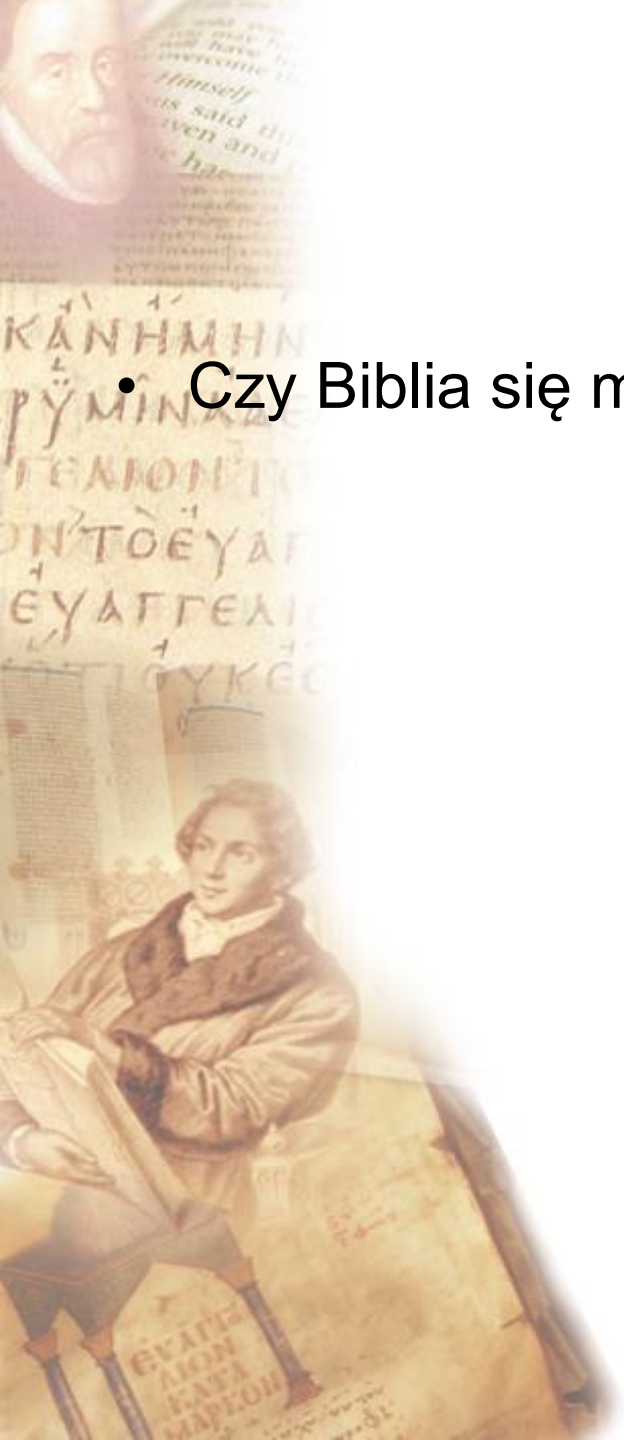
Natchnienie jest. . .

Słowne: Rozciąga się na wszystkie *słowa* Pisma, a nie tylko na nauczanie.

Bezgraniczne: Rozciąga się na *wszystko* w Biblii, a nie tylko na części, które mówią o zagadnieniach wiary i praktyki.

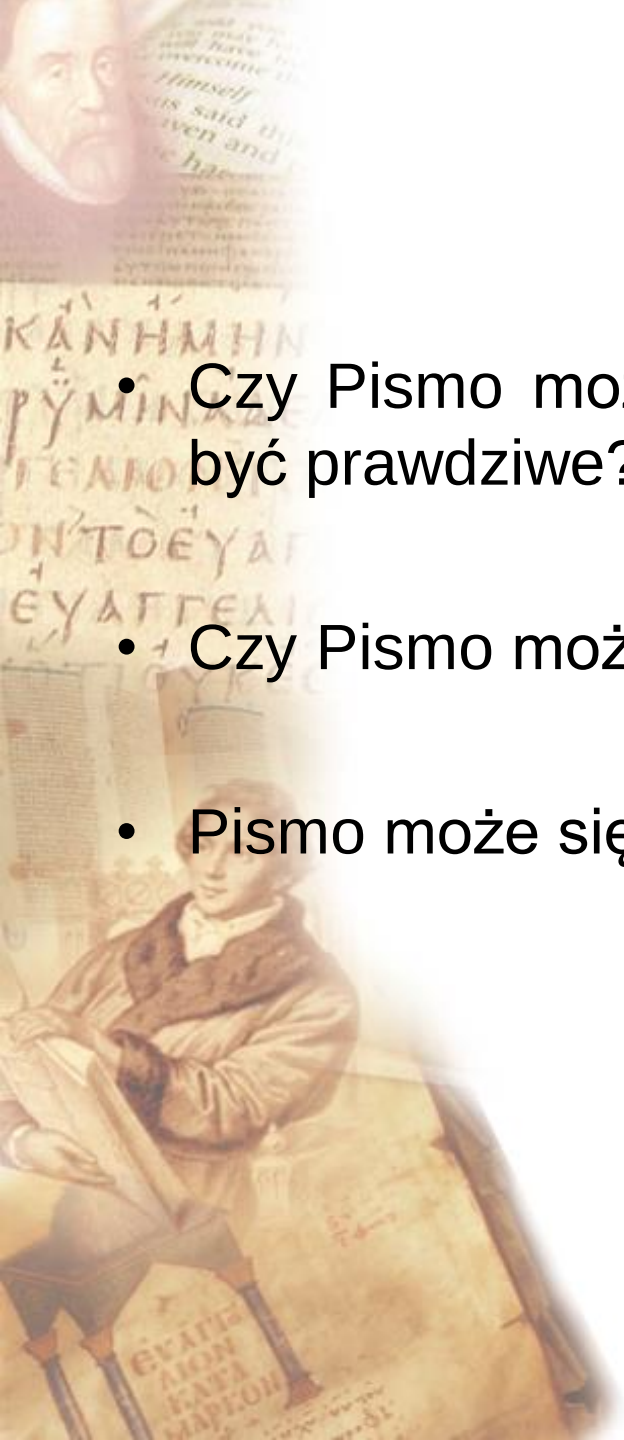
Nieomylność

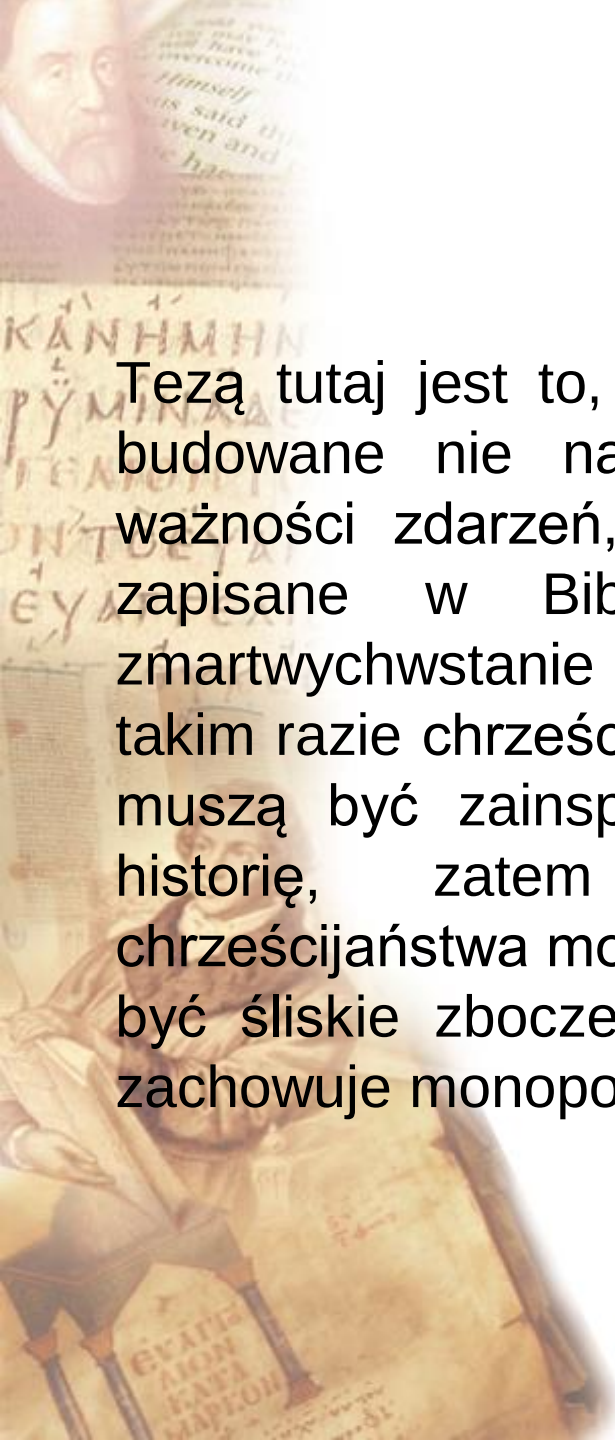
- Czy Biblia się myli?

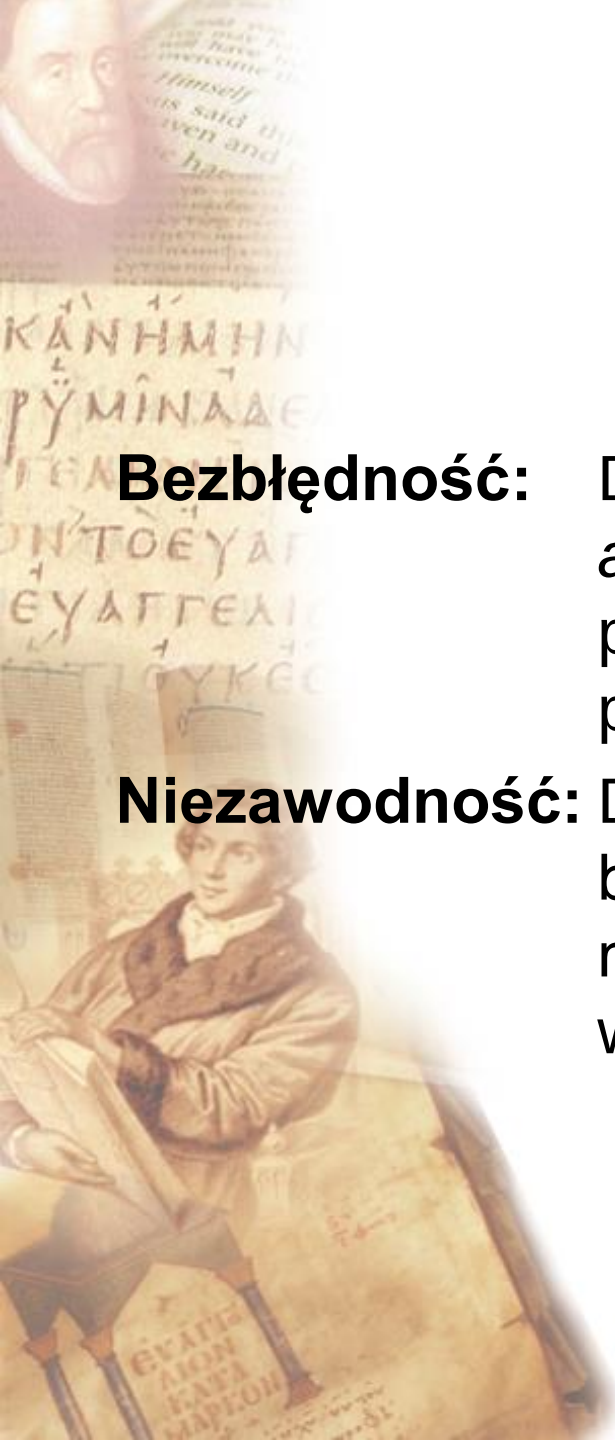
Nieomylność

- Czy Pismo może się mylić lecz Chrześcijaństwo ciągle być prawdziwe?
- Czy Pismo może się mylić lecz ciągle być natchnione?
- Pismo może się na tyle mylić, na ile może mylić się Bóg!

Tezą tutaj jest to, że podstawowe prawdy chrześcijaństwa są budowane nie na natchnieniu Pisma, ale na historycznej ważności zdarzeń, które Pismo potwierdza. Jeżeli zdarzenia zapisane w Biblii są prawdziwe i historyczne, jeśli zmartwychwstanie Chrystusa faktycznie miało miejsce, to w takim razie chrześcijaństwo jest prawdziwe. Ponieważ ludzie nie muszą być zainspirowani przez Boga, aby spisać dokładną historię, zatem najbardziej podstawowe przesłanie chrześcijaństwa może być prawdą bez inspiracji Pisma. To może być śliskie zbocze (prosta droga), ponieważ Biblia naprawdę zachowuje monopol na inspirację dla siebie.

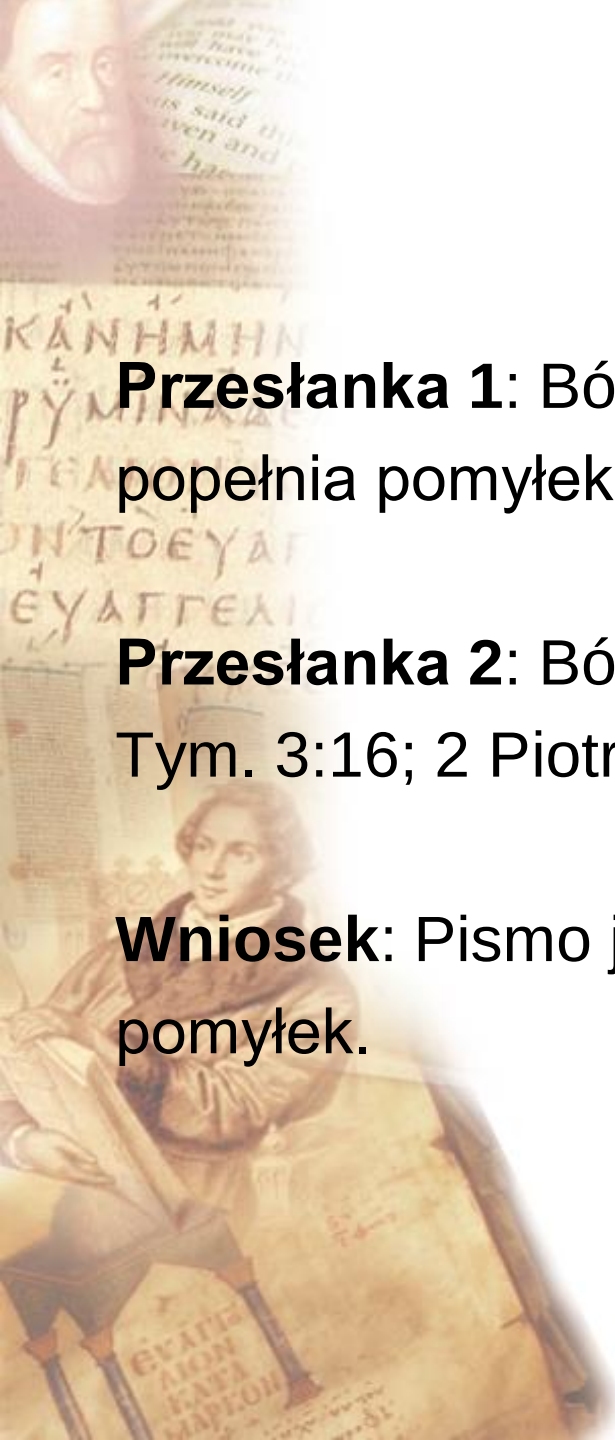

Nieomylność

Pojęcia kluczowe

Bezbłądność: Doktryna nauczająca, że Pismo w *autografach* (oryginalne manuskrypty) jest prawdziwe we wszystkim czego naucza, i przez to bez błędu.

Niezawodność: Doktryna czasem używana jako synonim bezbłądności, nauczająca, że Pismo nie może zawieść w sprawach dotyczących wiary i praktyki.

Nieomylność

Przesłanka 1: Bóg jest prawdomówny i dlatego nie popełnia pomyłek (2 Sam. 7:28; Tytus 1:2; Hebr. 6:18).

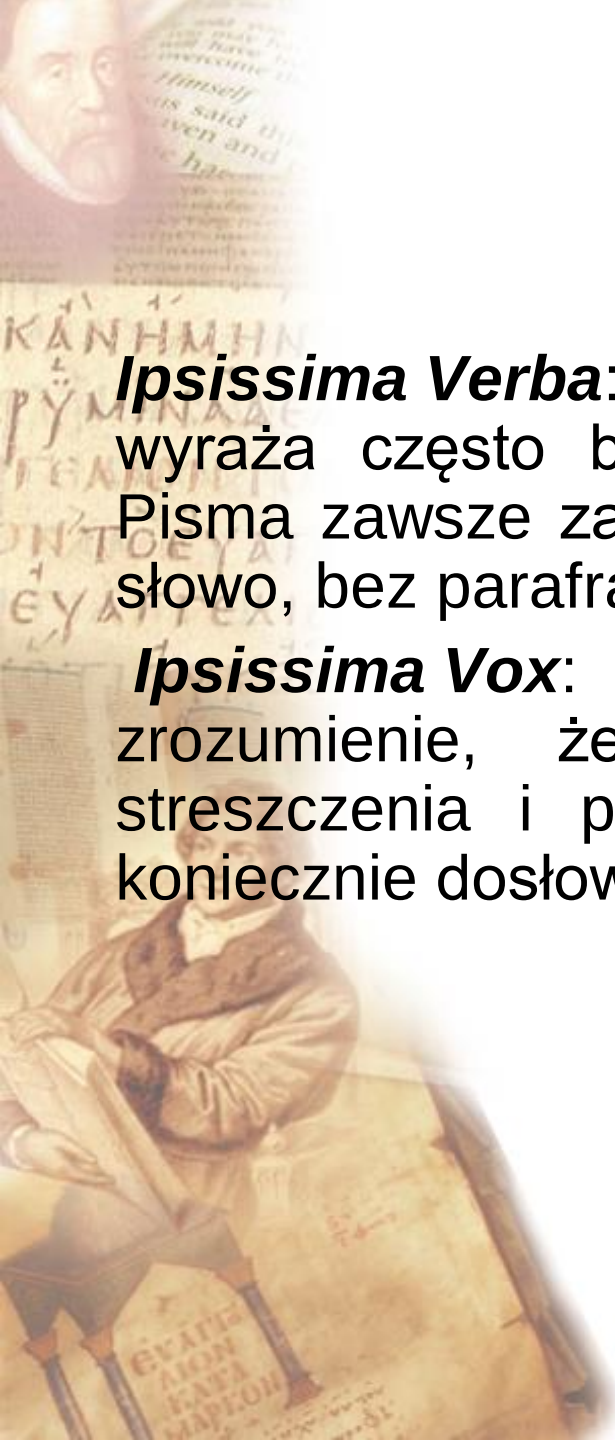
Przesłanka 2: Bóg jest ostatecznym autorem Pisma (2 Tym. 3:16; 2 Piotra 1:20–21).

Wniosek: Pismo jest prawdomówne i dlatego nie posiada pomyłek.

Nieomylność

Fakty o nieomylności:

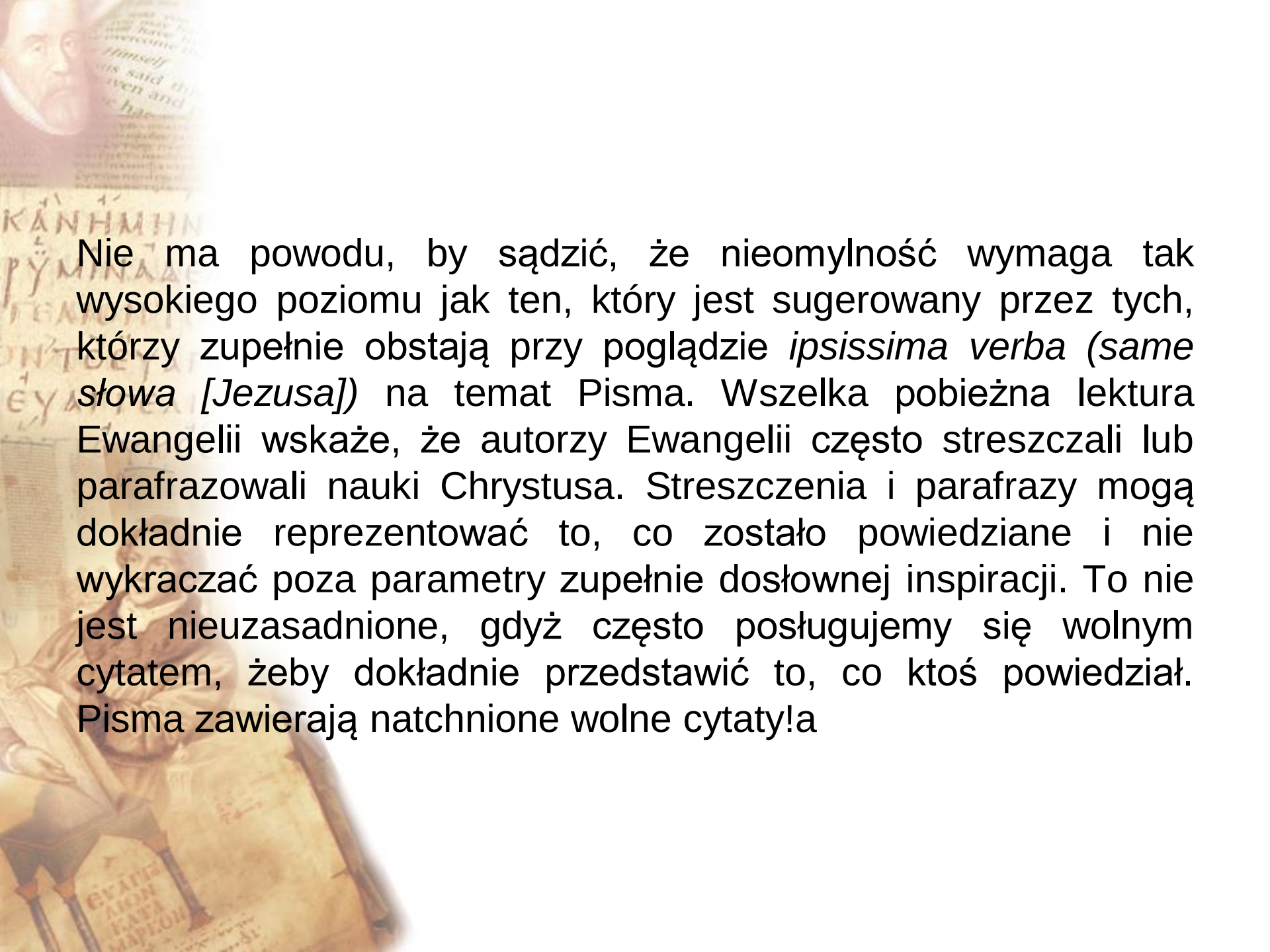
- Biblia używa uproszczonego języka (np. „słońce zaszło”).
- Biblia używa zaokrąglonych liczb (7 000 zabitych zamiast 6 899).
- Biblia używa streszczeń (Kazanie na Górze u Mateusza jest dłuższe niż u Łukasza).
- Należy rozpatrywać gatunki literackie danych ksiąg.

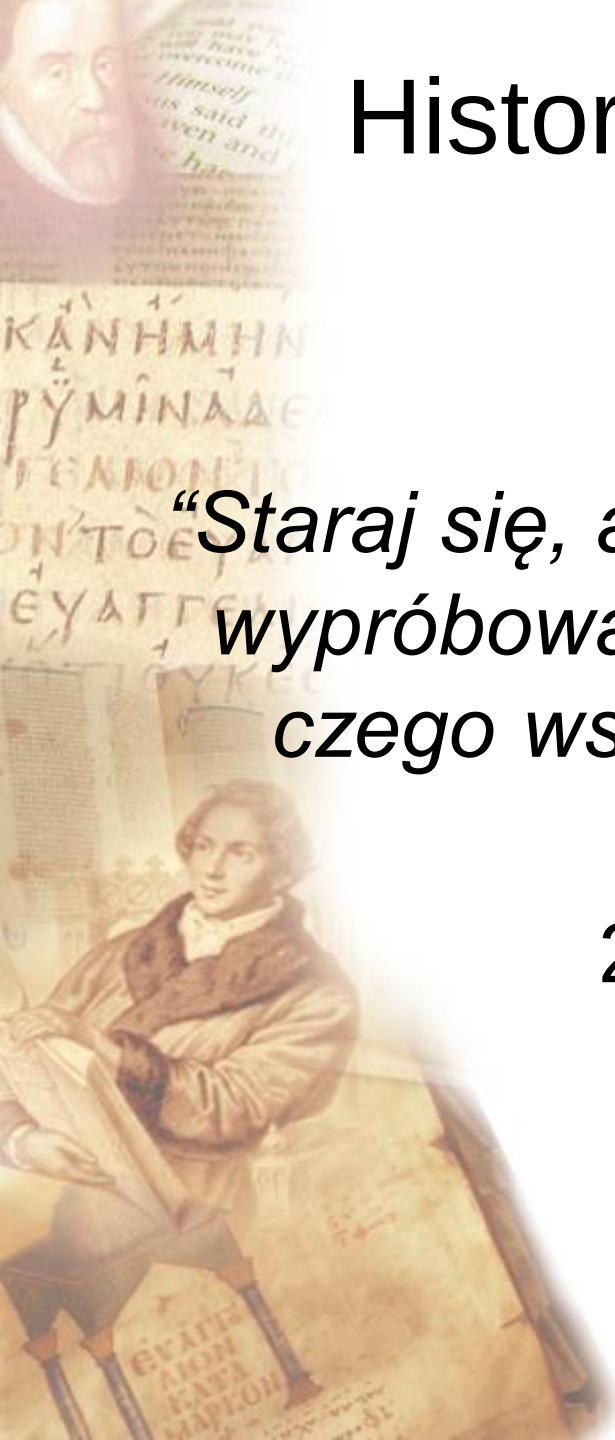
Nieomylność

***Ipsissima Verba*:** Lit. “dosłowne cytowanie.” Pojęcie to wyraża często błędnie rozumiane założenie, że autor Pisma zawsze zapisywał wypowiedzi mówiącego słowo w słowo, bez parafrazy.

***Ipsissima Vox*:** Lit. “parafraza.” Pojęcie to wyraża zrozumienie, że autorzy Pisma często zapisywali streszczenia i parafrazy słów mówiących osób, a nie koniecznie dosłowne cytaty.

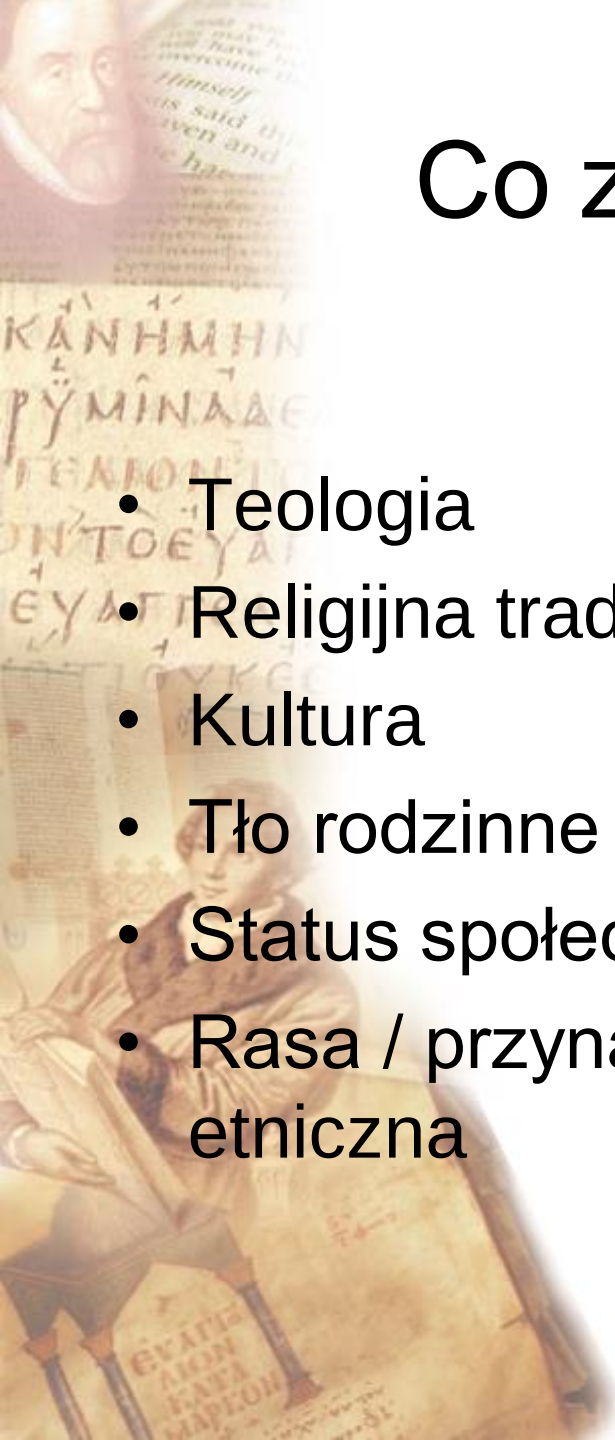
Nie ma powodu, by sądzić, że nieomyślność wymaga tak wysokiego poziomu jak ten, który jest sugerowany przez tych, którzy zupełnie obstają przy poglądzie *ipsissima verba* (same słowa [Jezusa]) na temat Pisma. Wszelka pobieżna lektura Ewangelii wskaże, że autorzy Ewangelii często streszczali lub parafrazowali nauki Chrystusa. Streszczenia i parafrazy mogą dokładnie reprezentować to, co zostało powiedziane i nie wykraczać poza parametry zupełnie dosłownej inspiracji. To nie jest nieuzasadnione, gdyż często posługujemy się wolnym cytatem, żeby dokładnie przedstawić to, co ktoś powiedział. Pisma zawierają natchnione wolne cytaty!a

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

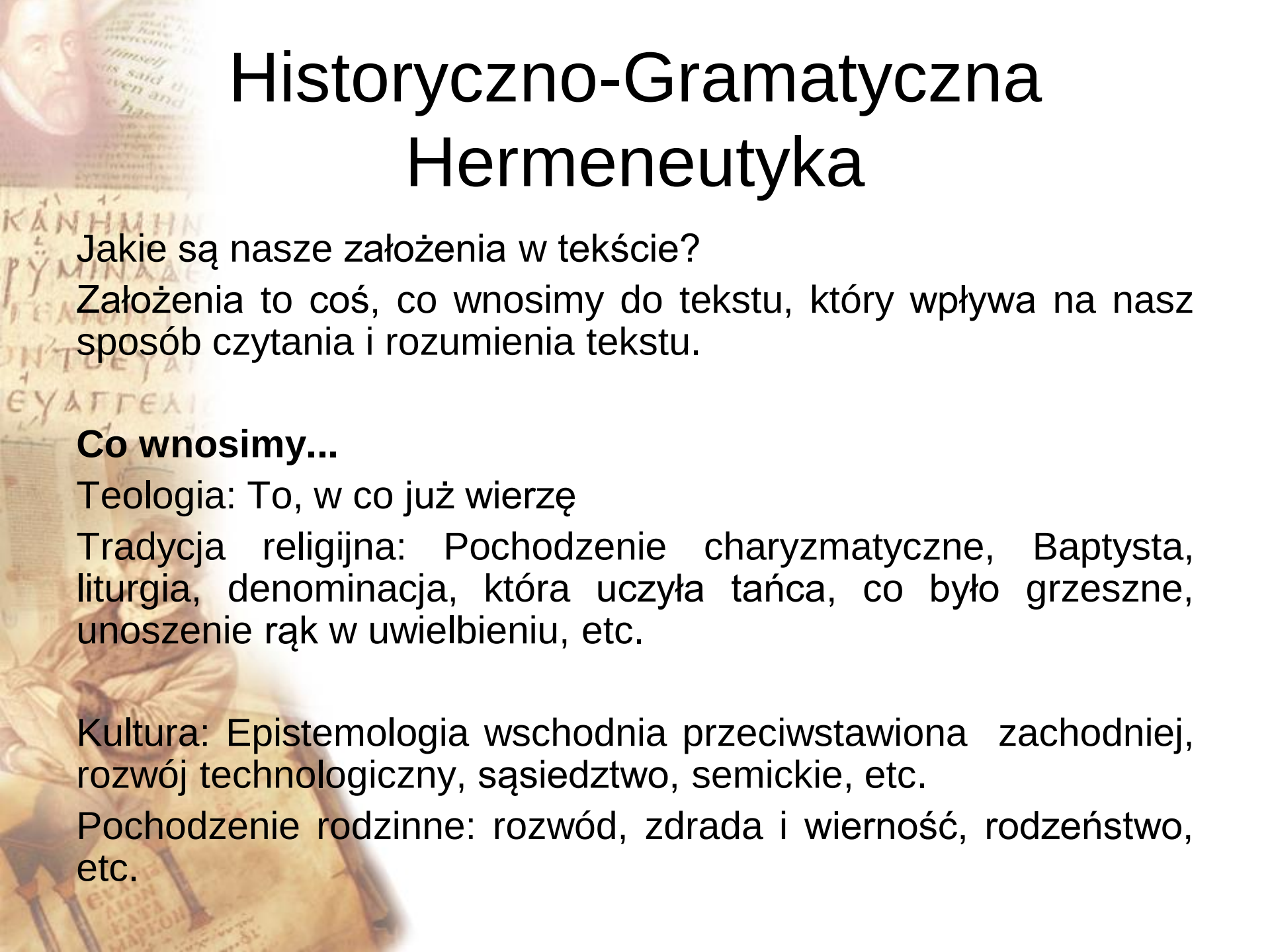
“Staraj się, abyś stanął przed Bogiem jako wypróbowany pracownik, który nie ma się czego wstydzić i który dobrze rozkłada słowo prawdy.”

2 Tymoteusza 2:15

Co zabieramy ze sobą!

- Teologia
- Religijna tradycja
- Kultura
- Tło rodzinne
- Status społeczny
- Rasa / przynależność etniczna
- Grzeszność
- Wydarzenia Światowe
- Polityczne wierzenia
- Wykształcenie
- Pokolenie
- Emocje

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Jakie są nasze założenia w tekście?

Założenia to coś, co wnosimy do tekstu, który wpływa na nasz sposób czytania i rozumienia tekstu.

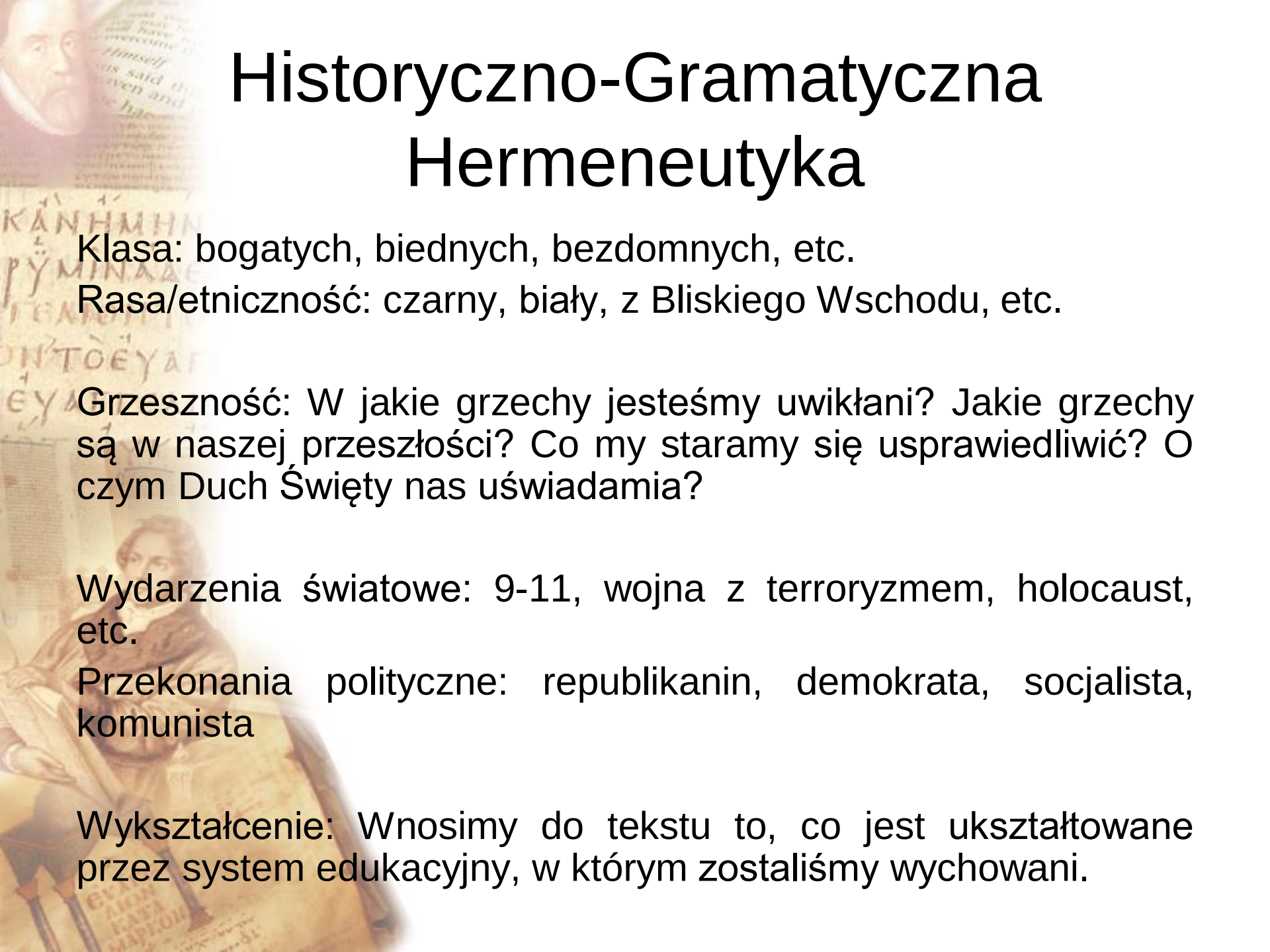
Co wnosimy...

Teologia: To, w co już wierzę

Tradycja religijna: Pochodzenie charyzmatyczne, Baptysta, liturgia, denominacja, która uczyła tańca, co było grzeszne, unoszenie rąk w uwielbieniu, etc.

Kultura: Epistemologia wschodnia przeciwstawiona zachodniej, rozwój technologiczny, sąsiedztwo, semickie, etc.

Pochodzenie rodzinne: rozwód, zdrada i wierność, rodzeństwo, etc.

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Klasa: bogatych, biednych, bezdomnych, etc.

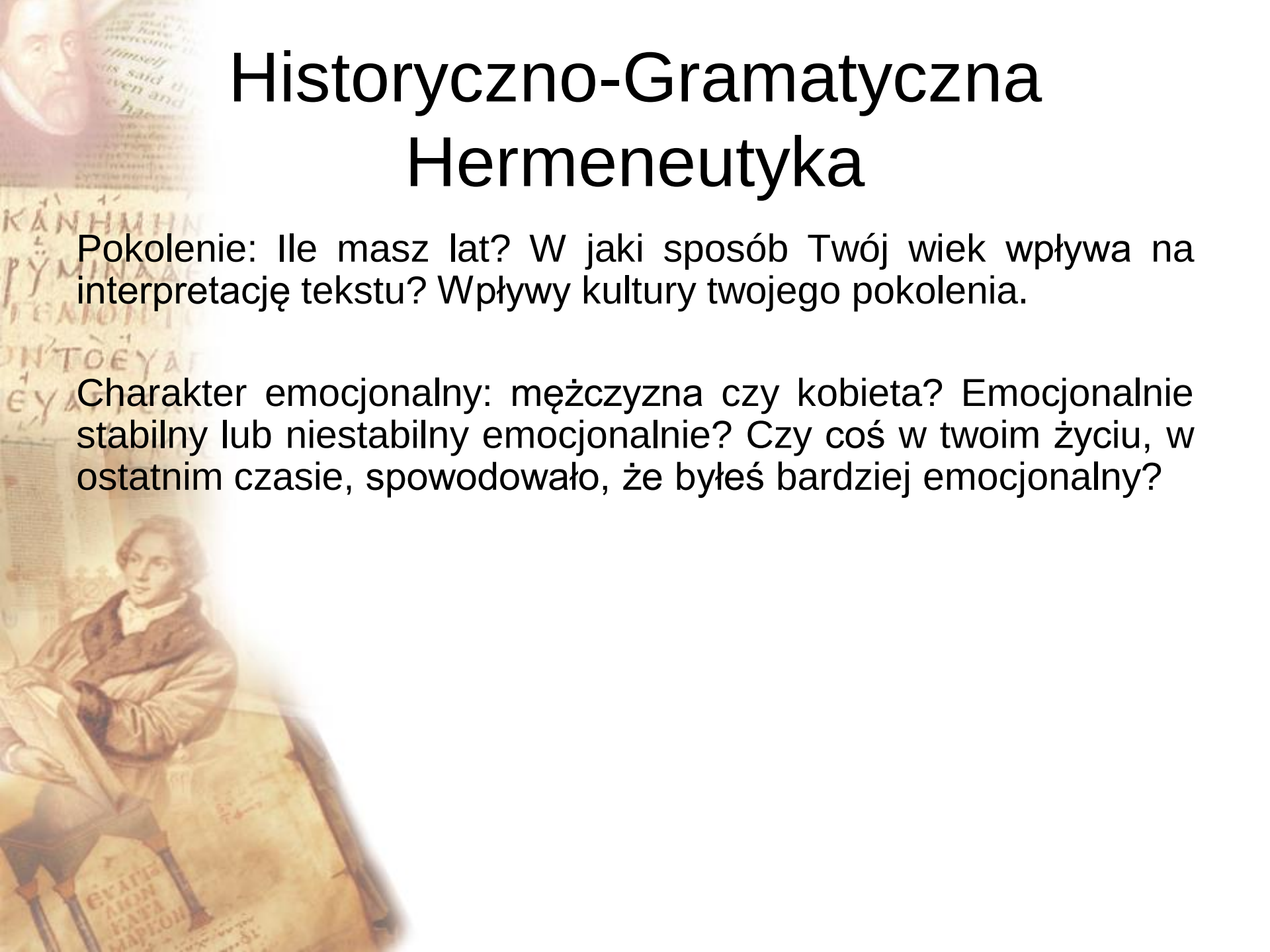
Rasa/etniczność: czarny, biały, z Bliskiego Wschodu, etc.

Grzeszność: W jakie grzechy jesteśmy uwikłani? Jakie grzechy są w naszej przeszłości? Co my staramy się usprawiedliwić? O czym Duch Święty nas uświadamia?

Wydarzenia światowe: 9-11, wojna z terroryzmem, holocaust, etc.

Przekonania polityczne: republikanin, demokrat, socjalista, komunista

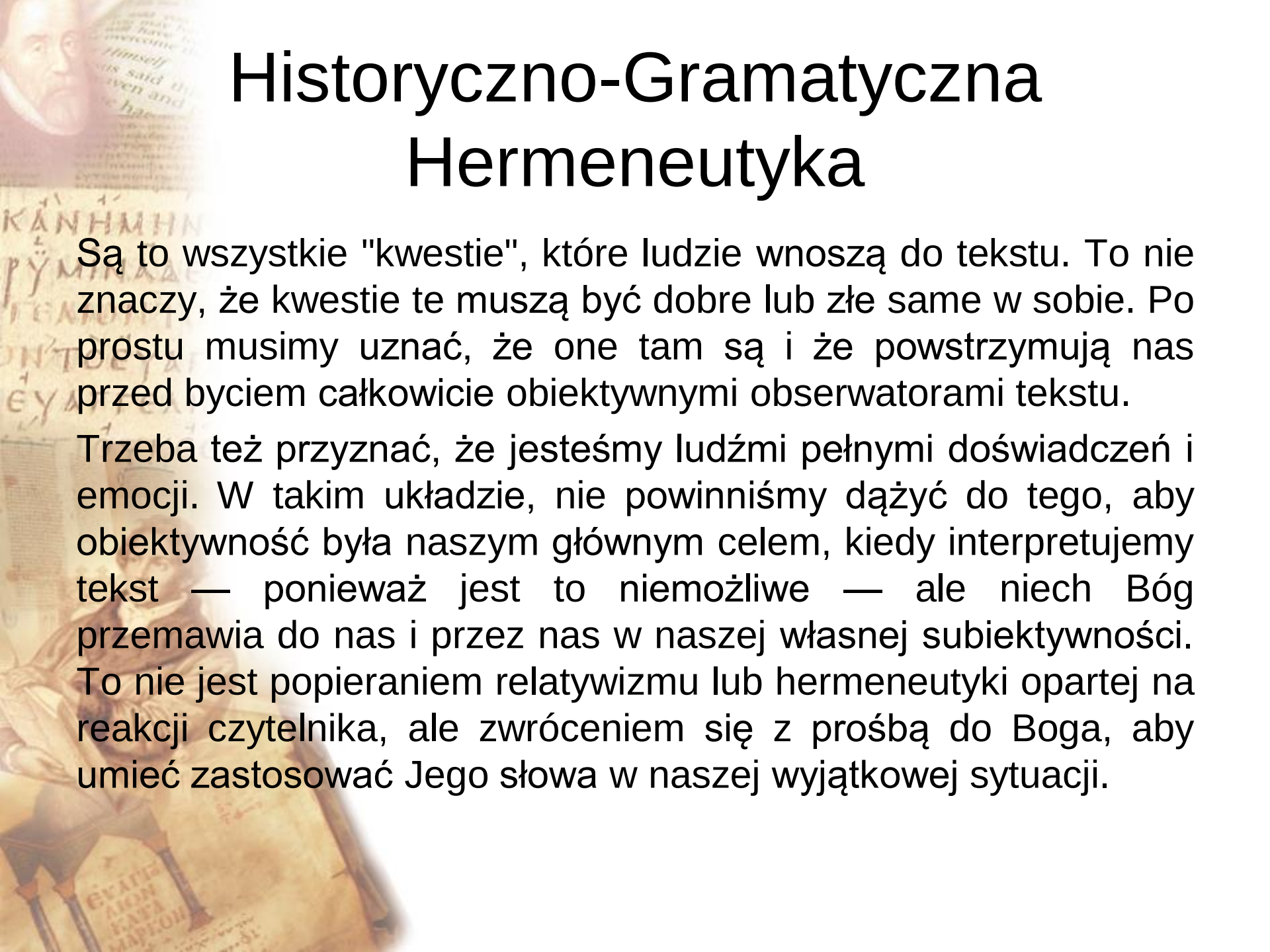
Wykształcenie: Wnosimy do tekstu to, co jest ukształtowane przez system edukacyjny, w którym zostaliśmy wychowani.

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Pokolenie: Ile masz lat? W jaki sposób Twój wiek wpływa na interpretację tekstu? Wpływy kultury twojego pokolenia.

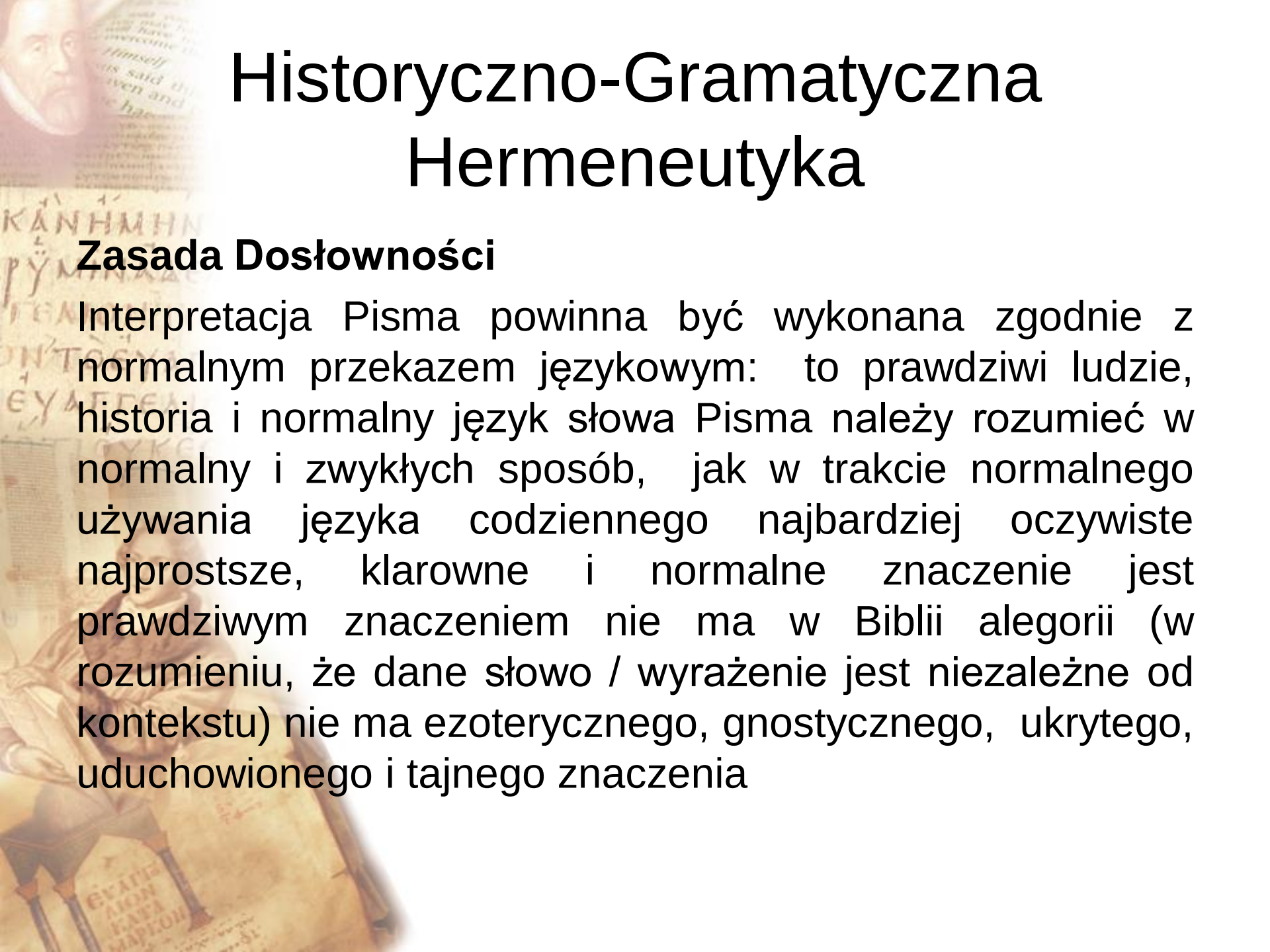
Charakter emocjonalny: mężczyzna czy kobieta? Emocjonalnie stabilny lub niestabilny emocjonalnie? Czy coś w twoim życiu, w ostatnim czasie, spowodowało, że byłeś bardziej emocjonalny?

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Są to wszystkie "kwestie", które ludzie wnoszą do tekstu. To nie znaczy, że kwestie te muszą być dobre lub złe same w sobie. Po prostu musimy uznać, że one tam są i że powstrzymują nas przed byciem całkowicie obiektywnymi obserwatorami tekstu.

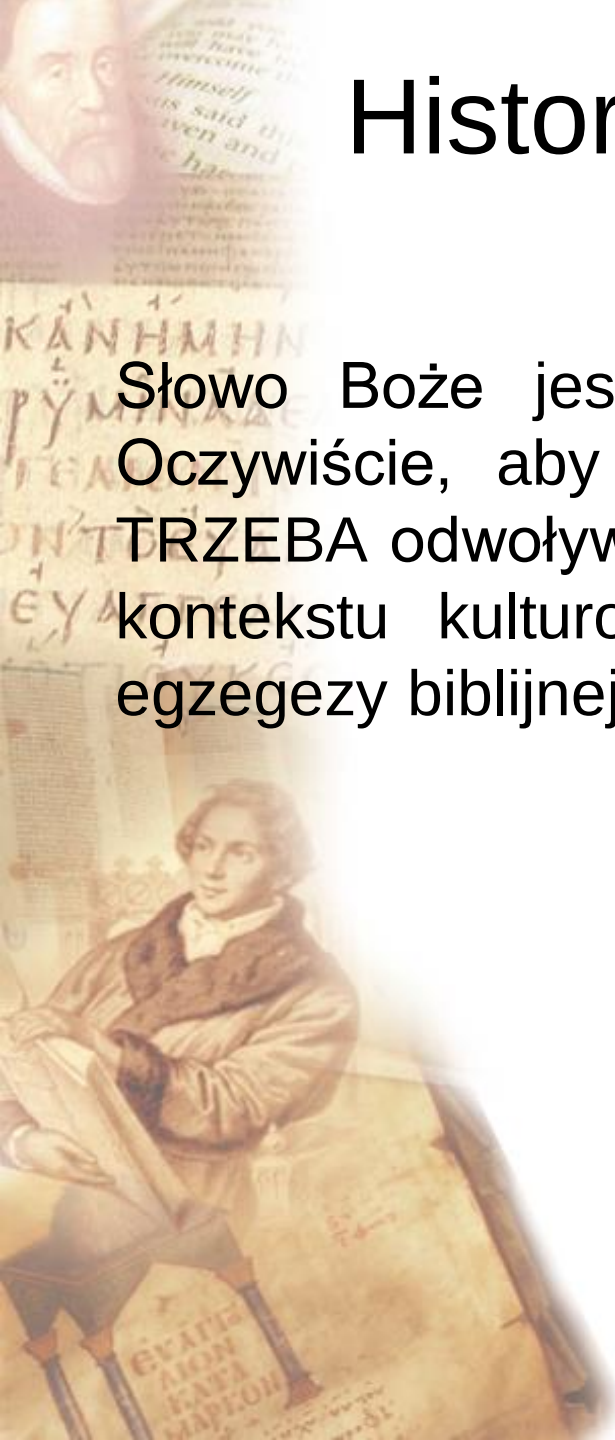
Trzeba też przyznać, że jesteśmy ludźmi pełnymi doświadczeń i emocji. W takim układzie, nie powinniśmy dążyć do tego, aby obiektywność była naszym głównym celem, kiedy interpretujemy tekst — ponieważ jest to niemożliwe — ale niech Bóg przemawia do nas i przez nas w naszej własnej subiektywności. To nie jest popieraniem relatywizmu lub hermeneutyki opartej na reakcji czytelnika, ale zwróceniem się z prośbą do Boga, aby umieć zastosować Jego słowa w naszej wyjątkowej sytuacji.

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

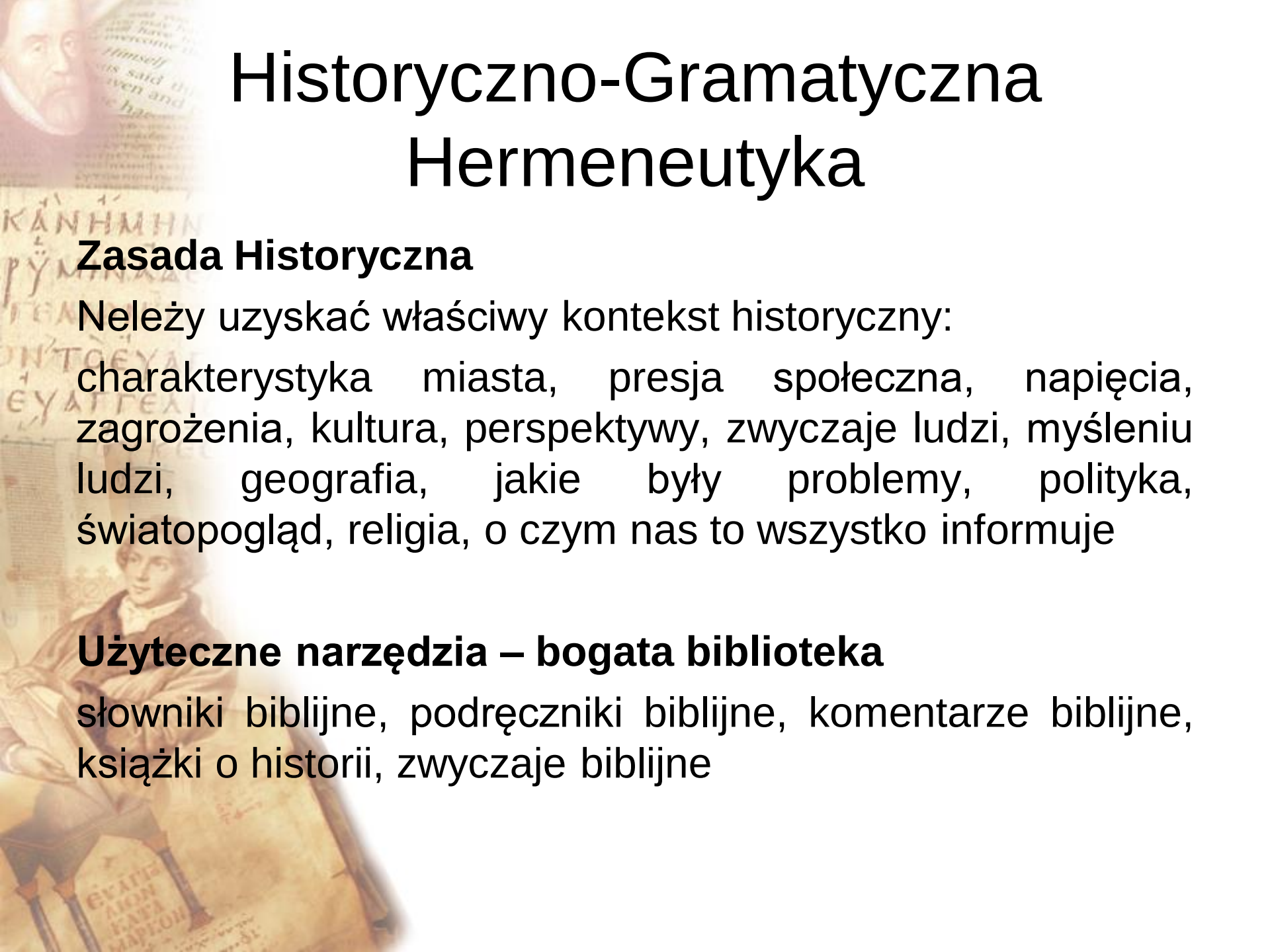
Zasada Dosłowności

Interpretacja Pisma powinna być wykonana zgodnie z normalnym przekazem językowym: to prawdziwi ludzie, historia i normalny język słowa Pisma należy rozumieć w normalny i zwykłych sposób, jak w trakcie normalnego używania języka codziennego najbardziej oczywiste najprostsze, klarowne i normalne znaczenie jest prawdziwym znaczeniem nie ma w Biblii alegorii (w rozumieniu, że dane słowo / wyrażenie jest niezależne od kontekstu) nie ma ezoterycznego, gnostycznego, ukrytego, uduchowionego i tajnego znaczenia

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Słowo Boże jest JEDYNĄ normą wiary i moralności. Oczywiście, aby tę JEDYNĄ normę dobrze zrozumieć, TRZEBA odwoływać się do źródeł nienatchnionych - greki, kontekstu kulturowego i historycznego, znać podstawy egzegezy biblijnej, itp.

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

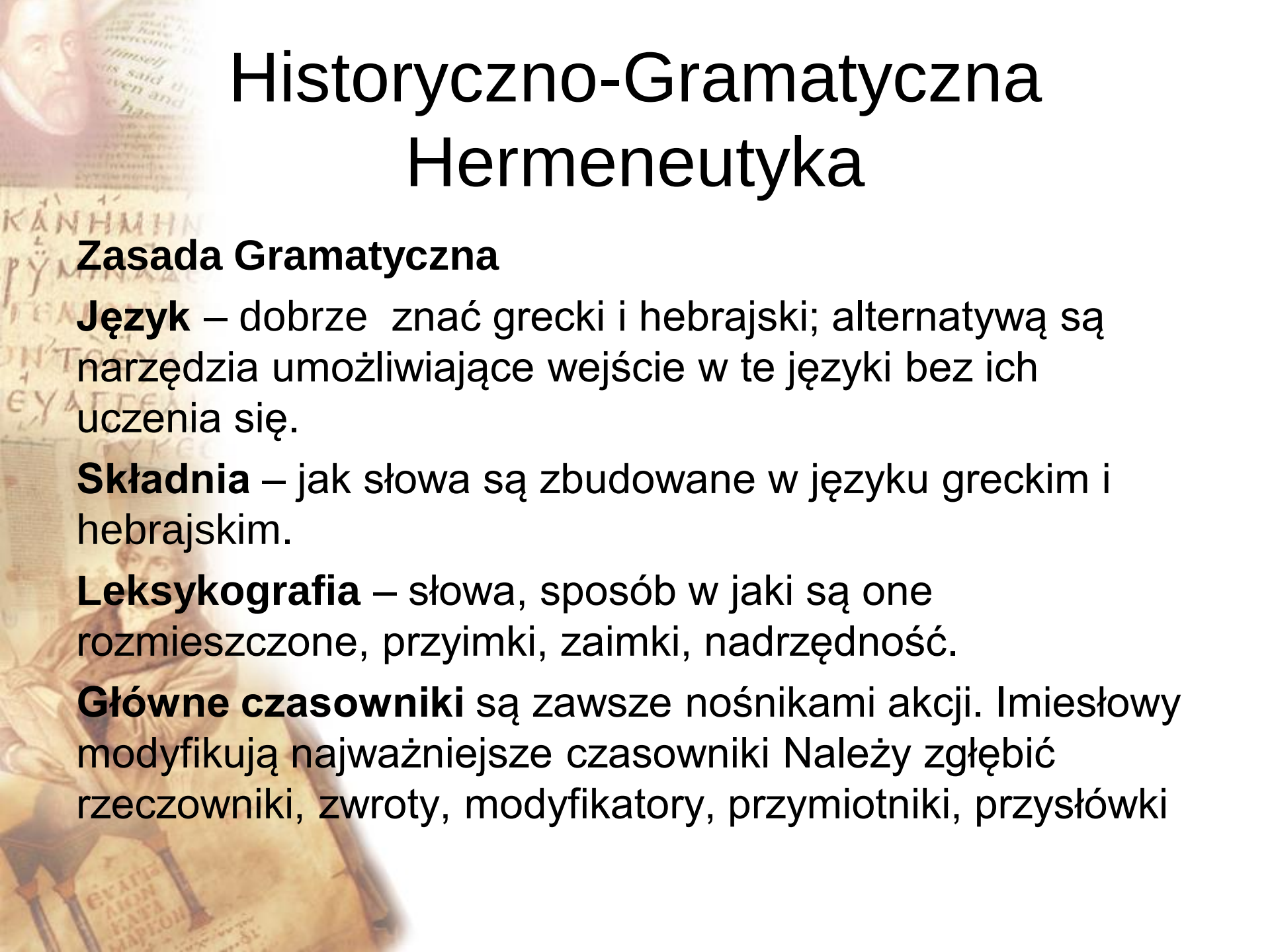
Zasada Historyczna

Neleży uzyskać właściwy kontekst historyczny:

charakterystyka miasta, presja społeczna, napięcia, zagrożenia, kultura, perspektywy, zwyczaje ludzi, myśleniu ludzi, geografia, jakie były problemy, polityka, światopogląd, religia, o czym nas to wszystko informuje

Użyteczne narzędzia – bogata biblioteka

słowniki biblijne, podręczniki biblijne, komentarze biblijne, książki o historii, zwyczaje biblijne

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

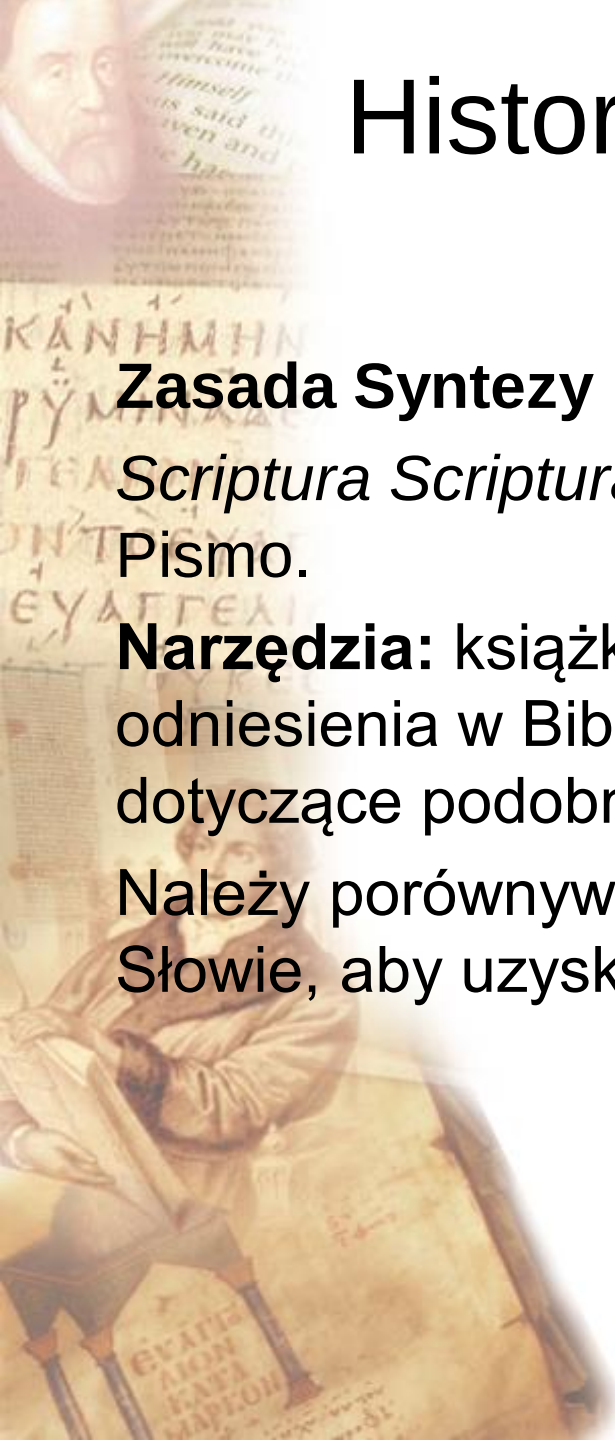
Zasada Gramatyczna

Język – dobrze znać grecki i hebrajski; alternatywą są narzędzia umożliwiające wejście w te języki bez ich uczenia się.

Składnia – jak słowa są zbudowane w języku greckim i hebrajskim.

Leksykografia – słowa, sposób w jaki są one rozmieszczone, przyimki, zaimki, nadrzędność.

Główne czasowniki są zawsze nośnikami akcji. Imiesłowy modyfikują najważniejsze czasowniki Należy zgłębić rzeczowniki, zwroty, modyfikatory, przymiotniki, przysłówki

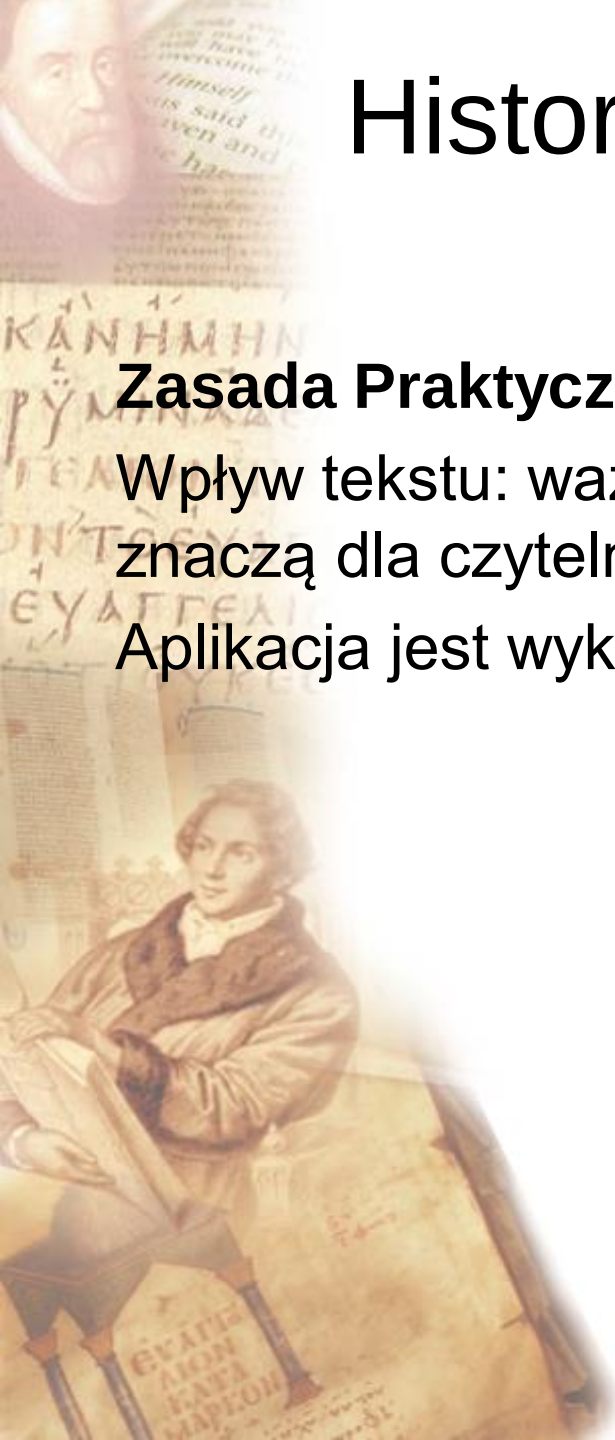
Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Zasada Syntezy

Scriptura Scripturam Interpretatur – Pismo interpretuje Pismo.

Narzędzia: książka Treasury of Scripture knowledge, odniesienia w Biblii wskazujące inne miejsca w Biblii dotyczące podobnych idei.

Należy porównywać tekst do innych powiązanych miejsc w Słowie, aby uzyskać pełny obraz.

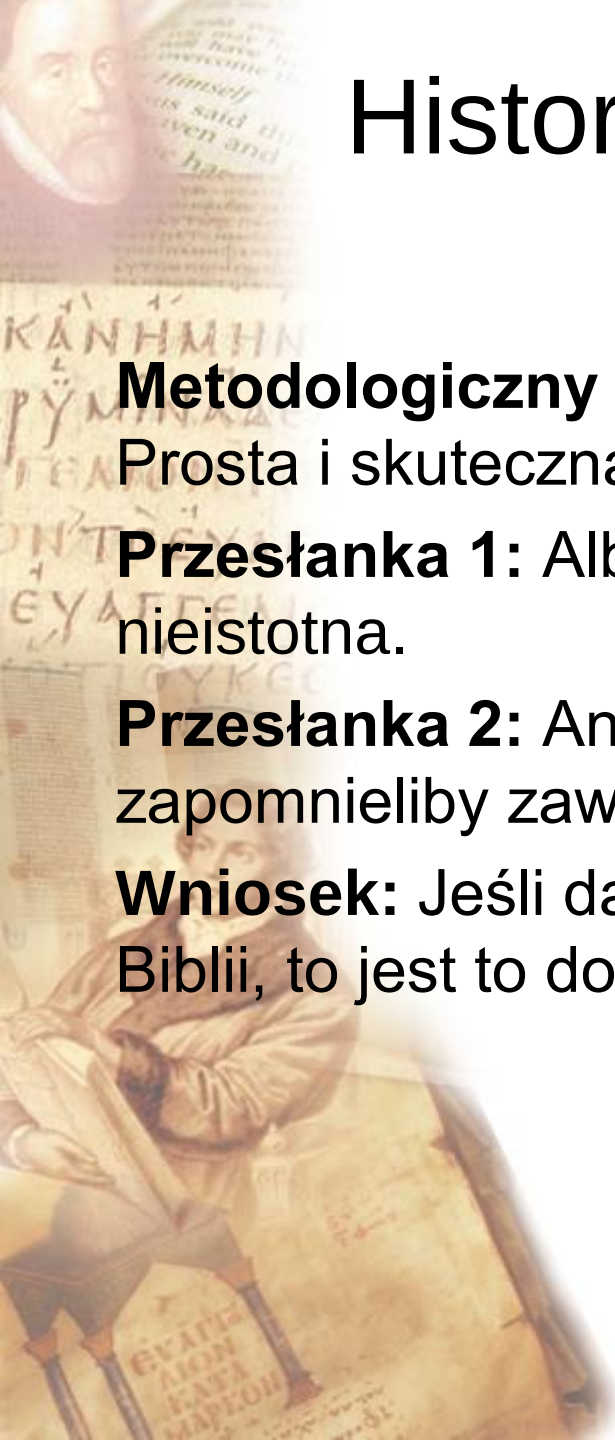

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Zasada Praktyczna

Wpływ tekstu: ważne jest co prawdy zawarte w tekście znaczą dla czytelnika.

Aplikacja jest wykonywana przez Ducha Świętego.

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

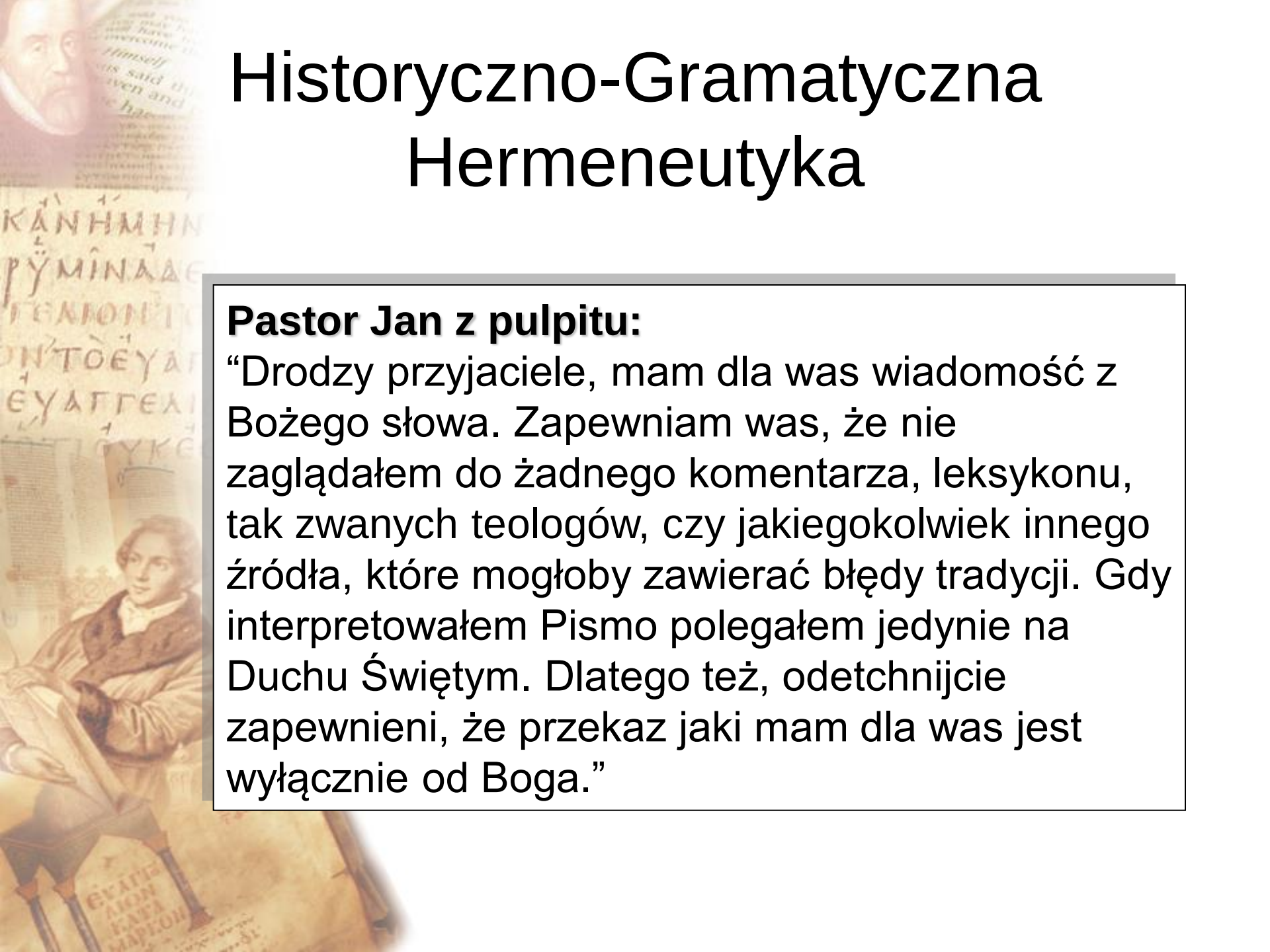
Metodologiczny młot na herezje

Prosta i skuteczna metoda odsiania wielu fałszywych nauk.

Przesłanka 1: Albo dana doktryna jest ważna albo nieistotna.

Przesłanka 2: Ani Chrystus ani Jego apostołowie nie zapomnieliby zawrzeć w NT jakiejkolwiek ważnej doktryny.

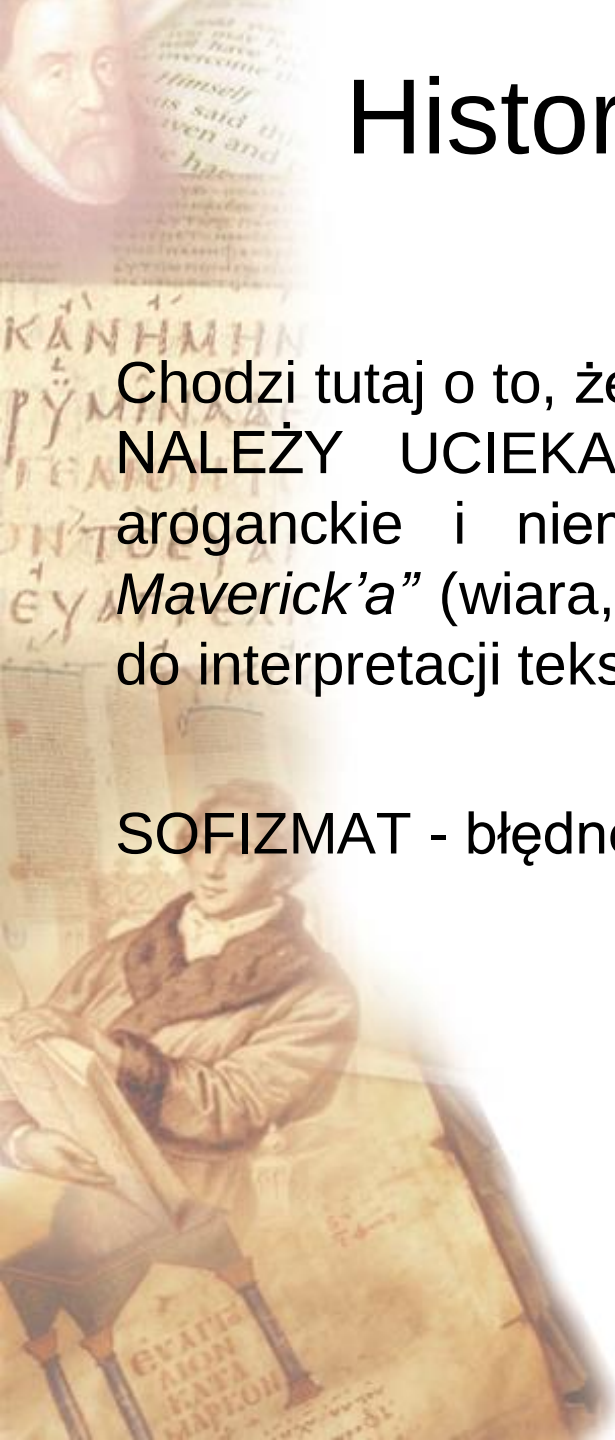
Wniosek: Jeśli dana doktryna jest ważna, a jej nie ma w Biblii, to jest to doktryna fałszywa.

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Pastor Jan z pulpitu:

“Drodzy przyjaciele, mam dla was wiadomość z Bożego słowa. Zapewniam was, że nie zaglądałem do żadnego komentarza, leksykonu, tak zwanych teologów, czy jakiegokolwiek innego źródła, które mogłoby zawierać błędy tradycji. Gdy interpretowałem Pismo polegałem jedynie na Duchu Świętym. Dlatego też, odetchnijcie zapewnieni, że przekaz jaki mam dla was jest wyłącznie od Boga.”

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

Chodzi tutaj o to, że jeśli kiedykolwiek słyszy się to z ambony . . .
NALEŻY UCIEKAĆ! Chociaż brzmi to pobożnie, jest to
arogancie i niemądre. Kaznodzieja popełnia tu “sofizmat
Maverick’a” (wiara, że nie trzeba nikogo, tylko Ducha Świętego
do interpretacji tekstu).

SOFIZMAT - błędne rozumowanie/przekonanie

Historyczno-Gramatyczna Hermeneutyka

“Kościół przez wieki, ukonstytuowany Duchem Świetym, dostarcza wiarygodności; oferuje pole, na którym możemy sformułować nasze interpretacje. Taka wiarygodność chroni przed niezależnością i indywidualistyczną interpretacją.”—
Craig Blomberg

Introduction to Biblical Interpretation (Dallas, TX: Word, 1993), 86